



ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ  
ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΩΝ & ΚΡΙΣΕΩΝ

POST GRADUATE PROGRAM  
ENVIRONMENTAL, DISASTER & CRISES MANAGEMENT STRATEGIES

**Μεταπτυχιακή Διατριβή Ειδίκευσης**  
Master Thesis

**«Φονική δασική πυρκαγιά στο Μάτι, 2018 :  
Τραγικά Πρόσωπα και Γεγονότα»**

«Deadly fire in Mati, 2018:Tragic Faces and Facts»

Βασιλική Γ. Κουστένη/ Vasiliki G. Kousteni

A.M. / R.N. : 19101

Ειδικές Εκδόσεις / Special Publications:

No.  
«Κωδικός\_διπλωματικής»

**Αθήνα, Ιούνιος 2021**

Athens, June 2021



ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ  
ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΩΝ & ΚΡΙΣΕΩΝ  
POST GRADUATE PROGRAM  
ENVIRONMENTAL, DISASTER & CRISES MANAGEMENT STRATEGIES

**Μεταπτυχιακή Διατριβή Ειδίκευσης**  
Master Thesis

## «Φονική δασική πυρκαγιά στο Μάτι, 2018 : Τραγικά Πρόσωπα και Γεγονότα»

«Deadly fire in Mati, 2018: Tragic Faces and Facts»

Βασιλική Γ. Κουστένη / Vasiliki G. Kousteni

A.M. / R.N. : 19101

**Τριμελής Εξεταστική Επιτροπή:**

**Δρ. Λέκκας Ευθύμιος, Επιβλέπων**  
Καθηγητής ΕΚΠΑ

**Δρ. Αντωνίου Βαρβάρα,**  
Ε.Δι.Π. ΕΚΠΑ

**Δρ. Ντρίνια Χαρά,**  
Καθηγήτρια ΕΚΠΑ

**«Ειδική\_Επ\_Καθοδήγηση»**

**Μαρτζάκης Βασίλειος**  
Επιστημονικός Συνεργάτης ΕΚΠΑ

Ειδικές Εκδόσεις / Special Publications:

No.  
«Κωδικός\_διπλωματικής»

Αθήνα, Ιούνιος  
2021  
Athens, June 2021

## Περιεχόμενα

Περιεχόμενα.....	i
Περίληψη .....	v
Abstract .....	vi
Πρόλογος και Ευχαριστίες.....	vii
Κατάλογος Πινάκων .....	ix
Κατάλογος Εικόνων .....	x
<b>Κεφάλαιο 1. Εισαγωγή.....</b>	<b>11</b>
1.1. Σκοπός της εργασίας.....	11
1.2. Διάρθρωση της εργασίας .....	11
1.3. Εισαγωγή .....	11
1.4. Τα είδη των πυρκαγιών .....	12
1.5. Επιπτώσεις των πυρκαγιών .....	13
1.6. Ευρώπη .....	14
1.7. Ευρωπαϊκός Μηχανισμός Πολιτικής Προστασίας .....	14
1.8. Ελλάδα.....	15
1.9. Συστήματα προειδοποίησης.....	16
1.10. Πυρόσβεση .....	17
<b>Κεφάλαιο 2. Δεδομένα - Μεθοδολογία .....</b>	<b>18</b>
<b>Κεφάλαιο 3. Μάτι , 23.07.2018 .....</b>	<b>19</b>
3.1. Καιρικές Συνθήκες.....	19
3.2. Το χρονικό της Πυρκαγιάς.....	20
3.3. Οι ιδιαιτερότητες της συγκεκριμένης πυρκαγιάς.....	22
3.4. Οι επιπτώσεις της πυρκαγιάς.....	24
3.5. Η ενημέρωση των πολιτών.....	24
3.5.1. Ant1 .....	24
3.5.2. Alpha.....	25
3.5.3. SKAI.....	25
3.5.4. STAR .....	25
3.5.5. Μαρτυρίες .....	26
<b>Κεφάλαιο 4. Πρωτόκολλο καταγραφής δεδομένων.....</b>	<b>29</b>
<b>Κεφάλαιο 5. Νέος Βουτζάς – Μάτι 2021 .....</b>	<b>47</b>
<b>Κεφάλαιο 6. Συμπεράσματα - Προτάσεις.....</b>	<b>53</b>
6.1. Συμπεράσματα.....	53
6.2. Προτάσεις .....	53

<b>Κεφάλαιο 7. Βιβλιογραφία .....</b>	<b>57</b>
<b>Παράρτημα Α. Πίνακας Βιβλίων .....</b>	<b>65</b>
<b>Παράρτημα Β. Δεδομένα Excel (a).....</b>	<b>66</b>
<b>Παράρτημα Γ. Δεδομένα Excel (b).....</b>	<b>69</b>

**Στους 104 του Ματιού...**



*«Και με το φως της κάθε μέρας ρωτάμε τι πώς και γιατί  
Πώς να τα φέρουμε σε πέρας, το χρέος την αλήθεια την τιμή»*

Η φωτογραφία της αφιέρωσης τραβήχτηκε κατά την επίσκεψη μου στην ευρύτερη περιοχή του Νέου Βουτζά και του Ματιού. Το μνημείο αυτό είναι αφιερωμένο στα θύματα της φονικής πυρκαγιάς της 23ης Ιουλίου 2018 και απεικονίζει την αγωνιώδη προσπάθεια των ανθρώπων να ξεφύγουν από την πύρινη λαίλαπα που τους καταδίωκε. Τα αποκαλυπτήρια πραγματοποιήθηκαν στην επέτειο των δύο χρόνων από την τραγωδία. Είναι δωρεά της κας Παπαδοπούλου Αγγελικής , κατοίκου της περιοχής του Νέου Βουτζά και μέλος του Εξωραϊστικού Συλλόγου Ν. Βουτζά «Η ΠΡΟΟΔΟΣ». Φιλοτεχνήθηκε από τον γλύπτη Κώστα Ανανίδα και το συνοδεύει μια μαρμάρινη επιγραφή με το παραπάνω κείμενο. Στον περίβολο της εκκλησίας του Αγίου Ιωάννη στον Νέο Βουτζά όπου είναι τοποθετημένο , οι κάτοικοι έχουν φυτέψει 102 κυπαρισσάκια και 102 πικροδάφνες στη μνήμη των θυμάτων.

## **Περίληψη**

Οι πυρκαγιές είναι φαινόμενο που απασχολεί ιδιαίτερα τη χώρα μας κυρίως τους καλοκαιρινούς μήνες. Τον Ιούλιο του 2018 η Ελλάδα έμελλε να πληγεί από τη φονικότερη πυρκαγιά στην ιστορία της. 104 άνθρωποι άφησαν την τελευταία τους πνοή είτε εγκλωβισμένοι σε δρόμους και αυτοκίνητα είτε στη θάλασσα είτε αργότερα στα νοσοκομεία. Στόχος αυτής της εργασίας είναι να μπορέσουμε να αποκωδικοποιήσουμε τη στάση αυτών των ανθρώπων και να εξηγήσουμε τις κινήσεις τους . Αρχικά , θα κάνουμε μια εισαγωγή στο φαινόμενο των πυρκαγιών και θα εξιστορήσουμε τα γεγονότα εκείνης της μέρας . Στη συνέχεια , θα καταγράψουμε τα στοιχεία και τις κινήσεις των θυμάτων σ' ένα πρωτόκολλο και αφού τα κατηγοριοποιήσουμε θα προταθούν κάποιες ενέργειες για αποφυγή μιας τέτοιας τραγωδίας ξανά.

**Λέξεις κλειδιά:** Μάτι , δασική πυρκαγιά , θύματα , τραγωδία

## **Abstract**

Fires are a phenomenon that particularly concerns our country, especially during the summer months. In July 2018, Greece was to be hit by the deadliest fire in its history. 104 people died either trapped in roads and cars or at sea or later in hospitals. The aim of this work is to be able to decode the attitude of these people and explain their movements. First, we will make an introduction to the phenomenon of fires and narrate the events of that day. Next, we will record the details and movements of the victims in a protocol and after categorizing them, some actions will be proposed to avoid such a tragedy again.

**Keywords** : Mati ; forest fire ; victims ; tragedy .



## Πρόλογος και Ευχαριστίες

Ονομάζομαι Κουστένη Βασιλική και είμαι απόφοιτη Κλασικής Φιλολογίας του Πανεπιστημίου Πατρών. Θέλοντας να διευρύνω τους ορίζοντές μου και αναζητώντας το πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών μου, παρακολούθησα μια ομιλία του κ. Λέκκα στην οποία παρουσίαζε το Μεταπτυχιακό «Στρατηγικές Διαχείρισης Περιβάλλοντος, Καταστροφών και Κρίσεων», το δικό μας πλέον μεταπτυχιακό. Η παρούσα διπλωματική εργασία εκπονήθηκε στο πλαίσιο του συγκεκριμένου μεταπτυχιακού του Τμήματος Γεωλογίας και Γεωπεριβάλλοντος του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, υπό την επίβλεψη του κ. Μαρτζάκη Βασιλείου, ενός έξοχου ανθρώπου που αποτέλεσε την πηγή έμπνευσης του θέματος της διατριβής μου. Αμέσως μετά την παρουσίαση του κυρίου Μαρτζάκη είχα κιάλας αποφασίσει πως θα ήθελα στη διπλωματική μου να ασχοληθώ με τη φωτιά στο Μάτι το 2018. Του πρότεινα να είναι ο επιβλέπων καθηγητής μου και μαζί συζητήσαμε τι θα μπορούσαμε να κάνουμε δεδομένου ότι το συμβάν είχε λάβει μεγάλη έκταση και είχε μελετηθεί από όλες τις πλευρές. Αποφασίσαμε να εστιάσουμε την έρευνα στα θύματα – πού βρέθηκαν, πώς βρέθηκαν; Κυρίως μας ενδιέφερε η στάση τους. Ήξεραν; Δεν ήξεραν; Πώς αποφάσισαν να διαφύγουν; Αυτά τα ερωτήματα προσπαθούμε σε αυτή την εργασία να απαντήσουμε. Στόχος είναι να συσχετίσουμε την ενημέρωση που είχαν οι άνθρωποι με τις κινήσεις που έκαναν. Η υπόθεση μας ήταν πως κατά πλειοψηφία τα θύματα της πυρκαγιάς αυτής ήταν άνθρωποι μικρής ηλικίας οι οποίοι θα μπορούσαν να σωθούν αλλά τους έλειπαν τρία πράγματα: η έγκαιρη ενημέρωση, ο χρόνος και το Κράτος. Οι ιστορίες κάποιων ανθρώπων πήραν μεγάλη δημοσιότητα και έτσι έχουμε υλικό για να καταγράψουμε τις κινήσεις τους, αλλά για άλλους οι πληροφορίες είναι λιγοστές.

Για να καταφέρουμε να φτάσουμε σε αυτούς τους συσχετισμούς καταγράψαμε τις πληροφορίες που διαχέονταν στην κοινότητα από τα κανάλια μεγάλης εμβέλειας και ταυτόχρονα μέσα από μαρτυρίες των συγγενών προσπαθήσαμε να καταγράψουμε τα ίδια λεπτά τις κινήσεις των κατοίκων της περιοχής. Επίσης, για συλλογή πληροφοριών συνομιλήσαμε με ανθρώπους της περιοχής. Συγκεκριμένα είχα επικοινωνία με την κα Κροκίδη Έμυ, δημοσιογράφο και υπεύθυνη της συντονιστικής επιτροπής συλλόγων και κατοίκων του Νέου Βουτζά, την κα Παπακωνσταντίνου Αστερία, τον κ. Τσαλιαγκό Μάνο, επιχειρησιακό υπάλληλο πολιτικής προστασίας του δήμου Πικερμίου – Ραφήνας, τον κ. Σπανό Γεώργιο, συγγραφέα και συμφοιτητή στο μεταπτυχιακό μας και τον κ. Δημητρέλλια Δημήτρη, μέλος της συντονιστικής επιτροπής των συλλόγων και κατοίκων του Νέου Βουτζά.

Ξεκινώντας την συγγραφή της διπλωματικής μου θα ήθελα να ευχαριστήσω τον κ. Μαρτζάκη για την άποψη συνεργασία και την πολύτιμη γνώση που έλαβα όλους τους μήνες της εκπόνησης της εργασίας μου. Θα ήθελα, επίσης, να ευχαριστήσω τα μέλη της τριμελούς επιτροπής η οποία αποτελείται από τους κ. Λέκκα Ευθύμιο, την κα Ντρίνια Χαρά και την κα Αντωνίου Βαρβάρα, για τη στήριξη και πολύτιμη βοήθεια τους και ιδιαίτερα τον καθηγητή κ. Ευθύμιο Λέκκα, ο οποίος ήταν ο άνθρωπος που με ενέπνευσε και με έπεισε με τον λόγο του –ούσα απόφοιτος θεωρητικής σχολής- να παρακολουθήσω αυτό το πρόγραμμα σπουδών, αυτό το ταξίδι, και μου δημιούργησε την ανάγκη για προσφορά στην κοινωνία.

Τέλος, ευχαριστώ τους κατοίκους της ευρύτερης περιοχής για την προθυμία, τις πληροφορίες και την στήριξή τους στο έργο μου, παρά το δικό τους πόνο στη θύμηση των ημερών εκείνων καθώς και τον κ. Τζιουμακλή Δημήτρη για τις συμβουλές και τη βοήθειά του. Η παρούσα εργασία είναι το αποτέλεσμα συνεργασίας πολλών ανθρώπων. Κυρίως είναι, για μένα, η φωνή αυτών των ανθρώπων που ζητούν δικαίωση για τους οικείους, φίλους, γνωστούς και τα σπίτια τους και κάθε αναφορά στις μαύρες εκείνες μέρες για τη χώρα μας

είναι για εκείνους το βήμα για να ακουστούν , για να μη ξεχαστούν. Η ενασχόλησή μου με την φονική δασική πυρκαγιά του Ιουλίου του 2018 και συνεπώς αυτή η διπλωματική είναι αφιερωμένη στις ψυχές αυτές των 104 ηρώων εκείνου του καλοκαιριού αλλά ταυτόχρονα και στους συγγενείς, φίλους, συνεργάτες τους που βιώνουν τον δικό τους αγώνα καθημερινά. Είναι αφιερωμένη σε όλους μας για να θυμόμαστε , για να μην επαναλάβουμε τα ίδια λάθη , για να μη θρηνήσουμε άλλους νεκρούς.

## Κατάλογος Πινάκων

Πίνακας 1 Δασικές πυρκαγιές στην Ελλάδα (2016-2020) (Πυροσβεστικό Σώμα Ελλάδος).....	16
Πίνακας 2 Κατάλογος Βιβλίων για την 23η Ιουλίου 2018 .....	65

## Κατάλογος Εικόνων

<b>Εικόνα 1</b> Χάρτης πρόβλεψης κινδύνου πυρκαγιάς (Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας) .....	12
<b>Εικόνα 2</b> Κινέττα (Οι πλημμύρες στην Κινέτα από το διάστημα (φωτογραφία), 2019)..	14
<b>Εικόνα 3</b> Χάρτης πρόβλεψης πυρκαγιάς για την 23η Ιουλίου 2018 (Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας).....	19
<b>Εικόνα 4</b> Η περιοχή μεταξύ της έναρξης της εστίας της πυρκαγιάς και του Λύρειου Ιδρύματος(προσωπικό αρχείο) .....	21
<b>Εικόνα 5</b> Το πυροφυλάκιο στον Νέο Βουτζά (προσωπικό αρχείο).....	47
<b>Εικόνα 6</b> Το οικόπεδο στην οδό Ειρήνης(προσωπικό αρχείο).....	49
<b>Εικόνα 7</b> Άγιος Νικόλαος – Ραφήνα (προσωπικό αρχείο).....	49
<b>Εικόνα 8</b> Φυλάκιο Ραφήνας(προσωπικό αρχείο).....	50
<b>Εικόνα 9</b> Συνέντευξη του κ. Τσαλιαγκού σε Ιρλανδό δημοσιογράφο (προσωπικό αρχείο).....	51

# Κεφάλαιο 1. Εισαγωγή

## 1.1. Σκοπός της εργασίας

«Αποκάλυψη», «Πύρινη Λαίλαπα», «Κόλαση του Δάντη», «Αποφράδα Ημέρα». Φωτιά – θάλασσα, θέληση για ζωή – απουσία ενημέρωσης και χρόνου, βράχια – παγίδα, επίγειος παράδεισος - κόλαση. Τόσες αντιθέσεις σε μια μέρα, σε μια περιοχή. Μάτι, 2018. Ένας τόπος. Μια ημερομηνία. Πολλά έχουν ακουστεί, πολλά έχουν γραφτεί. Σκοπός αυτής της εργασίας είναι αφενός να καταγραφεί τι ενημέρωση είχαν οι πολίτες στην περιοχή εκείνα τα κρίσιμα λεπτά και μετέπειτα τι αποφάσεις πήραν και πώς κινήθηκαν. Στόχος μας δεν είναι η επίρριψη ευθυνών ούτε τα αίτια, γι αυτό και δε γίνεται εκτενέστερη αναφορά στη συγκεκριμένη εργασία. Στη παρούσα ανασκόπηση συλλέγοντας πληροφορίες από τους επιζήσαντες, από συγγενείς θυμάτων, από όσους ήταν εκείνη τη μέρα στο καθήκον, θα προσπαθήσουμε να απαριθμήσουμε όλα εκείνα τα οποία μπορούμε να αλλάξουμε – πρώτα ως άτομα και μετέπειτα ως Πολιτεία – για να μην επαναληφθεί μια τέτοια τραγωδία.

## 1.2. Διάρθρωση της εργασίας

Στο **Κεφάλαιο 1** θα γίνει μια γενική εισαγωγή στο φαινόμενο των πυρκαγιών. Θα παρουσιαστούν τα είδη των πυρκαγιών αλλά και οι επιπτώσεις τους. Τέλος, θα παραθέσουμε τα δεδομένα των πυρκαγιών σε ευρωπαϊκό επίπεδο και στην Ελλάδα.

Στο **Κεφάλαιο 2** αναφερόμαστε στον τρόπο συλλογής και επεξεργασίας των δεδομένων.

Στο **Κεφάλαιο 3** θα παρουσιαστεί το χρονικό της φονικότερης πυρκαγιάς στην Ελλάδα αλλά και μια προσπάθεια καταγραφής της ενημέρωσης που είχαν οι πολίτες.

Στο **Κεφάλαιο 4** θα καταγράψουμε σ' ένα πρωτόκολλο τα ονόματα, την ηλικία και τη στάση των θυμάτων ώστε να τα κατηγοριοποιήσουμε και να εξάγουμε συμπεράσματα.

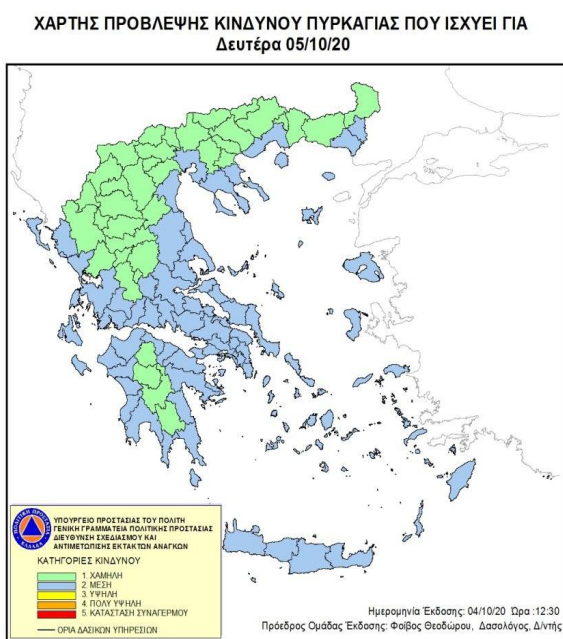
Στο **Κεφάλαιο 5** παρουσιάζεται η ευρύτερη περιοχή τρία χρόνια μετά· οι συζητήσεις με τους ντόπιους και οι φωτογραφίες που τράβηξα κατά την επίσκεψή μου εκεί.

Τέλος, στο **Κεφάλαιο 6** συνοψίζουμε τα αποτελέσματα και κάνουμε προτάσεις σε επίπεδο Πολιτών και Πολιτείας, ώστε να μην βρεθούμε ξανά αντιμέτωποι με μια τέτοια τραγωδία.

## 1.3. Εισαγωγή

Οι πυρκαγιές είναι ένα φαινόμενο το οποίο απασχολεί ιδιαίτερα τη χώρα μας κατά τους θερινούς μήνες. Ανήκουν στις κλιματικές καταστροφές και διακρίνονται σε αστικές ή δασικές πυρκαγιές. Για να υπάρξει πυρκαγιά είναι απαραίτητο να υπάρχουν ταυτόχρονα τρία στοιχεία :

καύσιμη ύλη , θερμότητα , οξυγόνο. Μια δασική ή και αστική εστία μπορεί να ξεκινήσει από εμπρησμό είτε από πρόθεση είτε από αμέλεια ή από φυσικά αίτια. Εντούτοις , η Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας εκδίδει καθημερινά χάρτες πρόβλεψης κινδύνου πυρκαγιάς (Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας (α)). Έτσι, εφιστά τόσο την προσοχή στους κατοίκους των εκάστοτε περιοχών , καθώς θα επικρατούν ευνοϊκές συνθήκες για πυρκαγιά όσο και θέτει σε ετοιμότητα τους αρμόδιους φορείς. Επιπρόσθετα , στην Ελλάδα ορίζεται ως αντιπυρική περίοδος το διάστημα 1<sup>η</sup> Μαΐου με 31<sup>η</sup> Οκτωβρίου , στο οποίο απαγορεύονται οι καύσεις σε περιοχές που βρίσκονται εντός ή κοντά σε δασικές εκτάσεις. Τέλος, οι ιδιοκτήτες οικοπέδων οφείλουν να καθαρίζουν τις εκτάσεις τους από αντικείμενα που είναι πιθανό να αποτελέσουν καύσιμη ύλη και να είναι αρωγοί στη διάδοση της φωτιάς (Μαρτζάκης, Πανεπιστημιακές Σημειώσεις του μαθήματος : Υδρομετεωρολογικές Καταστροφές και Κλιματική Αλλαγή, 2020).



**Εικόνα 1** Χάρτης πρόβλεψης κινδύνου πυρκαγιάς (Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας (α))

#### 1.4. Τα είδη των πυρκαγιών

Οι πυρκαγιές διακρίνονται σε τρία είδη (Μαρτζάκης, Πανεπιστημιακές Σημειώσεις του μαθήματος : Υδρομετεωρολογικές Καταστροφές και Κλιματική Αλλαγή, 2020):

Επιφανειακή φωτιά - είναι η πιο συνηθισμένη κατηγορία δασικής πυρκαγιάς . Εκδηλώνεται κατά μήκος της εδαφικής επιφάνειας καίγοντας και προκαλώντας ζημιές στα δένδρα.

Πυρκαγιά εδάφους - συνήθως προκαλείται από κεραυνούς ή φωτιές . Εκδηλώνεται κατά μήκος ή κάτω από την επιφάνεια ενός δάσους, στα οργανικά υλικά αποσάθρωσης φυτών μέχρι και το υποκείμενο πέτρωμα.

Πυρκαγιά των κορυφών - πυρκαγιές που εξαπλώνονται από τον άνεμο στις κορυφές των δένδρων και έχουν την ικανότητα να καλύπτουν μεγάλες αποστάσεις πολύ γρήγορα.

Τα παραπάνω είδη μπορεί να συνυπάρχουν καθώς το καθένα καίει διαφορετική καύσιμη ύλη . Ο πιο καταστροφικός και επικίνδυνος συνδυασμός είναι η πυρκαγιά εδάφους με την πυρκαγιά κόμης καθώς εκεί δημιουργείται ένα μεγάλο μέτωπο γρήγορα διαδιδόμενο και δύσκολο να κατασβηστεί (Μαρτζάκης, Πανεπιστημιακές Σημειώσεις του μαθήματος : Υδρομετεωρολογικές Καταστροφές και Κλιματική Αλλαγή, 2020).

### **1.5. Επιπτώσεις των πυρκαγιών**

Οι επιπτώσεις μιας καταστροφικής πυρκαγιάς είναι άμεσες ή και έμμεσες. Αναμφισβήτητα , η απώλεια ανθρώπινων ζώων αποτελεί τη σημαντικότερη συνέπεια μιας πυρκαγιάς. Έπειτα, ακολουθούν οι τραυματισμοί ανθρώπων και οι εγκαυματίες , για τους οποίους αλλάζει ριζικά η καθημερινότητα τους αλλά και οι ψυχολογικές επιπτώσεις για παιδιά και ενήλικες βιώνοντας ένα τέτοιο συμβάν. Επιπρόσθετα , καταστρέφεται ο δασικός και ζωικός πλούτος μιας χώρας, ζώα , πουλιά και φυτά. Ταυτόχρονα, υπάρχουν απώλειες και στην οικονομία. Για παράδειγμα , καταστρέφονται επιχειρήσεις , τουριστικά θέρετρα , μειώνονται οι κάτοικοι και οι τουρίστες στη συγκεκριμένη περιοχή και το κράτος οφείλει να παρέχει στήριξη στους πληγέντες μέσω κονδυλίων. Την ίδια στιγμή η Πολιτεία απαιτείται να δαπανήσει μεγάλο οικονομικό κεφάλαιο και να απασχολήσει ανθρώπινο δυναμικό για κατάσβεση πυρκαγιών. Μακροπρόθεσμα , γίνονται αντιληπτές οι επιπτώσεις στο περιβάλλον , στο μικροκλίμα της περιοχής αλλά και στην ισορροπία του παγκόσμιου κλίματος. Σημαντικό επακόλουθο μιας φωτιάς είναι η οριστική απώλεια βλάστησης, η διάβρωση του εδάφους με τελικό αποτέλεσμα τα πλημμυρικά φαινόμενα σε καμένες εκτάσεις μετά τις πρώτες φθινοπωρινές βροχές (WWF). Χαρακτηριστικό παράδειγμα στη χώρα μας είναι η περιοχή της Κινέπας, η οποία μετά τη καταστροφική φωτιά τον Ιούλιο του 2018 ήρθε αντιμέτωπη με τις πλημμύρες. Στην παρακάτω εικόνα η οποία δημοσιεύθηκε σε άρθρο της Καθημερινής και τραβήχτηκε από τον δορυφόρο Sentinel-2 αποτυπώνεται τόσο η καμένη έκταση από την πυρκαγιά όσο και η αλλαγή στο χρώμα της θάλασσας λόγω των μεγάλων ροών που κατέληξαν εκεί (Οι πλημμύρες στην Κινέτα από το διάστημα (φωτογραφία), 2019). Τέλος , με τη μείωση της έκτασης των δασών μειώνεται και η απορρόφηση του διοξειδίου του άνθρακα από την ατμόσφαιρα.



**Εικόνα 2** Κινέττα (Οι πλημμύρες στην Κινέττα από το διάστημα (φωτογραφία), 2019)

## 1.6. Ευρώπη

Το 2018 ήταν μια καταστροφική χρονιά σε επίπεδο πυρκαγιών για πολλές ευρωπαϊκές χώρες. Σύμφωνα με την ετήσια έκθεση των αρμοδίων για τις «Πυρκαγιές δασών στην Ευρώπη, τη Μέση Ανατολή και τη Βόρεια Αφρική, 2018» καταγράφηκαν 147 πυρκαγιές στην Ιταλία, 104 στην Ισπανία, 86 στην Πορτογαλία, 79 στο Ηνωμένο Βασίλειο και 74 στη Σουηδία (Forest Fires in Europe, Middle East and North Africa 2018, 2019).

## 1.7. Ευρωπαϊκός Μηχανισμός Πολιτικής Προστασίας

Ο Ευρωπαϊκός Μηχανισμός Πολιτικής Προστασίας διαθέτει μηχανισμούς τόσο για την πρόληψη όσο και για την αντιμετώπιση έκτακτων αναγκών και συγκεκριμένα εδώ για τις δασικές πυρκαγιές. Σε μια πυρκαγιά την οποία οι εθνικοί πόροι των κρατών αδυνατούν να κατασβήσουν, έχουν τη δυνατότητα να ζητήσουν βοήθεια κάνοντας αίτημα στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Παρέχονται αεροσκάφη, πυροσβέστες, εμπειρογνώμονες και λοιπό τεχνικό προσωπικό καθώς και βοήθεια για τους πληγέντες. Ο μηχανισμός της Ένωσης το 2018 ενεργοποιήθηκε, εκτός από τη χώρα μας, και για τις Λετονία, Σουηδία και Πορτογαλία. Η αποστολή της βοήθειας παρέχεται με δομημένο τρόπο. Όταν ενεργοποιηθεί ο συναγερμός από μια χώρα το **Κέντρο Συντονισμού Αντιμετώπισης Εκτάκτων Αναγκών** συντονίζει τη συνδρομή και έτσι εξασφαλίζεται η άμεση και



αποδοτική παροχή βοήθειας (EUROPEAN CIVIL PROTECTION AND HUMANITARIAN AID OPERATIONS). Μετά τις καταστροφικές πυρκαγιές του 2018 η Ένωση θέλοντας να εξασφαλίσει τη μεγαλύτερη δυνατή προστασία ζώων και εκτάσεων δημιούργησε ένα αποθεματικό σε μέσα πυρόσβεσης με αεροσκάφη και ελικόπτερα ονομαζόμενο **rescEU**, τα οποία θα συνδράμουν τα κράτη μέλη που θα έχουν ανάγκη. Τέλος , με στόχο την όλο και μεγαλύτερη επάρκεια ανθρώπινου δυναμικού και πόρων για την Ευρωπαϊκή Ένωση τροποποιήθηκε η νομοθεσία ώστε όσες χώρες συμμετέχουν σε αυτή την προσπάθεια παραχωρώντας μέσα να λαμβάνουν κάποια χρηματοδότηση (Λειτουργία του μηχανισμού καταπολέμησης των δασικών πυρκαγιών στην Ευρώπη). Παρά τα όσα μέτρα ελήφθησαν, το 2019 χαρακτηρίζεται από την Ευρώπη ως «το χειρότερο έτος του κόσμου στις δασικές πυρκαγιές». Χαρακτηριστικό είναι πως το σύστημα Κοπέρνικος για ταχεία χαρτογράφηση των καιόμενων εκτάσεων ενεργοποιήθηκε 35 φορές για να βοηθηθεί η κατάσβεση των πυρκαγιών. Πιο αναλυτικά , ο Κοπέρνικος κατόπιν αιτήματος από τις πληττόμενες περιοχές εκδίδει ανά τακτά χρονικά διαστήματα χάρτες ώστε να εκτιμήσει το μέγεθος των καταστροφών και να βοηθήσει τις αρχές να την κατασβήσουν αποτελεσματικά (COPERNICUS). Ταυτόχρονα , εκδίδει και χάρτες που αφορούν την πρόληψη : χάρτες αναφορές , χάρτες πριν από μια καταστροφή και μετά την καταστροφή.

## 1.8. Ελλάδα

Η χώρα μας αντιμετωπίζει πολλές πυρκαγιές κάθε χρόνο ιδιαίτερα κατά τους θερινούς μήνες . Οι περισσότερες και μεγαλύτερες εστίες όπως προκύπτει από τα πορίσματα της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας οφείλονται σε εμπρησμούς από πρόθεση, οι οποίοι εξυπηρετούν επαγγελματικές ή πολιτικές σκοπιμότητες (WWF). Η χρονιά με τους περισσότερους θανάτους από πυρκαγιές , πριν το 2018 , ήταν το 2007 με τις φλόγες στην Ηλεία να κατακαίγουν στρέμματα εκτάσεων και να στοιχίζουν τη ζωή σε ανθρώπους . Συνολικά 67 άνθρωποι έχασαν τη ζωή τους , οι 27 από τους οποίους περιτριγυρίστηκαν από τις φλόγες στο χωριό Αρτέμιδα και κήκαν ζωντανοί. 4,5 εκατομμύρια ελαιόδεντρα , χιλιάδες ζώων και 1500 σπίτια έγιναν στάχτη (Δήμα, Το χρονικό της «μαύρης» Παρασκευής του 2007, 2007). Σύμφωνα με τα δεδομένα που διατηρεί η Πυροσβεστική Υπηρεσία της χώρας την τελευταία εικοσαετία έχουν καεί περί τα 8 στρέμματα δάσους από τέτοιες πυρκαγιές (Οι δασικές πυρκαγιές στην Ελλάδα από το 2000 - 8 εκατομμύρια καμένα στρέμματα). Συγκεκριμένα τα τελευταία πέντε χρόνια στη χώρα μας έχουν εκδηλωθεί **49.920** αγροτοδασικές πυρκαγιές με συνολική καμένη έκταση **1.230.061,83** στρέμματα (Πυροσβεστικό Σώμα Ελλάδος).

ΕΤΟΣ	ΑΓΡΟΤΟΔΑΣΙΚΕΣ ΠΥΡΚΑΓΙΕΣ	ΚΑΜΕΝΕΣ ΕΚΤΑΣΕΙΣ
2016	10.259	420.012,09
2017	10.356	231.322,5
2018	8.006	193.816,27
2019	9.500	162.758,45
2020	11.799	222.154,52
<b>ΣΥΝΟΛΟ</b>	<b>49.920</b>	<b>1.230.061,83</b>

**Πίνακας 1** Δασικές πυρκαγιές στην Ελλάδα (2016-2020) (Πυροσβεστικό Σώμα Ελλάδος)

### 1.9. Συστήματα προειδοποίησης

Στη χώρα μας πρόσφατα τέθηκε σε λειτουργία η γραμμή **112** με αμφίδρομο τρόπο. Αφενός μπορούν να καλούν οι πολίτες σε περιπτώσεις έκτακτης ανάγκης (δυνατότητα η οποία και παλαιότερα υπήρχε) και αφετέρου να αποστέλλονται μηνύματα προειδοποιώντας τους κατοίκους για επερχόμενους κινδύνους καθώς και για μέτρα προστασίας .

Στην ιστοσελίδα της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας (Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας (b)) υπάρχουν αναρτημένες οδηγίες για πρόληψη και διαχείριση όλων των φυσικών καταστροφών από σεισμό έως ΧΒΡΠ ατυχήματα . Εντούτοις , στη χώρα μας εστιάζουμε περισσότερο στην ενημέρωση και πρόληψη για τους σεισμούς και οι πληροφορίες για άλλες περιπτώσεις δεν διαχέονται ευρέως στην κοινότητα . Χαρακτηριστικά παραδείγματα είναι τόσο η πυρκαγιά στο Μάτι όσο και η πλημμύρα στην Μάνδρα , περιστατικά στα οποία οι κάτοικοι τράπηκαν σε άτακτη φυγή μη γνωρίζοντας και μην έχοντας την ψυχραιμία να αντιδράσουν. Συγκεκριμένα για την περίπτωση στην οποία η φωτιά φτάσει κοντά στο σπίτι – όπως έγινε στο Μάτι – οι οδηγίες ήταν διατηρώντας την ψυχραιμία μας να μην εγκαταλείψουμε το σπίτι αν δεν είναι εξασφαλισμένη η διαφυγή μας και να μετακινηθούμε σε κτιστό σπίτι μόνο αν μένουμε σε ξύλινη οικία. Πρέπει να κρατήσουμε κλειστά τα πορτοπαράθυρα και τις τέντες και να έχουμε εφεδρικό νερό στο σπίτι. Επίσης, αναφέρεται χαρακτηριστικά «Μην μπαίνετε μέσα σε αυτοκίνητο. Η πιθανότητα επιβίωσης σε ένα σπίτι κατασκευασμένο από άφλεκτα υλικά είναι πολύ μεγαλύτερη από εκείνη σε ένα αυτοκίνητο που βρίσκεται σε καπνούς και φλόγες.» Εντούτοις , σε μια πιο προσεκτική ματιά φαίνεται πως το αρχείο αυτό ανέβηκε στην ιστοσελίδα στις 25.07.2019 , οπότε δε μπορούμε να γνωρίζουμε τι έβρισκε ο επισκέπτης της σελίδας πριν την καταστροφή στο Μάτι. Στα πρόωρα συμπεράσματα της ομάδας του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών

(Λέκκας Ε., Καρύδης Π., κ.ά., 2018) που δημοσιεύθηκαν, φάνηκε πως ναι μεν οι άνθρωποι εγκατέλειψαν τα σπίτια τους άτακτα αλλά όσοι είχαν ακολουθήσει τις οδηγίες για κλειστά πορτοπαράθυρα διέσωσαν τη ζωή και τα σπίτια τους (ιδιαίτερα σπίτια με φέροντα οργανισμό από οπλισμένο σκυρόδεμα) καθώς η φωτιά δεν πέρασε στο εσωτερικό τους.

## 1.10. Πυρόσβεση

Εν έτη 2021 το Πυροσβεστικό Σώμα υπαγόμενο στο Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη με αρμόδιο Υπουργό τον κ. Μιχάλη Χρυσοχοϊδή στελεχώνεται με 10.773 μόνιμους , 3.850 πενταετούς θητείας, 1.250 Εποχιακούς Πυροσβέστες και 2.000 Εθελοντές Πυροσβέστες. Από το στρατηγικό σχέδιο του πυροσβεστικού σώματος για τα έτη 2015-2019 λαμβάνουμε πληροφορίες για τα μέσα πυρόσβεσης που διαθέτει η χώρα μας. Το Πυροσβεστικό Σώμα διαθέτει 3.221 πυροσβεστικά οχήματα (1634 Υδροφόρα, 1078 Βοηθητικά και 283 Ειδικά), 166 Μοτοσικλέτες και 60 παλαιά οχήματα από Ο.Δ.Δ.Υ.. Τα εναέρια μέσα τα οποία στο σύνολο χρησιμοποιεί η Πυροσβεστική είναι άθροισμα προερχόμενο από διαφορετικούς φορείς. Αρχικά , εξ ολοκλήρου στην ευθύνη του Πυροσβεστικού Σώματος βρίσκονται 2 SUPER PUMA και 3 ελικόπτερα BK-117. Επίσης , διατίθεται συνιδιοκτησία Π.Υ και Π.Α 20 Canadair και 19 μαχητικά. Επιπρόσθετα , σε αντιπυρικές περιόδους μισθώνονται περί τα 12 ελικόπτερα διαφορετικών τύπων. Τέλος , στην υπηρεσία της Πυροσβεστικής κατόπιν εντολής ΓΕΕΘΑ βρίσκονται 4 CHINOOK και 1 C 130 για μεταφορά προσωπικού. Αναφορικά με τα πλωτά μέσα τα μέσα που διατίθενται είναι τα εξής : 8 Πυροσβεστικά Διασωστικά Πλοία και 27 σκάφη διαφόρων τύπων και μεγεθών από τις κατά τόπους Ε.Μ.Α.Κ. (Στρατηγικό και Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Ανάπτυξης και Λειτουργίας, 2014).

Σύμφωνα με τη μελέτη του ΕΚΠΑ (Λέκκας Ε., Καρύδης Π., κ.ά., 2018) την 23<sup>η</sup> Ιουλίου η Πυροσβεστική υπηρεσία ενημερώθηκε για την εστία της πυρκαγιάς στις 16.57 και ανταποκρίθηκε με 60 πυροσβέστες με 24 οχήματα, 15 εθελοντικά πυροσβεστικά οχήματα, 2 ομάδες πεζοπόρο τμήμα ενώ από αέρος επιχείρησαν 3 Α/Φ Canadair και 1 Ε/Π. Αναλυτικότερα για τα εναέρια μέσα την 23<sup>η</sup> Ιουλίου 2018, σύμφωνα με τα ηχητικά που δημοσιεύθηκαν (Newpost: Η έρευνα του Αλ. Παπαχελά για το Μάτι (μέρος Β), 2019), όταν γίνεται αντιληπτό ότι οι καπνοί προερχόντουσαν από νέα εστία φτάνουν στη φωτιά εφτά οχήματα – τα τρία με κατασβεστική ιδιότητα . Η Αφροδίτη παίρνει πρώτη εντολή να κάνει μια ρήψη στην περιοχή στις 16:55 αλλά δεν έβρισκε τις φλόγες. Ενώ οι κάτοικοι καλούν τις υπηρεσίες και επιμένουν για περισσότερα εναέρια μέσα , τελικά στις 17:30 τίθενται σε γενική επιφυλακή όλες οι δυνάμεις. Η Πυροσβεστική εκτιμά πως το μέτωπο κατευθύνεται προς την Καλλιτεχνούπολη και εστιάζουν σε εκείνη την περιοχή αλλά η φωτιά σπάει και ένα άλλο μέτωπο κατευθύνεται στον Νέο Βουτζά (Ντοκουμέντα από το Μάτι, 2019). Ταυτόχρονα το εναέριο 218 δίνει βλάβη στις 17:50. Ένα ακόμα δεν μπορεί να απογειωθεί λόγω του αέρα. Στις 18:00 η Ανδραβίδα παίρνει εντολή για μια ρήψη στο μέτωπο της Ανατολικής Αττικής και μετά για κατεύθυνση στα διυλιστήρια του Ασπροπύργου όπου υπάρχει νέα εστία («Η εικόνα ήταν δραματική από την αρχή» - Καταθέσεις φωτιά για την τραγωδία στο Μάτι, 2020), (Τραγωδία στο Μάτι: Πόρισμα-Κόλαφος του ανακριτή για κακουργηματικές πράξεις, 2020). Πολλά τα ερωτήματα που γεννώνται στο θέμα της πυρόσβεσης με εναέρια μέσα , τα οποία δεν είναι αντικείμενο της συγκεκριμένης διπλωματικής αλλά ζητούν απάντηση από τους πυρόπληκτους (Μάτι: Δίωξη για κακουργήματα ζητεί η Βαρβάρα Φύτρου, 2020), (Μάτι : Το μεγάλο «γιατί...», 2020).

## Κεφάλαιο 2. Δεδομένα - Μεθοδολογία

Αρχική πρόθεση της παρούσας διπλωματικής εργασίας ήταν να βρεθούμε στο Μάτι , να συλλέξουμε πληροφορίες συνομιλώντας με επιζήσαντες και συγγενείς των θυμάτων και να βγάλουμε φωτογραφίες. Εντούτοις , η εν εξελίξει πανδημία δεν μας επέτρεψε όσες επισκέψεις στο πεδίο θα θέλαμε με κατά πρόσωπο συνομιλίες ούτε τον διαμοιρασμό ερωτηματολογίων. Συνεπώς , το υλικό μας προέρχεται από μαρτυρίες , συνεντεύξεις , ρεπορτάζ , ντοκιμαντέρ και τηλεφωνική επικοινωνία με πρόσωπα και υπηρεσίες. Τέλος , χρησιμοποιήσαμε το υλικό από τα Δελτία Ειδήσεων εκείνης της μέρας από τηλεοπτικούς σταθμούς μεγάλης εμβέλειας. Με τον τρόπο αυτό αφενός καταγράψαμε σε πρώτο επίπεδο πως βρήκαν τραγικό θάνατο 104 συνάνθρωποί μας και αφετέρου προσπαθήσαμε να συσχετίσουμε την ενημέρωση που είχαν λάβει με τις κινήσεις που έκαναν και που τελικά βρέθηκαν οι σοροί.

Αρχικά, είχα τηλεφωνική επικοινωνία με το Αστυνομικό Τμήμα Ματιού καθώς και τη Γενική Αστυνομική Διεύθυνση Αττικής αλλά με ενημέρωσαν πως δεν έχουν στοιχεία σχετικά με την περισυλλογή των νεκρών. Στη συνέχεια απέστειλα αίτημα στο Γραφείο Τύπου της Ελληνικής Αστυνομίας ώστε να λάβουμε δεδομένα αλλά η απάντηση ήταν πως η Πυροσβεστική Υπηρεσία διαχειρίστηκε την κρίση. Έτσι απέστειλα email στο Γραφείο Επικοινωνίας της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας και από εκεί στο Αρχηγείο της Πυροσβεστικού Σώματος αλλά όλες οι απαντήσεις ήταν αρνητικές. Τελευταία επικοινωνία ήταν με τη Διεύθυνση Αντιμετώπισης Εγκλημάτων Εμπρησμού , η οποία με ενημέρωσε πως τα στοιχεία που ζητώ ήταν στη δικογραφία και δε μπορούσαν να μου τα διαθέσουν. Ταυτόχρονα , είχα τηλεφωνική επικοινωνία και συνάντηση με τον κ. Τσαλιαγκό Μάνο, επιχειρησιακό υπάλληλο πολιτικής προστασίας του Δήμου Ραφήνας – Πικερμίου κι εθελοντή πυροσβέστη, και μια επικοινωνία με την 1<sup>η</sup> ΕΜΑΚ ώστε να συνομιλήσω με διασώστες που επιχείρησαν στο Μάτι, το οποίο δε κατέστη εφικτό. Τέλος, συνάντησα τις κυρίες Κροκίδη Έμυ και Παπακωνσταντίνου Αστερία, κατοίκους του Νέου Βουτζά για λήψη πληροφοριών. Δεδομένου ότι η έρευνα για απονομή ευθυνών συνεχίζεται την ώρα που γράφεται αυτή η διπλωματική αρκετά στοιχεία ήταν απόρρητα. Έτσι , στηριχθήκαμε κατ' ουσία σε μαρτυρίες συγγενών στα Μέσα Ενημέρωσης .

Επιλέχθηκε η συγκεκριμένη φυσική καταστροφή γιατί όπως και τα πορίσματα έδειξαν (ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ (ΠΡΟΚΑΤΑΡΚΤΙΚΗ), 2018), οι άνθρωποι τη μέρα εκείνη μη ξέροντας πώς να δράσουν πραγματοποίησαν μια άτακτη φυγή για να σωθούν. Αυτό δημιούργησε ένα κυκλοφοριακό χάος από τη μία , με αποτέλεσμα να εγκλωβιστούν οι κάτοικοι και να βρουν το θάνατο , όσοι δε κατάφεραν να φύγουν με τα πόδια . Από την άλλη , η άτακτη ρυμοτόμηση , οι στενές δίοδοι σε συνδυασμό με τους πυκνούς καπνούς δεν επέτρεψαν ακόμα και σε μόνιμους κατοίκους εκεί για χρόνια να βρουν τη δίοδο για τη θάλασσα. Ο πανικός που επικράτησε όταν η φωτιά είχε κυκλώσει πια τον οικισμό , οι δύσκολες καιρικές συνθήκες που επικρατούσαν τη μέρα εκείνη – πρωτοφανείς ακόμα και για τους ντόπιους οι οποίοι χαρακτηριστικά δηλώνουν «μια φορά μας ξέχασε ο Βοριάς και καήκαμε » , η κατάρρευση του συστήματος και οι βλάβες στον κρατικό μηχανισμό συντέλεσαν στο να γραφτεί μια από τις μαύρες σελίδες στην ιστορία της χώρας μας.

## Κεφάλαιο 3. Μάτι , 23.07.2018

Μάτι , 23 Ιουλίου 2018.

Μια μέρα που έμελε να γράψει την πιο μελανή σελίδα στην ιστορία της Ελλάδας. Ο χρόνος για τους ανθρώπους στην Ανατολική Αττική φαινόταν να έχει σταματήσει. Οι καιρικές συνθήκες που επικρατούσαν , η αυθαιρεσία κτισμάτων στην περιοχή , η ανυπαρξία εναέριων μέσων είναι μόνο κάποια από τα κομμάτια που συνθέτουν αυτό το θλιβερό παζλ. Ο κρατικός μηχανισμός ερχόμενος αντιμέτωπος με πολλαπλά μέτωπα τελικά κατέρρευσε.

### 3.1. Καιρικές Συνθήκες

Αρχικά , να επισημάνω πως η Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας είχε εκδώσει το μεσημέρι της 22ας Ιουλίου , όπως κάθε μέρα, τον Χάρτη Πρόβλεψης Κινδύνου Πυρκαγιάς για την επομένη (Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας (α)). Όπως φαίνεται και στην Εικόνα 3 , όλη η Αττική βρισκόταν σε πορτοκαλί συναγερμό αλλά όχι κόκκινο. Βρισκόταν δηλαδή σε υψηλό κίνδυνο, ο οποίος σήμαινε ότι ο αριθμός των πυρκαγιών που αναμένεται να εκδηλωθούν, πιθανόν να είναι μεγάλος αλλά, το κυριότερο, κάθε πυρκαγιά μπορεί να λάβει μεγάλες διαστάσεις εφόσον ξεφύγει από την αρχική προσβολή.



Εικόνα 3 Χάρτης πρόβλεψης πυρκαγιάς για την 23η Ιουλίου 2018 (Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας (α))

Πριν αναφερθούμε στην έναρξη της πυρκαγιάς και τις διαστάσεις που αυτή έλαβε θα ήθελα να κάνω και μια σύντομη αναφορά στην Έρευνα του Αστεροσκοπείου Αθηνών για τις ιδιαίτερες μετεωρολογικές συνθήκες που επικράτησαν τελικά τη μέρα εκείνη (Meteorological Conditions Conducive to the Rapid Spread of the Deadly Wildfire in Eastern Attica, Greece, 2019). Αναλυτικότερα, στις 23 Ιουλίου 2018 μια πολύ ισχυρή δυτική ροή φυσούσε για περισσότερα από 10 ώρες πάνω από την Αττική. Οι ριπές **ανέμου** έφτασαν μέχρι και 120 χιλιόμετρα την ώρα εξαπλώνοντας ταχύτατα τη φωτιά ανατολικά (Λέκκας Ε., Καρύδης Π., κ.ά., 2018). Η **θερμοκρασία** έφτασε 39 ° C (μέγιστη θερμοκρασία όλο το καλοκαίρι του 2018) και η σχετική **υγρασία** έπεσε στο 19% πριν από την έναρξη της πυρκαγιάς. Οι τρεις αυτοί παράγοντες – μαζί και με πληθώρα άλλων όπως κλίση ή υψόμετρο– επηρεάζουν καθοριστικά την δημιουργία και εξάπλωση πυρκαγιών. Κι εκείνη την ημέρα όλα ταίριαζαν ώστε να δημιουργηθεί μια πύρινη λαίλαπα. Συγκεκριμένα, οι ισχυροί δυτικοί άνεμοι τροφοδότησαν την φωτιά με οξυγόνο και τη διέδωσαν ταχύτητα προς τα ανατολικά. Η υψηλή θερμοκρασία των ημερών αφυδάτωσε την καύσιμη ύλη κάνοντας της πιο εύφλεκτη και η χαμηλή ατμοσφαιρική υγρασία αύξησε την ταχύτητα ξήρανσης της (Πανεπιστημιακές Σημειώσεις του μαθήματος : Δασικές Πυρκαγιές, 2019). Τα ακραία καιρικά φαινόμενα, όπως και η πυρκαγιά αυτή, σχετίζονται γενικότερα με την κλιματική αλλαγή. Ο κ. Ζερεφός Χρήστος, ακαδημαϊκός, σε τηλεοπτική εκπομπή εξηγεί τη συσχέτιση αυτή. Σύμφωνα με τα λεγόμενα του «ο άνθρωπος παρεμβαίνει στο περιβάλλον είτε αλλάζοντας τη σύσταση της ατμόσφαιρας, η οποία με τη σειρά της αποσταθεροποιεί το κλίμα και έχουμε πιο συχνά ακραία φαινόμενα, είτε κάνοντας παρεμβάσεις στους οικισμούς και στις χρήσεις γης.» Ο ίδιος υποστηρίζει πως αφού η φωτιά δεν κατασβήστηκε εν τη γενέσει ( όπως λένε και άλλοι κάτοικοι της περιοχής πρβλ Μαρτυρίες) ήταν αδύνατο μετέπειτα να κατασβηστεί.

### 3.2. Το χρονικό της Πυρκαγιάς

Όλα ξεκίνησαν **16:41** όταν κάποιος ηλικιωμένος αφού έκαψε ξερά χόρτα στο σπίτι του, απομακρύνθηκε νομίζοντας πως έχει σβήσει την εστία. Στη συνέχεια, αφού το μέτωπο δεν αντιμετωπίστηκε άμεσα έσπασε σε δύο μικρότερα μέτωπα, ένα προς Διώνη και ένα προς τις κατοικημένες περιοχές στο Νέο Βουτζά, τον Προβάλινο, την Αμπελούπολη, το Κόκκινο Λιμανάκι και το Μάτι. Στις **17:45** αναφέρεται στις ειδήσεις ότι η φωτιά κατευθύνεται προς τη Διώνη και έτσι οι άνθρωποι στο Μάτι συνεχίζουν τις ασχολίες τους μη γνωρίζοντας τι επρόκειτο να συμβεί. **17:55** κόβεται το ρεύμα στο Μάτι και τα πυκνά δένδρα γύρω δεν επιτρέπουν στους κατοίκους να δουν το πύρινο μέτωπο. **18:10-18:15** η φωτιά πέρασε την αντιπυρική ζώνη στη Λ. Μαραθώνος κι ακόμη ο κόσμος δεν έχει καμία ενημέρωση αλλά ούτε καν είχε γίνει εκκένωση στην περιοχή. Μέχρι τις **18:40** η φωτιά είχε περάσει μέσα από τους οικισμούς, είχε καταστρέψει τις περιουσίες των ανθρώπων και είχε στοιχήσει τη ζωή σε εκατόμβη ανθρώπων. Στις **19:14** κι ενώ τα Μέσα μετέδιδαν *κίνηση προς το Μάτι* ( πρβλ. Η ενημέρωση των πολιτών) σε ζωντανή σύνδεση στον τηλεοπτικό σταθμό ANT1 ο δήμαρχος Ραφήνας κ. Μπουρνούς δηλώνει ότι η φωτιά έχει περάσει και έχει καταστρέψει το Μάτι ήδη. Η έρευνα του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου (Λέκκας Ε., Καρύδης Π., κ.ά., 2018) καταλήγει στο συμπέρασμα πως η φωτιά κινήθηκε πολύ γρήγορα επιβεβαιώνοντας τα λεγόμενα του κ. Μπουρνούς. Χαρακτηριστικά σε διάγραμμα που έχει συμπεριληφθεί φαίνεται πως το αργότερο ήδη από **18:40** η φωτιά είχε φτάσει στη θάλασσα του Ματιού κι είχαν πια όλα τελειώσει. Τραγικές ιστορίες ανθρώπων διαδραματίζονταν εκείνα τα ελάχιστα λεπτά – οι νεκροί βρήκαν φρικτό θάνατο και οι επιζήσαντες ήταν θεατές μιας αρχαίας τραγωδίας. Περίπου δύο ώρες ήταν

αρκετές για να αποδομηθεί ο κρατικός μηχανισμός και 104 άνθρωποι να χάσουν τη ζωή τους. Η φωτιά της 23<sup>ης</sup> Ιουλίου 2018 είναι η φονικότερη στην ιστορία του σύγχρονου ελληνικού κράτους και η δεύτερη πιο φονική τον 21<sup>ο</sup> αιώνα με πρώτη την Αυστραλία με 180 νεκρούς το 2009 (Wikipedia, 2021).



**Εικόνα 4** Η περιοχή μεταξύ της έναρξης της εστίας της πυρκαγιάς και του Λύρειου Ιδρύματος, στον Νέο Βουτζά (προσωπικό αρχείο).

### 3.3. Οι ιδιαιτερότητες της συγκεκριμένης πυρκαγιάς

Πολλά είναι αυτά που ο καθένας θεωρεί ότι έφταιξαν . Πολλά μικρά κομμάτια που συνέθεσαν ένα τραγικό παζλ. Ας απαριθμήσουμε αρχικά τι δεν υπήρξε και εν συνεχεία ας εξετάσουμε αυτά που υπήρχαν παίζοντας καταλυτικά αρνητικό ρόλο.

**Εκκένωση:** Όπως προκύπτει από τις μαρτυρίες των κατοίκων (πρβλ. Μαρτυρίες) αλλά και τα ηχητικά ντοκουμέντα που δημοσιεύθηκαν (Φωτιά στο Μάτι: Τα ηχητικά της αστυνομίας | Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ) δεν υπήρξε οδηγία και καμία συντονισμένη επιχείρηση για εκκένωση του Ματιού και της ευρύτερης περιοχής. Η προσωπική μου αίσθηση είναι ότι οι κάτοικοι δεν είναι οργισμένοι τόσο λόγω της μη οργανωμένης εκκένωσης της περιοχής (ο κ. Τσαλιαγκός δίνει εξήγηση γι' αυτό, πρβλ Νέος Βουτζάς – Μάτι 2021) αλλά κυρίως λόγω της απουσίας έγκαιρης και έγκυρης ενημέρωσης. Θα μπορούσαν να φύγουν με τα δικά τους οχήματα , όπως και προσπάθησαν, αλλά δεν είχαν τον χρόνο. Οι άνθρωποι μέχρι την τελευταία στιγμή, δεν ήξεραν ότι οι φλόγες τους περικύκλωναν.

**Επικοινωνία:** Δεν υπήρχε επικοινωνία ανάμεσα στους συντονιστές , τα εναέρια μέσα και όλους τους αρμόδιους, πράγμα το οποίο δυσχέραινε το έργο όσων επιχειρούσαν και δε δινόταν ξεκάθαρη , σαφής εικόνα για το μέτωπο και την κίνησή του . Σύμφωνα με τα ηχητικά ντοκουμέντα (Φωτιά στο Μάτι: Τα ηχητικά της αστυνομίας | Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ) στο συντονιστικό κέντρο υπήρχε χάος , ο κόσμος καλούσε να ζητήσει βοήθεια και οι αρμόδιοι δεν είχαν επαφή με τα εναέρια μέσα.

**Αρμοδιότητες:** Στη χώρα μας υπάρχει ένα δαιδαλώδες σύστημα καταμερισμού ευθυνών κι αρμοδιοτήτων και ανάληψης πρωτοβουλιών, το οποίο σε κρίσιμες στιγμές τελικά κανείς δε γνωρίζει ποιος είναι αρμόδιος να πάρει αποφάσεις για να κινηθούν οι διαδικασίες. Επίσης, υπάρχουν χαρακτηριστικοί τέτοιοι διάλογοι καταγεγραμμένοι (Φωτιά στο Μάτι: Τα ηχητικά της αστυνομίας | Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ), (Φωνική φωτιά στο Μάτι: Οι καταθέσεις των πρωταγωνιστών και το μπαλάκι των ευθυνών, 2020). Η περιπλοκότητα αυτή στη λήψη αποφάσεων την κρίσιμη στιγμή έχει διπλά αποτελέσματα : αφενός οι αρμόδιοι τις κρίσιμες ώρες μπορεί να μη προχωρήσουν στις απαραίτητες ενέργειες επειδή δεν είναι ρητά διατυπωμένο κι αφετέρου την ώρα της απόδοσης ευθυνών μπορεί να δικαιολογηθούν εξ αιτίας κενών στις αρμοδιότητες.

**Γραμμή 112:** Το 2018 λειτουργούσε η γραμμή μονόπλευρα. Δηλαδή, ο κόσμος μπορούσε να καλέσει για έκτακτη ανάγκη αλλά δεν ήταν δυνατός ο γεωχωρικός εντοπισμός των κατοίκων μιας περιοχής ώστε να ειδοποιηθούν για τον κίνδυνο.

**Διαχείριση κυκλοφορίας :** Οι αποφάσεις της τροχαίας για την κίνηση των οχημάτων εγείρουν, επίσης, πολλά ερωτήματα . Πολλοί μάρτυρες ισχυρίζονται ότι η Αστυνομία έστειλε τα οχήματα στο Μάτι , προς τη θάλασσα (πρβλ. Μαρτυρίες, Νέος Βουτζάς – Μάτι 2021). Εκεί , εγκλωβίστηκαν και άνθρωποι οι οποίοι δεν ήταν της περιοχής αλλά από τη Μαραθώνος όπου κινούνταν τους κατεύθυναν στο Μάτι , όπως ο Χαμηλοθώρης Παναγιώτης (πρβλ. Πρωτόκολλο καταγραφής δεδομένων).

**Ραφήνα:** Ένα άλλο σημαντικό ζήτημα είναι πως οι αρχές επέτρεψαν κανονικά στα οχήματα που κατέβαιναν από τα πλοία στο λιμάνι της Ραφήνας να κινηθούν προς τη Λεωφόρο Μαραθώνος και αυτό επιβάρυνε ακόμα περισσότερο την κίνηση στην περιοχή. Όπως με πληροφόρησε ο κ.



Τσαλιαγκός που μένει μόνιμα στη Ραφήνα , επικοινωνήσε τότε με το λιμενικό για να διακόψουν την κίνηση από το λιμάνι αλλά του απάντησαν πως αυτό είναι ευθύνη της τροχαίας (πρβλ. Αρμοδιότητες).

**Αγνοούμενοι:** Μια ακόμα πικρή ιστορία είναι η λίστα με τους αγνοούμενους, η οποία τελικά επικαιροποιήθηκε μια εβδομάδα μετά καθώς επικράτησε ασυνεννοησία στις γραμμές έκτακτης ανάγκης. Οι συγγενείς καταθέτουν πως δεν υπήρξε ενιαίος συντονισμός στην καταγραφή τους (Star - Συνεχής ενημέρωση 26.7.2018 - 84 οι νεκροί από τις φωτιές, 2018).

**Αυθαίρετη δόμηση:** Όπως φαίνεται σε χάρτες της περιοχής η ρυμοτομία είναι εντελώς άναρχη. Ένα στοιχείο που κόστισε τη ζωή ανθρώπων ήταν η ιδιωτικοποίηση των παραλιών. Οι δίοδοι για τις παραλίες ήταν στενές (Λέκκας Ε., Καρύδης Π., κ.ά., 2018) και βρίσκονταν ανάμεσα σε φλεγόμενα υλικά. Ο συνάδελφος Γιώργος Σπανός στη διπλωματική του απειριθμεί τις διόδους (Σπανός, 2021). Η πρόσβαση στη θάλασσα στα περισσότερα σημεία δεν ήταν εφικτή καθώς κάτω από το δρόμο βρίσκονταν βράχια. Εντούτοις , όπως με ενημέρωσε η κα Κροκίδη, ο Νέος Βουτζάς στο μεγαλύτερο μέρος του είναι εντός σχεδίου και , επιπρόσθετα , ο Αναγνώστου Χρήστος , κάτοικος της περιοχής και πολιτικός μηχανικός δηλώνει πως το Μάτι δεν ήταν ποτέ δασικό. Υπογραμμίζει , επίσης , πως στον οικισμό του Ματιού όλες οι πολυκατοικίες έχουν πυλωτές μέσα από τις οποίες έχει κανείς πρόσβαση στη θάλασσα, ενώ αντίθετα στο Κόκκινο Λιμανάκι δεν υπάρχει καθόλου δίοδος. Ο εγκλωβισμός των οχημάτων στο Κόκκινο Λιμανάκι έφτασε μέχρι και το Μάτι (Αναγνώστου, 2018). Τέλος , η Μήλα Μαρία δηλώνει πως παρά το γεγονός ότι ο Νέος Βουτζάς είναι εντός σχεδίου , οι δρόμοι δεν έχουν το απαραίτητο φάρδος , άλλοι δρόμοι δεν έχουν ποτέ διανοιχτεί και κοινόχρηστοι χώροι, οι οποίοι θα μπορούσαν να λειτουργήσουν ως σημεία συγκέντρωσης σε τέτοιες περιπτώσεις έχουν καταπατηθεί ή είναι ακαθάριστοι (Μήλα, 2018). Όλα τα παραπάνω , σε συνδυασμό με τον λιγιστό χρόνο αντίδρασης έπαιξαν σημαντικό ρόλο στον εγκλωβισμό των ανθρώπων παραλιακά και τον θάνατο πολλών από αυτούς.

**Κωνοφόρα δέντρα στη Λεωφόρο Μαραθώνος:** Η λεωφόρος Μαραθώνος θεωρούταν αντιπυρική ζώνη αλλά μόνο ως τέτοια δε λειτούργησε. Το 2004 είχαν φυτέψει πεύκα επί του δρόμου τα οποία μεγάλωσαν και βοήθησαν στη διάδοση της πυρκαγιάς και στο κάτω μέρος του δρόμου. Ο κ. Ζερεφός , ακαδημαϊκός , εξηγεί πως στροβιλίζεται ο άνεμος στο μικροκλίμα της πυρκαγιάς κάνοντας εύκολη τη διάδοση της πυρκαγιάς σε έναν τέτοιο δρόμο όπως η Μαραθώνος (Ζερεφός, 2018). Την ίδια άποψη έχουν και οι κάτοικοι της περιοχής , οι οποίοι μου αντιπαρέβαλαν τις φλόγες οι οποίες πέρασαν την Εθνική Οδό στην Κινέττα με 8 λωρίδες κυκλοφορίας , ενώ η Μαραθώνος είχε τις μισές (πρβλ Νέος Βουτζάς – Μάτι 2021).

Συμπερασματικά , τα παραπάνω δεν αποτελούν τα αίτια της τραγωδίας. Αυτά ερευνώνται από τους ειδικούς. Εντούτοις , όλα τα παραπάνω αποτέλεσαν ανασταλτικό παράγοντα της διαχείρισης της κρίσης σε όλα τα επίπεδα : προληπτικό , συνκαταστροφικό κι μετακαταστροφικό.

### 3.4. Οι επιπτώσεις της πυρκαγιάς

Στην πυρκαγιά που ξέσπασε την 23<sup>η</sup> Ιουλίου 2018, 104 άνθρωποι τουλάχιστον έχασαν τη ζωή τους. Άλλοι απανθρακώθηκαν , άλλοι πνίγηκαν και άλλοι κατέληξαν από αναθυμιάσεις ή εγκαύματα. 3.000 σπίτια κάηκαν μερικώς ή πλήρως και 305 οχήματα το ίδιο, ενώ η συνολική καμένη έκταση φτάνει 1.250 εκτάρια (Λέκκας Ε., Καρύδης Π., κ.ά., 2018). Φαίνεται να επηρεάστηκαν κυρίως πιο υψηλά κτίρια δεδομένο ότι είχαμε μια πυρκαγιά κόμης και κτίρια φτιαγμένα από εύφλεκτα υλικά όπως ξύλινες κατασκευές. Αντίθετα, μικρότερες ζημιές φέρεται να έχουν σπίτια από οπλισμένο σκυρόδεμα , στα οποία τα πορτοπαράθυρα ήταν κλειστά καθώς η φωτιά δεν επηρέασε το εσωτερικό τους. Υπήρξαν , επίσης , ζημιές σε ύδρευση , ηλεκτροδότηση και τηλεπικοινωνίες. Σημαντικό είναι να εστιάσουμε και στις ψυχολογικές επιπτώσεις στις ζωές των ανθρώπων που έζησαν αυτή την τραγωδία , που ήταν μάρτυρες , εγκαυματίες , συγγενείς θυμάτων. Τόσα χρόνια μετά κι όπως αναμένεται (Λέκκας Ε., Καρύδης Π., κ.ά., 2018) , οι άνθρωποι ακόμα νιώθουν θυμό , φόβο , ενοχές. Βιώνουν εφιάλτες και αϋπνίες. Οι εγκαυματίες έρχονται αντιμέτωποι με αφόρητους πόνους κάθε μέρα και κάποιοι από αυτούς αδυνατούν να εργαστούν μη μπορώντας να καλύψουν τόσο τα καθημερινά τους έξοδα όσο και τα έξοδα για την αποκατάστασή τους (πρβλ. Μαρτυρίες). Η τραγικότητα του συμβάντος αυτού επηρέασε , επίσης, πληθώρα ανθρώπων πέραν των κατοίκων του Ματιού ` διασώστες , εθελοντές , δημοσιογράφους (ΟΔΟΙΠΟΡΙΚΟ ΣΤΟ ΜΑΤΙ - Ν. ΒΟΥΤΖΑ 1 ΧΡΟΝΟ ΜΕΤΑ 27/07/2019, 2019), (Η Τραγωδία στο Μάτι Μέσα Από τους Γιατρούς του Κόσμου, 2018).

### 3.5. Η ενημέρωση των πολιτών

Ας παρουσιάσουμε στο σημείο αυτό τι ακριβώς μεταδιδόταν τα κρίσιμα εκείνα λεπτά από τους τηλεοπτικούς σταθμούς μεγάλης εμβέλειας.

#### 3.5.1. Ant1

Ο τηλεοπτικός σταθμός Ant1 (ANT1 NEWS 23-07-2018 ΣΤΙΣ 20:00, 2018) μέχρι και τις 18:49 αναφέρεται στη φωτιά στη Κινέττα και στους πολύ ισχυρούς ανέμους που έπνεαν στην περιοχή. Στις 19:01 γίνεται λόγος για την εστία στην Πεντέλη που κινούταν προς Καλλιτεχνούπολη – Νέο Βουτζά. Ταυτόχρονα μεταδίδεται η εκτροπή της κυκλοφορίας στη Λεωφόρο Μαραθώνος από την Αστυνομία. Μέσα σε δέκα μόλις λεπτά, **19:11** , ακούγεται για πρώτη φορά από δημοσιογράφο του σταθμού πως η φωτιά κατευθύνεται ανεξέλεγκτα **προς** το Μάτι (ANT1 NEWS 23-07-2018 ΣΤΙΣ 20:00, 2018). Όμως αυτή η κίνηση προς το Μάτι ήταν ήδη ολική καταστροφή για τον οικισμό καθώς σε τηλεφωνική σύνδεση μόλις τρία λεπτά αργότερα ο κ.Μπουρνούς , Δήμαρχος Ραφήνας , παραδέχεται πως έχει καεί όλος ο οικισμός και υπάρχουν κάποιοι εγκλωβισμένοι, αν και είχε δοθεί εντολή εκκένωσης της περιοχής.

### 3.5.2. Alpha

Στο έκτακτο δελτίο ειδήσεων του σταθμού Alpha (Κόλαση φωτιάς στον Ν. Βουτζά, Αγ. Ανδρέα, Μάτι και Κάλαμο, 2018) ο ρεπόρτερ βρίσκεται επί της Λεωφόρου Μαραθώνος και μεταδίδει την ισχύ των ανέμων και την κατεύθυνση της φωτιάς ήδη μέσα στον οικισμό του Ματιού . Επίσης , ο δημοσιογράφος μεταδίδει πως ο κόσμος και στον Νέο Βουτζά δεν είχε οδηγίες ούτε πίστευε πως θα φτάσει η φωτιά τόσο γρήγορα και παρέμεναν στα σπίτια τους. Σε ρεπορτάζ του σταθμού αναφέρεται πως σε αυτό το μέτωπο στην Καλλιτεχνούπολη δρουν 50 πυροσβέστες με 20 οχήματα , τρία αεροσκάφη και ένα ελικόπτερο. Ανακοινώνονται και οι εκκενώσεις των κατασκηνώσεων στον Αγ. Ανδρέα και το Ζούμπερι.

### 3.5.3. SKAI

Στις 18:25 ο τηλεοπτικός σταθμός SKAI (Πυρκαγιά σε Κινέττα και Πεντέλη. 23/07/2018, 2018) ξεκινά το έκτακτο δελτίο του με το μέτωπο στην Κινέττα χαρακτηρίζοντας το «βασικό». Στις **18:38** ο ρεπόρτερ αναφέρει πως το μέτωπο από την Καλλιτεχνούπολη κατευθύνεται **προς τον Νέο Βουτζά** και κάνει λόγο για τα ίδια πυροσβεστικά μέσα που αναφέρθηκαν παραπάνω (πρβλ. Alpha). Επίσης , η μετεωρολόγος του σταθμού κάνει λόγους για δυτικούς ανέμους στη περιοχή της φωτιάς έως και 7 μποφόρ, οι οποίοι θα εξασθενούσαν αργά το βράδυ. Το μεγαλύτερο μέρος του δελτίου αυτού κάλυπτε την πυρκαγιά στην Κινέττα και τα Χανιά. Στις 19:00 αναφερόμενος ο ρεπόρτερ στη φωτιά της Πεντέλης έκανε λόγο για 3-5 σπίτια κατεστραμμένα. Στις **19:01** ακόμα γίνεται αναφορά για κατεύθυνση **προς τον Νέο Βουτζά**. Στις 19:04 μεταδίδεται πως η Πυροσβεστική Υπηρεσία έχει ζητήσει εκκένωση του οικισμού στο βόρειο τμήμα . 19:07 ανακοινώνονται οι εκκενώσεις και των παιδικών κατασκηνώσεων στον Αγ. Ανδρέα και στο Ζούμπερι για προληπτικούς λόγους. Μέχρι τις 19:15 δεν έχει καμία αναφορά για κατεύθυνση προς το Μάτι ούτε για προληπτική εκκένωση του.

### 3.5.4. STAR

Στο μεσημεριανό δελτίο ειδήσεων του STAR (Star - Ειδήσεις 23.7.2018 - μεσημέρι, 2018) το οποίο διαρκεί από τις 15:00 έως τις 15:45 γίνεται μεγάλη αναφορά στις τραγικές στιγμές για κατοίκους και πυροσβέστες στο μέτωπο της Κινέττας , καθώς η εστία με κατάληξη το Μάτι δεν είχε ακόμη αρχίσει. Ο σταθμός εξακολουθεί με έκτατα δελτία (Star - Έκτακτο Δελτίο 23.7.2018 17:25 - Φωτιά στην Κινέτα, 2018), (Star - Έκτακτο Δελτίο 23.7.2018 18:25 - Σε πύρινο κλοιό η χώρα, 2018) σε μικρά χρονικά διαστήματα να ενημερώνουν για την κατάσταση που επικρατούσε στην Κινέττα. Στις **18:47** κατά τη διάρκεια του απογευματινού δελτίου που μεταδίδεται και στη νοηματική (Star - Ειδήσεις - 23.7.2018 - απογευματινό δελτίο, 2018) αναφέρεται από την παρουσιάστρια πως «από την Πεντέλη η φωτιά *κατεβαίνει* στο Μάτι και στον Νέο Βουτζά». Το ίδιο ανακοινώνει και ο ανταποκριτής του σταθμού στην περιοχή αν και παραδέχεται πως ήδη έχουν καεί σπίτια στο Μάτι.

Κλείνοντας αυτή την υποενότητα, φαίνεται πως οι πληροφορίες ήταν συγκεχυμένες και ο κόσμος εντελώς απροετοίμαστος. Γνώριζαν από τα Μέσα για μια φωτιά στην Κινέττα και πίστευαν πως οι καπνοί λόγω των ισχυρών δυτικών ανέμων ήταν από εκεί, συνεχίζοντας τις δραστηριότητές τους. Μέχρι και λίγο μετά τις 19:00 οι τηλεοπτικοί σταθμοί μετέδιδαν πως το μέτωπο κατευθυνόταν προς το Νέο Βουτζά , ενώ στην πραγματικότητα το Μάτι είχε ήδη καεί. Αυτά προκύπτουν και από τις μαρτυρίες των επιζησάντων οι οποίες καταγράφονται στην επόμενη υποενότητα.

### 3.5.5. Μαρτυρίες

Πολλοί επιζήσαντες στις μαρτυρίες που ακολούθησαν και στις καταθέσεις τους αναφέρονται στο τι ακριβώς επικρατούσε στη περιοχή εκείνη την ώρα και τι πληροφορίες διαχέονταν στην κοινότητα. Επιπρόσθετα , υπάρχουν και κάποιες μαρτυρίες συγγενών θυμάτων που έχουν δημοσιευθεί και αναφέρουν πότε χάθηκαν τα ίχνη των οικείων τους. Εκατοντάδες μαρτυρίες, όλες αποκαλυπτικές , όλες γλαφυρές περιγραφές της πύρινης λαίλαπας που κατέκαψε την Ανατολική Αττική την 23η Ιουλίου 2018. Όλες με ένα παράπνομο για τη μη έγκαιρη ενημέρωση . Καταγράφουμε κάποιες εδώ ενδεικτικά για να στηρίξουμε την έλλειψη έγκαιρης και έγκυρης ενημέρωσης . Πληθώρα άλλων μαρτυριών βρίσκεται σε ομάδες στα κοινωνικά δίκτυα, στη διπλωματική του κ. Σπανού Γιώργου και στα βιβλία για την πυρκαγιά πρβλ. Παράρτημα Α. Πίνακας Βιβλίων .

Σύμφωνα με την κα **Ναταλία Κανελλοπούλου**, η τηλεόραση μετέδιδε στις 17:15 νέα εστία σε Βουτζά-Καλλιτεχνούπολη και στις 17:50 κατεύθυνση προς Διόνυσο (Γράμματα από τον τόπο της φρίκης, 2018). Την ίδια πληροφορία δίνει και η κα **Μαγδαληνή Τσέκου** , η οποία εκείνη την ώρα βρισκόταν στο σπίτι της στη Ραφήνα με τους γονείς της. Όταν η φωτιά πλησίασε καταθέτει πως χωρίς επίσημη ανακοίνωση αποφάσισε να φύγουν από το σπίτι. Έφτασε στη διασταύρωση της Ραφήνας χωρίς να συναντήσουν περιπολικό ή πυροσβεστικό όχημα (Αποκλειστικό: Οι καταθέσεις-φωτιά που «καίνε» συνειδήσεις για την πυρκαγιά στο Μάτι, 2018).

Ο σύζυγος της Γαλάνη Μαρίας στη μηνυτήρια αναφορά του καταθέτει πως 17:45 πληροφορήθηκε από την τηλεόραση πως υπάρχει εστία στο Νταού Πεντέλης , κοντά στο Λύρειο Ίδρυμα ενώ στις 18:00 πέρασε ένα περιπολικό χωρίς να τους δοθούν σαφείς οδηγίες. Έτσι , αφού έβρεξε τριγύρω το σπίτι αποφάσισε να πάρει τη σύζυγο του με το αμαξίδιο και να κατευθυνθεί προς τη Λεωφόρο Μαραθώνος (Νέα μήνυση για το Μάτι – "Μας άφησαν να καούμε πλήρως εγκαταλελειμμένοι", 2018).

Ο κος **Δημήτρης Χλωρός** δηλώνει πως «χωρίς καμία ενημέρωση, από καθαρή τύχη» εγκατέλειψε εγκαίρως το σπίτι του με τα τρία του παιδιά (Συγκλονίζουν οι μαρτυρίες συγγενών θυμάτων από την φωτιά στο Μάτι, 2018). Ο κος **Παναγιώτης Σιαπέρας** ( ο οποίος έχασε τη σύζυγό του στη φωτιά) στο ίδιο ρεπορτάζ περιγράφει πως βοήθησε να σωθεί μια μητέρα με τα δίδυμα παιδιά της καθώς δεν μπορούσε να βγάλει το αυτοκίνητο από το γκαράζ λόγω της διακοπής ρεύματος (Συγκλονίζουν οι μαρτυρίες συγγενών θυμάτων από την φωτιά στο Μάτι, 2018).

Πληθώρα ντοκιμαντέρ, ρεπορτάζ, συνεντεύξεων ακολούθησαν για μέρες και χρόνια μετά την πυρκαγιά. Σε ντοκιμαντέρ που αναρτήθηκε από το livemedia ένα χρόνο μετά τη φωτιά στο Μάτι οι επιζήσαντες περιγράφουν πως κατάφεραν χωρίς να έχουν καμία πληροφόρηση να κινηθούν αυτόνομα και να γλυτώσουν. Επίσης , ο κάτοικος κος **Γιώργος Παπαδιάς** υποστηρίζει πως ακούγοντας ότι η φωτιά είναι στο Νταού Πεντέλης ένωθε πως δεν κινδύνευαν σε εκείνη την περιοχή. Επίσης , οι ίδιοι οι κάτοικοι μαρτυρούν πως από νωρίς το απόγευμα είχαν αντικρύσει νεκρούς στους δρόμους (Στο Μάτι ένα χρόνο μετά την εθνική τραγωδία, 2019). Χαρακτηριστικά ο κ. Γιώργος περιγράφει πως εντόπισε νεκρή από ασφυξία την 46χρονη Ντούτσα – Γαβάκη Νικολέτα , η οποία στην προσπάθεια της να διαφύγει έπεσε αναίσθητη από τους καπνούς στην οδό Παπαφλέσσα πρβλ. Πρωτόκολλο καταγραφής δεδομένων.

Ο εγκαυματίας κος **Δημήτρης Φιλιππίης** (Για την Ελλάδα, EPT, 2019) περιγράφει πως χωρίς να έχει ενημέρωση αυτός και η οικογένεια του ήρθε αντιμέτωπος ξαφνικά με τις φλόγες κι αφού εγκλωβίστηκε, έτρεξε προς τη θάλασσα. Εκεί, διεσώθη μαζί με άλλους από τα σωστικά συνεργεία. Επίσης, περιγράφει τις δυσκολίες που αντιμετωπίζει στην καθημερινότητά του, τόσο στην κίνηση όσο και στην κάλυψη της ιατροφαρμακευτικής του περίθαλψης.

Στο newsbeast (Φωτιά στο Μάτι: «Βλέπω εφιάλτες ότι χάνω τα παιδιά μου και ξυπνάω με κόμπο στο λαιμό», 2019) ο κος **Δημήτρης Ματρακίδης** (Μαρτυρίες από τη φωτιά στο Μάτι (2), 2019) περιγράφει τη γενικότερη πεποίθηση των κατοίκων του Ματιού ότι δε θα έφτανε μέχρι εκεί η φωτιά όπως είχε γίνει και άλλες φορές. Επιβεβαιώνει και αυτός την άτακτη φυγή. Την ίδια ιστορία αφηγείται και η κα **Χριστίνα Κιντή**, μόνιμος κάτοικος Ματιού (Μαρτυρίες από τη φωτιά στο Μάτι (1), 2019). Όλοι επιβεβαιώνουν πως δεν υπήρχε καμία ενημέρωση και πως ακολουθώντας το ένστικτό τους επέλεξαν πώς να κινηθούν (Συγκλονίζουν οι μαρτυρίες συγγενών θυμάτων από την φωτιά στο Μάτι, 2018).

Στο ρεπορτάζ του Αλέξη Παπαχελά η οικογένεια της κας **Ντέπυ Αργυροπούλου** περιγράφει πως περικυκλωμένοι πια από τις φλόγες αποφάσισαν να μείνουν στο σπίτι στέλνοντας το παιδί τους στο υπόγειο, ώστε να προσπαθήσουν να σωθούν. Στην οικογένεια Χερουβείμ από την άλλη, ο γιος της κας Ευπραξίας, κος **Άρης Χερουβείμ**, την προτρέπει να εγκαταλείψουν το σπίτι περίπου στις 18:30 αλλά είναι πια αργά καθώς τους περικυκλώνουν οι φλόγες έξω από την οικία τους (Newpost: Η έρευνα του Αλ. Παπαχελά για το Μάτι (μέρος Β), 2019).

Σε άλλο βίντεο με μαρτυρίες κατοίκων της περιοχής, κυρίως νέα παιδιά, όλοι αφηγούνται την ίδια ιστορία. Καμία ενημέρωση ότι πλησίαζε η φωτιά, καμία οργάνωση του κρατικού μηχανισμού τόσο σε επίπεδο προσπάθειας εκκένωσης του οικισμού όσο και σε επίπεδο διαχείρισης των αναγκών των ανθρώπων τις πρώτες κρίσιμες ώρες αλλά και μετέπειτα. Χαρακτηριστικά τα παιδιά αναφέρουν «η φωτιά ήταν μια ζαριά, αν πήγαινες Μάκρη σωζόσουν, αν πήγαινες Ραφήνα δε σωζόσουν. Ήταν μια ζαριά, τη ρίξαμε, άλλοι είμαστε εδώ, άλλοι όχι» ("Έχουν μείνει όλοι με αυτό το παράπονο: Γιατί μας άφησαν μόνους;" | Μάτι 2020- Behind the scenes).

Στην εκπομπή «24 ώρες» του Alpha Κύπρου (ΟΔΟΙΠΟΡΙΚΟ ΣΤΟ ΜΑΤΙ - Ν. ΒΟΥΤΖΑ 1 ΧΡΟΝΟ ΜΕΤΑ 27/07/2019, 2019) επιζήσαντες αφηγούνται τις δικές του ιστορίες. Ιστορίες από μια πύρινη κόλαση. Πρώτη, η κα **Δήμητρα Κιντατζή** παραδέχεται πως λίγα μέτρα από τη θάλασσα έβλεπε τους καπνούς αλλά θεωρούσε πως όλα ήταν υπό έλεγχο καθώς δεν ακούστηκε σειρήνα ή καμπάνα. Μόλις συνέβη διακοπή ρεύματος πήρε τον γιο της και μαζί με την κουμπάρα της κατευθύνθηκαν και βούτηξαν στη θάλασσα στα 100 μέτρα περίπου και έμειναν εκεί μέχρι να έρθει βοήθεια. Στη συνέχεια, ο κος **Γιάννης Κωλέτης** περιγράφει πως οι γονείς του μόνιμοι κάτοικοι Ματιού τον προειδοποίησαν για φωτιά στον Νέο Βουτζά στις 18:10 αλλά εκείνος διαπιστώνοντας πως οι φλόγες βρίσκονταν ήδη στο Μάτι, επέστρεψε στο πατρικό του για να φύγει μαζί με τους γονείς του προς τη θάλασσα. Η κα **Γεωργία Μόσχου**, κάτοικος του Νέου Βουτζά, η οποία θρηνεί την αδερφή και την ανιψιά της, καταθέτει πως γύρω στις 17:30 και χωρίς κανένα ίχνος φωτιάς ακούστηκε ένα περιπολικό να καλεί για εκκένωση των κτιρίων. Γίνεται λόγος και για παραπληροφόρηση καθώς λίγα λεπτά πριν η ίδια είχε καλέσει την αστυνομία και την είχαν ενημερώσει πως η φωτιά βρισκόταν στο Λύρειο Ίδρυμα (Μόσχου, 2018). Στην ίδια εκπομπή, ο καθηγητής πολιτικών επιστημών του Παντείου, κος **Αθανάσιος Διαμαντόπουλος** περιγράφει τη δική του ιστορία. Αυτή συνοψίζεται στο ότι χωρίς να είναι έγκαιρα ενήμεροι για τη φωτιά, εκείνος και ο ξάδερφός του, όταν η πύρινη λαίλαπα πλησίασε, κινήθηκαν με τα αυτοκίνητά τους προς την Αργυρά Ακτή και μετέπειτα με τα πόδια στην

παραλία. Ο κ. Διαμαντόπουλος παραθέτει την απόφαση των αρχών να στείλουν τα οχήματα στο Μάτι , την αργοπορία των σωστικών συνεργείων για περισυλλογή από τη θάλασσα ( περί 11.30 -12.00 μμ) καθώς και τη μη οργανωμένη παροχή βοήθειας και ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης μετέπειτα στη Ραφήνα αλλά και όπου αλλού διοχετευόταν ο κόσμος. Τα ίδια αφηγείται και ο κ. **Νίκος Ιωνάς** , τοπογράφος και μόνιμος κάτοικος του Νέου Βουτζά , ο οποίος μόλις πρόλαβε να φύγει από το σπίτι του με τη σύζυγό του πριν αυτό καεί ολοσχερώς. Στη συνέχεια , η κα **Μαρία Μήλα** υποστηρίζει κάτι που έχουν πει κι άλλοι κάτοικοι της περιοχής : «Γύρω στις 5 μμ όταν πληροφορήθηκα για φωτιά στη Διώνη με δυτικό άνεμο , η πρώτη μου σκέψη ήταν να απομακρύνω τα παιδιά και την κατάκοιτη πεθερά μου στο σπίτι στο Μάτι , στην αδερφή μου , ώστε να κατέβουν όλοι μαζί στο λιμανάκι. Αυτό κάναμε συνήθως στις πυρκαγιές. Δε περίμενα ποτέ ότι θα ερχόταν τόσο γρήγορα (η φωτιά) και θα έφτανε στο Μάτι.»

Συμπερασματικά , όλες οι μαρτυρίες αποτυπώνουν το ίδιο πράγμα : ο κόσμος δεν είχε άμεση κι έγκυρη πληροφορία ούτε για την κίνηση του μετώπου ούτε για το τι έπρεπε να κάνει.

## Κεφάλαιο 4. Πρωτόκολλο καταγραφής δεδομένων

Στον παρακάτω πίνακα καταγράφονται τα ονόματα των θυμάτων αλφαβητικά. Δε βρήκα πουθενά δημοσιευμένη μια επίσημη λίστα που να κατέγραφε όλα τα θύματα. Η παρακάτω λίστα προέκυψε από τα ονόματα που αρχικά δημοσίευσε η Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας και μετέπειτα από διάφορες πηγές οι οποίες αναφέρονται αναλυτικά για το κάθε άτομο . Καταγράφουμε το ονοματεπώνυμο και την ηλικία τους αλλά και το τι στάση κράτησαν μπροστά στον κίνδυνο. Για κάποιους οι κινήσεις τους επιβεβαιώνονται από διάφορες πηγές , ενώ για άλλους τα στοιχεία είναι λιγοστά. Τέλος , εξάγουμε συμπεράσματα τα οποία αποτυπώνονται και σε ποσοστά.

A/A	ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ	ΗΛΙΚΙΑ	ΣΤΑΣΗ ΘΥΜΑΤΟΣ
1.	Bonte Dirk	64	Πνίγηκε στη <b>θάλασσα</b> προσπαθώντας να διαφύγει με βάρκα (As fire victims named, their stories emerge, 2018).
2.	Korzeniowska Beata-Teresa	38	Πνίγηκε στη <b>θάλασσα</b> όταν αναποδογύρισε η βάρκα στην οποία επέβαινε μαζί με άλλα 8 άτομα (Χάθηκαν οικογένειες στις φλόγες στο Μάτι – Η λίστα των θυμάτων συγκλονίζει, 2018).
3.	Korzeniowski Kacper-Nikolaj	9	Πνίγηκε στη <b>θάλασσα</b> μαζί με τη μητέρα του όταν αναποδογύρισε η βάρκα στην οποία επέβαιναν (Χάθηκαν οικογένειες στις φλόγες στο Μάτι – Η λίστα των θυμάτων συγκλονίζει, 2018).
4.	O' Callaghan-Westropp Brian	47	Αυτοαναφλέχθηκε στον <b>δρόμο</b> στην προσπάθειά του να διαφύγει στο πορτομπαγκάζ αυτοκινήτου (Newpost: Η έρευνα του Αλ. Παπαχελά για το Μάτι (μέρος Β), 2019), (Δε πρέπει με τίποτα να ξεχαστεί το Μάτι, 2021).

5.	Αβραμίδου Αικατερίνη	47	Εγκλωβίστηκε στο <b>οικόπεδο</b> όπου και βρέθηκε απανθρακωμένη (Φονικές πυρκαγιές: Ταυτοποιήθηκε η σορός του Κρητικού Μάρκου Κατσουλάκη, 2018).
6.	Αθανασοπούλου Ζωή	86	Βρέθηκε καμένη στον <b>δρόμο</b> επί της Λεωφόρου Ποσειδώνος στην προσπάθειά της να διαφύγει (Χάρτης Θυμάτων 23.07.2018, 2019).
7.	Αλεξόπουλος Δημήτριος - Αριστείδης	13	Προσπάθησε να διαφύγει με αυτοκίνητο με τους παππούδες του και τον θείο του , το οποίο βρέθηκε άθικτο και κλειδωμένο. Βρέθηκε στο <b>οικόπεδο</b> (Star - Συνεχής ενημέρωση 26.7.2018 - 84 οι νεκροί από τις φωτιές, 2018), (Χάρτης Θυμάτων 23.07.2018, 2019).
8.	Ανδρουλιδάκη Αιμιλία	73	Εγκατέλειψε το σπίτι της και κατέληξε μέσα στη <b>θάλασσα</b> από έλλειψη οξυγόνου (Μάτι: Οργή και πόνος μαζί δυο χρόνια μετά την καταστροφή, 2020).
9.	Βονικόπουλος Ευθύμιος	55	Κατέληξε στη <b>θάλασσα</b> στην προσπάθειά του να διαφύγει (Χάρτης Θυμάτων 23.07.2018, 2019).
10.	Γαζεπίδου – Γαζέπη Παναγιώτα	54	Εγκλωβίστηκε στο <b>σπίτι</b> της όταν μπήκε πάλι στο εσωτερικό για να πάρει τα σκυλάκια της και κατέληξε από τις αναθυμιάσεις μετά από περίπου 50 λεπτά (ΟΔΟΙΠΟΡΙΚΟ ΣΤΟ ΜΑΤΙ - Ν. ΒΟΥΤΖΑ 1 ΧΡΟΝΟ ΜΕΤΑ 27/07/2019, 2019), (Ασημακόπουλος, 2020).
11.	Γαλάνη Μαρία	41	Προσπάθησε να διαφύγει <b>πεζή</b> με τη βοήθεια του συζύγου της λόγω των κινητικών της προβλημάτων αλλά δεν τα κατάφερε (Νέα μήνυση για το Μάτι – "Μας άφησαν να καούμε πλήρως εγκαταλελειμμένοι", 2018).
12.	Γιαννακοδήμος Βασίλειος		Κατέληξε στο <b>νοσοκομείο</b> εγκαυματίας (Χάρτης Θυμάτων 23.07.2018, 2019).



13.	Γιαννακοπούλου Σοφία	86	Εγκλωβίστηκε στο <b>σπίτι</b> της όπου και βρέθηκε απανθρακωμένη (Νεκρή Φιλαδελφειώτισσα στην καταστροφική φωτιά, 2018).
14.	Γιαννοπούλου Αγγελική	88	Εγκλωβίστηκε στο <b>σπίτι</b> της όπου και βρέθηκε απανθρακωμένη (Μάτι ένας χρόνος μετά: «Δεν αξίζει σε κάποιον τέτοιος θάνατος» (BINTEO), 2019), (ΟΔΟΙΠΟΡΙΚΟ ΣΤΟ ΜΑΤΙ - Ν. ΒΟΥΤΖΑ 1 ΧΡΟΝΟ ΜΕΤΑ 27/07/2019, 2019).
15.	Γκαβέρας Κυριάκος		Κατέληξε στο <b>νοσοκομείο</b> Ευαγγελισμός όπου νοσηλεύτηκε ξανά λόγω των πολλαπλών εγκαυμάτων του ενώ είχε πάρει εξιτήριο (103 πλέον οι νεκροί της 23ης Ιουλίου 2018 στο Μάτι : Κατέληξε εγκαυματίας, 2020).
16.	Δεσύπρη Θέκλα	61	Απανθρακώθηκε μέσα στην <b>οικία</b> της όπου πιθανώς παρέμεινε για να είναι μαζί με τα ζώα της (www.zoosos.gr, 2018),(πρβλ.Νέος Βουτζάς – Μάτι 2021).
17.	Δημητρίου (αβάππιστο)	6 μηνών	Αγκαλιά στη μητέρα του στη θάλασσα όπου και ξεψύχησε από τις αναθυμιάσεις (Φωτιά στο Μάτι: Οι τραγωδίες πίσω από τους 93 ανθρώπους που χάθηκαν στην πυρκαγιά, 2018).
18.	Διονυσιώτη Μαργαρίτα	35	Απεβίωσε στη ΜΕΘ του <b>νοσοκομείου</b> 'Ευαγγελισμός' (Φωτιά στο Μάτι: Οι τραγωδίες πίσω από τους 93 ανθρώπους που χάθηκαν στην πυρκαγιά, 2018).
19.	Δόξας Αργύριος	81	Προσπάθησε να διαφύγει με το αυτοκίνητό του από το σπίτι του μαζί με την οικογένεια του αλλά ένα φλεγόμενο δέντρο τους εμπόδισε να κινηθούν και τους περικύκλωσαν οι φλόγες (Παπαϊωάννου, 2018), (Καρύδη, Το πολιτικό ιστολόγιο της Κυριακής, 2018).

20.	Δόξας Παναγιώτης	20	Επέβαινε στο αυτοκίνητο με την οικογένειά του για να διαφύγουν όταν ένα φλεγόμενο δέντρο τους εμπόδισε και εγκλωβίστηκαν μέσα στις φλόγες (Καρύδη, Το πολιτικό ιστολόγιο της Κυριακής, 2018), (Παπαϊωάννου, 2018).
21.	Δρούβης Χαράλαμπος	73	Βρέθηκε νεκρός στο Κόκκινο Λιμανάκι στην προσπάθειά του να διαφύγει (Χάρτης Θυμάτων 23.07.2018, 2019).
22.	Ζαφειρίου Ευστράτιος	85	Επιχείρησε να διαφύγει με το αυτοκίνητο του και τραυματίστηκε στην προσπάθειά του να βγει από αυτό όταν τον περικύκλωσαν οι φλόγες στην οδό Τρίτωνος στο Μάτι. Μεταφέρθηκε στο <b>νοσοκομείο</b> «Ευαγγελισμός» όπου και κατέληξε την 5 <sup>η</sup> Αυγούστου 2018 (Φούσσας Α. , 2018).
23.	Θάνος Ιωάννης	89	Κατέληξε ως πολυεγκαυματίας στο νοσοκομείο όπου νοσηλεύεται για 9 μήνες (Μάτι: ..101 νεκροί στη φονική πυρκαγιά, 2019).
24.	Κάκαρης Σπυρίδων	40	Βρέθηκε απανθρακωμένος στο Κόκκινο Λιμανάκι στην προσπάθειά του να φύγει με <b>αυτοκίνητο</b> (Σβήνουν οι ελπίδες: Νεκροί βρέθηκαν οκτώ αγνοούμενοι! (video), 2018), (Σπανός, 2021).
25.	Καλαμπανίδα Μαρία	80	Δεν υπάρχουν στοιχεία.
26.	Καλαμπανίδα Μαριάνθη	51	Δεν υπάρχουν στοιχεία.
27.	Καλεγιαννάκος Ιωάννης	51	Βρέθηκε απανθρακωμένος στο <b>οικόπεδο</b> στην προσπάθειά του να φύγει με αυτοκίνητο (Χάρτης Θυμάτων 23.07.2018, 2019).
28.	Καλεγιαννάκος Νικόλαος	85	Βρέθηκε απανθρακωμένος στο <b>οικόπεδο</b> στην προσπάθειά του να φύγει με αυτοκίνητο (Χάρτης Θυμάτων 23.07.2018, 2019).

29.	Καλεγιαννάκου Παρασκευή	74	Βρέθηκε απανθρακωμένη στο <b>οικόπεδο</b> στην προσπάθειά της να φύγει με αυτοκίνητο (Χάρτης Θυμάτων 23.07.2018, 2019).
30.	Κανδαλέπα Σμαράγδα	95	Κατέληξε στο <b>νοσοκομείο</b> όπου νοσηλευόταν (Χάρτης Θυμάτων 23.07.2018, 2019).
31.	Καραγκιαούρη-Μωραίτη Γαρυφαλλιά	66	Εγκλωβίστηκε στο <b>οικόπεδο</b> όπου και βρέθηκε απανθρακωμένη (Φονικές πυρκαγιές; Ταυτοποιήθηκε η σορός του Κρητικού Μάρκου Κατσουλάκη, 2018) .
32.	Κάραλη Αθηνά	48	Κατέληξε από τους καπνούς που εισέπνευσε όταν εγκλωβίστηκε με το αυτοκίνητό της και συνέχισε πεζή προς την παραλία (Σπανός, 2021).
33.	Κατσαργύρης Βασίλειος	70	Προσπάθησε να φύγει από το σπίτι του αρχικά με το όχημά του αλλά δε μπόρεσε να ανοίξει το γκαράζ λόγω της διακοπής ρεύματος. Έφυγε <b>πεζός</b> και βρέθηκε απανθρακωμένος περίπου 300-400 μέτρα από το ιδιόκτητο σπίτι του και συγκεκριμένα στην οδό Ισμήνης 22 στον Νέο Βουτζά (Φούσσας Α. ).
34.	Κατσουλάκης Μάρκος	53	Εγκλωβίστηκε στο <b>οικόπεδο</b> όπου και βρέθηκε απανθρακωμένος (Φονικές πυρκαγιές; Ταυτοποιήθηκε η σορός του Κρητικού Μάρκου Κατσουλάκη, 2018)
35.	Κατσουλάκης Πολύδωρος- Πάρις	20	Εγκλωβίστηκε στο <b>οικόπεδο</b> όπου και βρέθηκε απανθρακωμένος (Φονικές πυρκαγιές; Ταυτοποιήθηκε η σορός του Κρητικού Μάρκου Κατσουλάκη, 2018).
36.	Κέρτσος Κωνσταντίνος	83	Εγκαυματίας κατέληξε στο Γενικό <b>Νοσοκομείο</b> Αθηνών (Χάρτης Θυμάτων 23.07.2018, 2019).
37.	Κλάδιος Ιάκωβος	47	Απανθρακώθηκε στη Λεωφόρο Ποσειδώνος στην προσπάθειά του να διαφύγει (Χάρτης Θυμάτων 23.07.2018, 2019).

38.	Κλάδιος Ιωάννης	84	Απανθρακώθηκε στη Λεωφόρο Ποσειδώνος στην προσπάθειά του να διαφύγει (Χάρτης Θυμάτων 23.07.2018, 2019).
39.	Κλαδίου Μαρία	81	Απανθρακώθηκε στη Λεωφόρο Ποσειδώνος στην προσπάθεια της να διαφύγει (Χάρτης Θυμάτων 23.07.2018, 2019).
40.	Κοκκινίδης Γεώργιος	8	Εγκλωβίστηκε στο <b>οικόπεδο</b> όπου και βρέθηκε απανθρακωμένος (Μάτι : Η «μαύρη λίστα» με τα ονόματα των νεκρών – Χάθηκαν ολόκληρες οικογένειες, 2018) (Ανατριχιαστικές μαρτυρίες από τη φωτιά στο Μάτι: «Η γυναίκα μου έπαθε έμφραγμα, την είχα αγκαλιά στη θάλασσα 5,5 ώρες», 2019).
41.	Κοκκινίδης Δημήτριος	5	Εγκλωβίστηκε στο <b>οικόπεδο</b> όπου και βρέθηκε απανθρακωμένος (Μάτι : Η «μαύρη λίστα» με τα ονόματα των νεκρών – Χάθηκαν ολόκληρες οικογένειες, 2018) (Ανατριχιαστικές μαρτυρίες από τη φωτιά στο Μάτι: «Η γυναίκα μου έπαθε έμφραγμα, την είχα αγκαλιά στη θάλασσα 5,5 ώρες», 2019).
42.	Κοκκινίδης Παναγιώτης	39	Εγκλωβίστηκε στο <b>οικόπεδο</b> όπου και βρέθηκε απανθρακωμένος (Μάτι : Η «μαύρη λίστα» με τα ονόματα των νεκρών – Χάθηκαν ολόκληρες οικογένειες, 2018), (Ανατριχιαστικές μαρτυρίες από τη φωτιά στο Μάτι: «Η γυναίκα μου έπαθε έμφραγμα, την είχα αγκαλιά στη θάλασσα 5,5 ώρες», 2019).
43.	Κοκκινίδου Πιπίνα	67	Εγκλωβίστηκε στο <b>οικόπεδο</b> όπου και βρέθηκε απανθρακωμένη (Μάτι : Η «μαύρη λίστα» με τα ονόματα των νεκρών – Χάθηκαν ολόκληρες οικογένειες, 2018) (Ανατριχιαστικές μαρτυρίες από τη φωτιά στο Μάτι: «Η γυναίκα μου έπαθε έμφραγμα, την είχα αγκαλιά στη θάλασσα 5,5 ώρες», 2019).

44.	Κοκκώνης Επαμεινώνδας	75	Βγήκε από το <b>σπίτι</b> του με κατεύθυνση προς τη θάλασσα αλλά οι φλόγες των περικύκλωσαν ακριβώς απέξω (Φούσσας Α. , 2018) (Μάτι η επόμενη μέρα.CHECKPOINT 10/11/2018, 2018).
45.	Κοσσόρας Νικόλας	68	Εγκλωβίστηκε με το αυτοκίνητό του και συνέχισε πεζός όταν έκλεισε η κυκλοφορία στη Μαραθώνος και κατευθύνθηκε παραλιακά προς το Μάτι. Βρέθηκε στο <b>οικόπεδο</b> με άλλα 25 άτομα (Φωτιά στο Μάτι: Έχασα τον σύζυγό μου γιατί έστελναν τα αυτοκίνητα στο Μάτι, 2018).
46.	Κούκλα-Πολυχρονίδου Μαρία	71	Παρέμεινε στο <b>σπίτι</b> της μαζί με τον κατάκοιτο σύζυγό της όπου και βρέθηκαν απανθρακωμένοι (10 συγκλονιστικές μαρτυρίες από την κόλαση στο Μάτι, 2018).
47.	Κούκλας Χρήστος	77	Ήταν κατάκοιτος και βρέθηκε απανθρακωμένος στο <b>σπίτι</b> του (10 συγκλονιστικές μαρτυρίες από την κόλαση στο Μάτι, 2018).
48.	Κωνσταντάκη Μαριάνθη	85	Σκόνταψε προσπαθώντας να διαφύγει <b>πεζή</b> και την πρόλαβε η φωτιά (Μάτι : Συγκλονιστικές μαρτυρίες – «Δεν θα αντέξω μαμά, μου είπε και πέθανε στα χέρια μου», 2018), (Χάρτης Θυμάτων 23.07.2018, 2019).
49.	Κωστοπούλου Βασιλεία	78	Βρισκόμενη σε αναπηρικό αμαξίδιο εγκλωβίστηκε κι απανθρακώθηκε στο <b>σπίτι</b> της καθώς ο σύζυγός της δε μπορούσε να την μετακινήσει (Μάτι : 2,5 μήνες μετά οι πληγές μένουν ανοιχτές και οι τραυματίες μαθαίνουν να ζουν από την αρχή, 2018).
50.	Λαμπρίδης Μιχαήλ	73	Εγκαυματίας που κατέληξε στο <b>νοσοκομείο</b> (Μαρίνα Λαμπρίδου: Ζήσαμε την κόλαση, 2019).
51.	Λιναρδάτος Στέλιος		Δεν υπάρχουν στοιχεία.

52.	Μάσχα Αγγελική	85	Βγήκε με δυσκολία λόγω των κινητικών προβλημάτων της από το σπίτι το οποίο ενοικίαζε με το σύζυγό της για καλοκαιρινές διακοπές αλλά την πρόλαβαν οι φλόγες λίγα μέτρα μακριά (Χάθηκαν οικογένειες στις φλόγες στο Μάτι – Η λίστα των θυμάτων συγκλονίζει, 2018), (Φούσσας Α. , 2018).
53.	Μάσχας Άγγελος	88	Εγκατέλειψε το ενοικιαζόμενο για διακοπές σπίτι του μαζί με τη σύζυγό του , η οποία αντιμετώπιζε κινητικά προβλήματα , και βρέθηκε απανθρακωμένος λίγα μέτρα μακριά (Φούσσας Α. , 2018) (Χάθηκαν οικογένειες στις φλόγες στο Μάτι – Η λίστα των θυμάτων συγκλονίζει, 2018).
54.	Μαυρίδου Βασιλεία	59	Προσπάθησε να φύγει με το αυτοκίνητο της και στη συνέχεια πεζή αλλά <b>εγκλωβίστηκε</b> σε κάποια πυλωτή και κατέληξε στα χέρια κάποιου που προσπάθησε να τη βοηθήσει. (Συγκλονιστική επιστολή για τη συμφορά στο Μάτι: «Τι είναι η 23η Ιουλίου», 2020), (Σπανός, 2021), (Επιστολή στην «Κ»: Πείτε την αλήθεια στη μνήμη τους, 2018).
55.	Μίχας Βίκτωρας	25	Διέφυγε με τη μητέρα του στη <b>θάλασσα</b> αλλά υπέστη ανακοπή (Μάτι: Οργή και πόνος μαζί δυο χρόνια μετά την καταστροφή, 2020) .
56.	Μόσχου Μαρία	55	Κατέληξε στην εντατική του <b>νοσοκομείου</b> <<Ευαγγελισμός>> από τα εγκαύματα της 04/08/2018 (Μάτι: Και νέα μήνυση από συγγενή θύματος για την πυρκαγιά, 2018), (Φωτιά Μάτι: Μήνυση-καταπέλτης από συγγενή θύματος, 2018), (ΟΔΟΙΠΟΡΙΚΟ ΣΤΟ ΜΑΤΙ - Ν. ΒΟΥΤΖΑ 1 ΧΡΟΝΟ ΜΕΤΑ 27/07/2019, 2019).
57.	Μωραίτη Ασπασία	91	Δεν υπάρχουν στοιχεία.
58.	Νιτσοτόλη Κατερίνα	66	Προσπάθησε να διαφύγει με το αυτοκίνητό της από το σπίτι της στον Νέο Βουτζά αλλά την πρόλαβαν οι φλόγες. Κατέληξε στο <b>νοσοκομείο</b> όπου νοσηλευόταν στις 27.07.2018 (Κι άλλες μηνύσεις εις βάρος Δούρου, Ψινάκη, Καπάκη

			και λοιπών υπευθύνων, 2018), (Νέο κύμα μηνύσεων για το Μάτι -Ανατριχιαστικές περιγραφές στις ληξιαρχικές πράξεις θανάτου των θυμάτων, 2018)
59.	Ντούτσα (Γαβάκη) Νικολέτα	46	Βρέθηκε νεκρή από αναθυμιάσεις επί της οδού Παπαφλέσσα , στο Μάτι , στην προσπάθειά της να διαφύγει (Στο Μάτι ένα χρόνο μετά την εθνική τραγωδία, 2019).
60.	Ορφανού Κωστούλα	82	Δεν υπάρχουν στοιχεία.
61.	Παγωμένου Μαρία	73	Προσπάθησε να διαφύγει – πιθανώς με το αυτοκίνητό της – και βρέθηκε απανθρακωμένη περί τα 300-400 μέτρα από το σπίτι που ενοικίαζε και συγκεκριμένα στην οδό Ισμήνης 22 στον Νέο Βουτζά (Φούσσας Α. ).
62.	Παλιούρα Βασιλική	73	Πνίγηκε στη <b>θάλασσα</b> (Φωτιά Μάτι - Σοκάρουν οι καταθέσεις συγγενών θυμάτων: «Κολυμπούσα κρατώντας τον νεκρό πατέρα μου», 2018), (2018).
63.	Παντελιδάκης Στυλιανός	71	Απανθρακώθηκε και αναγνωρίστηκε από την οδοντοστοιχία του έχοντας δηλωθεί αγνοούμενος από φίλους του (Στους 97 οι νεκροί από τη φωτιά στο Μάτι - Υπέκυψε εγκαυματίας, 2018) .
64.	Παπαϊωάννου – Ζόγκα Φλώρα		Κατέληξε από τα εγκαύματα της στο Θριάσειο <b>Νοσοκομείο</b> (Αποκλειστικό: Οι καταθέσεις-φωτιά που «καίνε» συνειδήσεις για την πυρκαγιά στο Μάτι, 2018).
65.	Παπαϊωάννου Ιωάννης	61	Αντιμετώπιζε κινητικά προβλήματα και με τη βοήθεια της συζύγου του επιβίβαστηκε σ' ένα όχημα φίλων αλλά δε τα κατάφεραν να ξεφύγουν (Παπαϊωάννου, 2018), (Αποκλειστικό: Οι καταθέσεις-φωτιά που «καίνε» συνειδήσεις για την πυρκαγιά στο Μάτι, 2018).
66.	Παπαϊωάννου Παναγιώτης		Κατέληξε εγκαυματίας στο <b>νοσοκομείο</b> (Χάρτης Θυμάτων 23.07.2018, 2019).

67.	Παπαποστόλου Σπυρίδων (ιερέας)	83	Πνίγηκε στη <b>θάλασσα</b> (2018), (Φωτιά Μάτι - Σοκάρουν οι καταθέσεις συγγενών θυμάτων: «Κολυμπούσα κρατώντας τον νεκρό πατέρα μου», 2018).
68.	Πατελάρου Μοίρα	87	Βρέθηκε νεκρή στην <b>οικία</b> της , στο Μάτι (Χάρτης Θυμάτων 23.07.2018, 2019).
69.	Πεταλά Ευαγγελή	75	Εγκλωβίστηκε προσπαθώντας να φύγει αρχικά με αυτοκίνητο και στη συνέχεια <b>πεζή</b> (Φονική φωτιά στο Μάτι - Ένας χρόνος μετά: «Μας άφησαν να καούμε», 2019).
70.	Πεταλός Διονύσιος	89	Εγκλωβίστηκε στην προσπάθειά του να διαφύγει αρχικά με το αυτοκίνητό του και στη συνέχεια <b>πεζός</b> (Φονική φωτιά στο Μάτι - Ένας χρόνος μετά: «Μας άφησαν να καούμε», 2019).
71.	Πλυμάκης Λεωνίδα	75	Κατευθυνόταν προς το εξοχικό του στη Νέα Μάκρη κι έλαβε οδηγία να κινηθεί προς το Μάτι όπου και εγκλωβίστηκε αρχικά στο μποτιλιάρισμα και στη συνέχεια πεζός στο <b>οικόπεδο</b> μαζί με τους υπόλοιπους συνανθρώπους του (Φούσσας Α. , 2018).
72.	Πολίτου Ευγενία	77	Δεν υπάρχουν στοιχεία.
73.	Πολυπόρτης Μιχαήλ	66	Εγκλωβίστηκε επί της Λεωφόρου Ποσειδώνος στην προσπάθειά του να διαφύγει (Χάρτης Θυμάτων 23.07.2018, 2019).
74.	Σαρίεβα Ελένη	56	Διέφυγε από το σπίτι στο οποίο φιλοξενούταν με το όχημα της το οποίο όμως βρέθηκε άθικτο. Εγκλωβίστηκε στο <b>οικόπεδο</b> όπου και βρέθηκε απανθρακωμένη. (Σβήνουν οι ελπίδες: Νεκροί βρέθηκαν οκτώ αγνοούμενοι! (video), 2018).
75.	Σιαπέρα Ευαγγελία	77	Αντιμετώπιζε κινητικά προβλήματα και απανθρακώθηκε κοντά στην οικία της στην προσπάθειά της να διαφύγει (Συγκλονίζουν οι μαρτυρίες συγγενών θυμάτων από την φωτιά στο Μάτι, 2018), (Φούσσας Α. , 2018) .



76.	Σιαπκαρά Καλλιόπη	35	Βρέθηκε απανθρακωμένη καθώς για άγνωστο λόγο δε διέφυγε με τον σύζυγο και το παιδί της (Σβήνουν οι ελπίδες: Νεκροί βρέθηκαν οκτώ αγνοούμενοι! (video), 2018).
77.	Σιδέρη Ελένη	93	Κατευθύνθηκε με την κόρη και την εγγονή της μέχρι μέσα τη <b>θάλασσα</b> αλλά δεν άντεξε (2018), (Φωτιά Μάτι - Σοκάρουν οι καταθέσεις συγγενών θυμάτων: «Κολυμπούσα κρατώντας τον νεκρό πατέρα μου», 2018), (Φούσσας Α. , 2018).
78.	Σκαραμαγκά Ζαμπέτα	77	Βρέθηκε νεκρή επί της οδού Πανός , στον Νέο Βουτζά (Χάρτης Θυμάτων 23.07.2018, 2019)
79.	Σκαραμαγκάς Δημήτριος	86	Βρέθηκε νεκρός επί της οδού Πανός , στον Νέο Βουτζά (Χάρτης Θυμάτων 23.07.2018, 2019).
80.	Σπανού Κασσιανή	40	Εγκλωβίστηκε στο <b>οικόπεδο</b> όπου και βρέθηκε απανθρακωμένη (Ανατριχιαστικές μαρτυρίες από τη φωτιά στο Μάτι: «Η γυναίκα μου έπαθε έμφραγμα, την είχα αγκαλιά στη θάλασσα 5,5 ώρες», 2019).
81.	Σπηλιώτη Χρυσή	62	Προσπάθησε να διαφύγει με το αυτοκίνητό της το οποίο βρέθηκε εγκαταλελειμμένο στο Κόκκινο Λιμανάκι, κοντά στο <b>οικόπεδο</b> που εγκλωβίστηκε μαζί με άλλα άτομα (Φωτιά στο Μάτι: Μήνυση κατά του κράτους για τον θάνατο της Χρύσας Σπηλιώτη και του συζύγου της, 2018) .
82.	Σπυρίδης Σπύρος	73	Προστάτευσε τον εγγονό του δεχόμενος εκείνος το θερμικό κύμα και κατέληξε από τα εγκαύματά του (Σπύρος Σπυρίδης: Ο ήρωας παππούς από το Μάτι, 2018), (Φωτιά στο Μάτι: Έφτασαν τους 100 οι νεκροί- κατέληξε 73χρονος εγκαυματίας, 2018).
83.	Σπυροπούλου Ευθαλία	83	Κατέληξε κάποιες μέρες αργότερα, στις 30.08.2018, στο νοσοκομείο όπου νοσηλευόταν για τα πολλαπλά εγκαύματά της (Ανατριχιαστικές μαρτυρίες από τη φωτιά στο

			Μάτι: «Η γυναίκα μου έπαθε έμφραγμα, την είχα αγκαλιά στη θάλασσα 5,5 ώρες», 2019), (Νέο κύμα μηνύσεων για το Μάτι -Ανατριχιαστικές περιγραφές στις ληξιαρχικές πράξεις θανάτου των θυμάτων, 2018), (Κι άλλες μηνύσεις εις βάρος Δούρου, Ψινάκη, Καπάκη και λοιπών υπευθύνων, 2018).
84.	Τζούλιας Δημήτριος		Προσπάθησε να διαφύγει με το αυτοκίνητό του , από το οποίο κατέβηκε περίπου μετά 150 μέτρα για να συνεχίσει πεζός. Μεταφέρθηκε εγκαυματίας στο Κ.Υ. Νέας Μάκρης , στο Σισμανόγλειο και στο <b>νοσοκομείο</b> ΚΑΤ όπου και απεβίωσε την 14 <sup>η</sup> Αυγούστου 2018 (Φούσσας Α. , 2018).
85.	Τουρναβίτης Δημήτριος	54	Προσπάθησε να διαφύγει με το αυτοκίνητό του το οποίο βρέθηκε εγκαταλελειμμένο στο Κόκκινο Λιμανάκι (Φωτιά στο Μάτι: Μήνυση κατά του κράτους για τον θάνατο της Χρύσας Σπηλιώτη και του συζύγου της, 2018).
86.	Τσαούση Θεοδώρα	78	Απεβίωσε εγκαυματίας στο <b>νοσοκομείο</b> Σισμανόγλειο στις 09.08.2018 (Φωτιά στο Μάτι: Πέθανε 78χρονη εγκαυματίας - Στους 93 οι νεκροί, 2018).
87.	Τσάρμπος Παύλος	60	Βρέθηκε απανθρακωμένος μέσα στο αυτοκίνητό του στον Νέο Βουτζά (ΟΔΟΙΠΟΡΙΚΟ ΣΤΟ ΜΑΤΙ - Ν. ΒΟΥΤΖΑ 1 ΧΡΟΝΟ ΜΕΤΑ 27/07/2019, 2019)
88.	Τσέκος Βίκτωρ	59	Κάηκε στην προσπάθεια του να διαφύγει με το αυτοκίνητό του και κατέληξε στο <b>νοσοκομείο</b> (Αποκλειστικό: Οι καταθέσεις-φωτιά που «καίνε» συνειδήσεις για την πυρκαγιά στο Μάτι, 2018). (Παπαϊωάννου, 2018)
89.	Φιλιππόπουλος Φίλιππος	77	Εγκλωβίστηκε στο <b>οικόπεδο</b> όπου και βρέθηκε απανθρακωμένος (Φωτιά στο Μάτι: Οι τραγωδίες πίσω από τους 93 ανθρώπους που χάθηκαν στην πυρκαγιά, 2018), (ANT1, 2019) .

90.	Φιλιπποπούλου Βασιλική	9	Εγκλωβίστηκε στο <b>οικόπεδο</b> όπου και βρέθηκε απανθρακωμένη (Φωτιά στο Μάτι: Οι τραγωδίες πίσω από τους 93 ανθρώπους που χάθηκαν στην πυρκαγιά, 2018), (ANT1, 2019).
91.	Φιλιπποπούλου Σοφία	66	Εγκλωβίστηκε στο <b>οικόπεδο</b> όπου και βρέθηκε απανθρακωμένη (Φωτιά στο Μάτι: Οι τραγωδίες πίσω από τους 93 ανθρώπους που χάθηκαν στην πυρκαγιά, 2018), (ANT1, 2019).
92.	Φιλιπποπούλου Σοφία	9	Εγκλωβίστηκε στο <b>οικόπεδο</b> όπου και βρέθηκε απανθρακωμένη (Φωτιά στο Μάτι: Οι τραγωδίες πίσω από τους 93 ανθρώπους που χάθηκαν στην πυρκαγιά, 2018), (ANT1, 2019).
93.	Φύτρος Ανδρέας	11	Εγκλωβίστηκε όταν μαζί με τον πατέρα του εγκατέλειψαν το αυτοκίνητό τους για να συνεχίσουν <b>πεζοί</b> (Χάθηκαν οικογένειες στις φλόγες στο Μάτι – Η λίστα των θυμάτων συγκλονίζει, 2018), (Star - Συνεχής ενημέρωση 26.7.2018 - 84 οι νεκροί από τις φωτιές, 2018).
94.	Φύτρος Γρηγόριος	54	Εγκλωβίστηκε μαζί με τον γιο του προσπαθώντας να διαφύγουν <b>πεζοί</b> (Χάθηκαν οικογένειες στις φλόγες στο Μάτι – Η λίστα των θυμάτων συγκλονίζει, 2018), (Star - Συνεχής ενημέρωση 26.7.2018 - 84 οι νεκροί από τις φωτιές, 2018).
95.	Φύτρου Ευδοκία	13	Στη προσπάθειά της να σωθεί πήδηξε στη <b>θάλασσα</b> , αλλά χτύπησε στα βράχια (Χάθηκαν οικογένειες στις φλόγες στο Μάτι – Η λίστα των θυμάτων συγκλονίζει, 2018), (Star - Συνεχής ενημέρωση 26.7.2018 - 84 οι νεκροί από τις φωτιές, 2018) .
96.	Χαμηλοθώρης Παναγιώτης	29	Εγκλωβίστηκε στις φλόγες επιστρέφοντας στον Μαραθώνα από το Μαρούσι και βρέθηκε στο <b>οικόπεδο</b> (Μάτι: Ταυτοποιήθηκε και ο Παναγιώτης Χαμηλοθώρης! Η συγκινητική επιθυμία της οικογένειας, 2018), (Χάρτης Θυμάτων 23.07.2018, 2019).

97.	Χαρδαλούπα Ελισάβετ	26	Εγκαυματίας η οποία υπέκυψε στο <b>νοσοκομείο «Ευαγγελισμός»</b> στις 11 Σεπτεμβρίου 2018 (Φωτιά Μάτι: Μήνυση-καταπέλτης από συγγενή θύματος, 2018), (Μάτι: Και νέα μήνυση από συγγενή θύματος για την πυρκαγιά, 2018), (ΟΔΟΙΠΟΡΙΚΟ ΣΤΟ ΜΑΤΙ - Ν. ΒΟΥΤΖΑ 1 ΧΡΟΝΟ ΜΕΤΑ 27/07/2019, 2019).
98.	Χατζόπουλος Νικόλαος	84	Κατέληξε εγκαυματίας στο <b>νοσοκομείο</b> (Χάρτης Θυμάτων 23.07.2018, 2019).
99.	Χερουβείμ Βασιλική	55	Βρέθηκε απανθρακωμένη κοντά στο σπίτι της προσπαθώντας να διαφύγει <b>πεζή</b> μαζί με τη μητέρα και τη γιαγιά της (Χάθηκαν οικογένειες στις φλόγες στο Μάτι – Η λίστα των θυμάτων συγκλονίζει, 2018), (ANT1, 2019), (Newpost: Η έρευνα του Αλ. Παπαχελά για το Μάτι (μέρος Β), 2019).
100.	Χερουβείμ Ευπραξία	77	Βρέθηκε απανθρακωμένη κοντά στο σπίτι της προσπαθώντας να διαφύγει <b>πεζή</b> (Χάθηκαν οικογένειες στις φλόγες στο Μάτι – Η λίστα των θυμάτων συγκλονίζει, 2018), (ANT1, 2019), (Newpost: Η έρευνα του Αλ. Παπαχελά για το Μάτι (μέρος Β), 2019).
101.	Χερουβείμ Ευπραξία-Μελίνα	5	Βρέθηκε απανθρακωμένη κοντά στο σπίτι της προσπαθώντας να διαφύγει <b>πεζή</b> (Χάθηκαν οικογένειες στις φλόγες στο Μάτι – Η λίστα των θυμάτων συγκλονίζει, 2018), (ANT1, 2019), (Newpost: Η έρευνα του Αλ. Παπαχελά για το Μάτι (μέρος Β), 2019).
102.	Χερουβείμ Μαρία-Ηλιάννα	5	Βρέθηκε απανθρακωμένη κοντά στο σπίτι της προσπαθώντας να διαφύγει <b>πεζή</b> μαζί με τη μητέρα και τη γιαγιά της (Χάθηκαν οικογένειες στις φλόγες στο Μάτι – Η λίστα των θυμάτων συγκλονίζει, 2018), (ANT1, 2019), (Newpost: Η έρευνα του Αλ. Παπαχελά για το Μάτι (μέρος Β), 2019).

103.	Χριστοφίδου Στυλιανή	59	Βρέθηκε απανθρακωμένη στο <b>οικόπεδο</b> στην προσπάθειά της να διαφύγει (Χάρτης Θυμάτων 23.07.2018, 2019).
104.	Αταυτοποίητη σορός γυναίκας	45-50	Βρέθηκε 7-8 μέρες μετά την 23 <sup>η</sup> Ιουλίου 2018 με εγκαύματα, πνιγμένη ανοιχτά στο Καβούρι κι ετάφη τον Μάιο του 2020 (Τραγωδία Μάτι: Δύο χρόνια μετά τάφηκε θύμα της φονικής φωτιάς, 2020).

Συνολικά κατέγραψα 104 άτομα μαζί με έναν εγκαυματία που κατέληξε το 2020 και μια αταυτοποίητη γυναικεία σορό . Εντούτοις, λίγες μέρες πριν παραδώσω την διπλωματική βρήκα ένα άρθρο για ένα θέμα που δεν έχει πάρει τη δημοσιότητα που θα έπρεπε. Εκεί, γίνεται λόγος για σορούς 30 ατόμων οι οποίοι δύο χρόνια μετά παραμένουν στα αζήτητα. (Στα αζήτητα νεκροί από το Μάτι δύο χρόνια μετά την φονική πυρκαγιά, 2020). Στο ίδιο άρθρο η κα **Έυα Νικολοπούλου**, κάτοικος του Ματιού , σε ανάρτηση στον προσωπικό της λογαριασμό σε μέσο κοινωνικής δικτύωσης την 24<sup>η</sup> Ιουλίου 2020 κάνει λόγο για έναν τάφο στο νεκροταφείο Νέας Μάκρης όπου σύμφωνα με τον ιερέα θάφτηκαν αταυτοποίητα μέλη ανθρώπων που χάθηκαν στη φονική πυρκαγιά της 23<sup>ης</sup> Ιουλίου, (Σπανός, 2021). Λίγες μέρες αργότερα η κα Νικολοπούλου απευθύνεται στον Δήμαρχο Μαραθώνα , κ. Τσίρκα , ο οποίος απαντά πως θα πράξει τα δέοντα για να αποδοθεί τιμή στους νεκρούς , μη διαψεύδοντας την κατηγορία πως εκεί είναι θαμμένα μέλη ανθρώπων (ταυτοποιημένων ή μη ) της 23<sup>ης</sup> Ιουλίου (Μάτι: Φρίκη δίχως τέλος – Έριξαν σε λάκκο αταυτοποίητα μέλη νεκρών από την πυρκαγιά, 2020).

Όπως προκύπτει από τα παραπάνω καθώς και με όλα όσα έχουν δημοσιευθεί αλλά και από την τεχνική έκθεση του κ. **Γκουρμπάτση Ανδριανού** (ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ (ΠΡΟΚΑΤΑΡΚΤΙΚΗ), 2018) ένα είναι σίγουρο : ο κόσμος στο Μάτι προχώρησε σε μια άτακτη φυγή , μια ηρωική έξοδο. Άλλοι τα κατάφεραν , άλλοι έφτασαν λίγα μέτρα από τη θάλασσα και τα βράχια δεν τους επέτρεψαν να πηδήξουν. Άλλοι πνίγηκαν στη θάλασσα ή από τις αναθυμιάσεις. Οι περισσότεροι εγκλωβίστηκαν με τα οχήματά τους και επιλέγοντας να συνεχίσουν πεζοί τους πρόλαβαν οι φλόγες. Η εξέλιξη της πυρκαγιάς ήταν τόσο απρόβλεπτα γρήγορη που κανένα σχέδιο έκτακτης ανάγκης και εκκένωσης δε τέθηκε σε ισχύ. Οι κάτοικοι του Ματιού όταν πια έβλεπαν τη φωτιά στα σπίτια τους , τα μάζευαν να φύγουν, αλλά τότε ήταν αργά. Η φωτιά είχε περικυκλώσει τον οικισμό και καμία βοήθεια δε μπορούσε να πλησιάσει. Την 16<sup>η</sup> Μαΐου 2021 ήρθε στο φως της δημοσιότητας το πόρισμα του ανακριτή Μαρνιέρη το οποίο επιβεβαιώνει τα παραπάνω και κάνει λόγο για εγκληματική αμέλεια. Ο ανακριτής επισημαίνει αστοχίες σε όλα τα επίπεδα αλλά εγώ εδώ θα αναφερθώ στην απομάκρυνση των πολιτών. Υπογραμμίζει πως κανένας αρμόδιος δεν εισηγήθηκε απομάκρυνση των πολιτών ενώ η Σύγκληση του Αρμόδιου Συντονιστικού Οργάνου για αυτό το ζήτημα έγινε πολύ αργά όταν πια

ήταν αδύνατο να απομακρυνθεί ο κόσμος (Τι αναφέρεται στο πόρισμα του ανακριτή για την τραγωδία στο Μάτι, 2021).

Πιο αναλυτικά , η καταγραφή της στάσης των θυμάτων μας έδειξε πως η πλειοψηφία αυτών βρήκε τραγικό θάνατο εγκαταλείποντας τα σπίτια τους προσπαθώντας να διαφύγουν κυρίως με τα οχήματά τους. Έτσι , δημιουργήθηκε ένα κυκλοφοριακό χάος με αποτέλεσμα η φωτιά να περικυκλώσει τα οχήματα και τους ανθρώπους (ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ (ΠΡΟΚΑΤΑΡΚΤΙΚΗ), 2018). Σύμφωνα με το παραπάνω πρωτόκολλο και με όσα στοιχεία διαθέτουμε προκύπτει ότι :

11 άτομα κατέληξαν στη θάλασσα συμπεριλαμβανομένης της έφηβης που πήδηξε και χτύπησε στα βράχια και της αταυτοποίητης σορού που βρέθηκε στο Καβούρι.

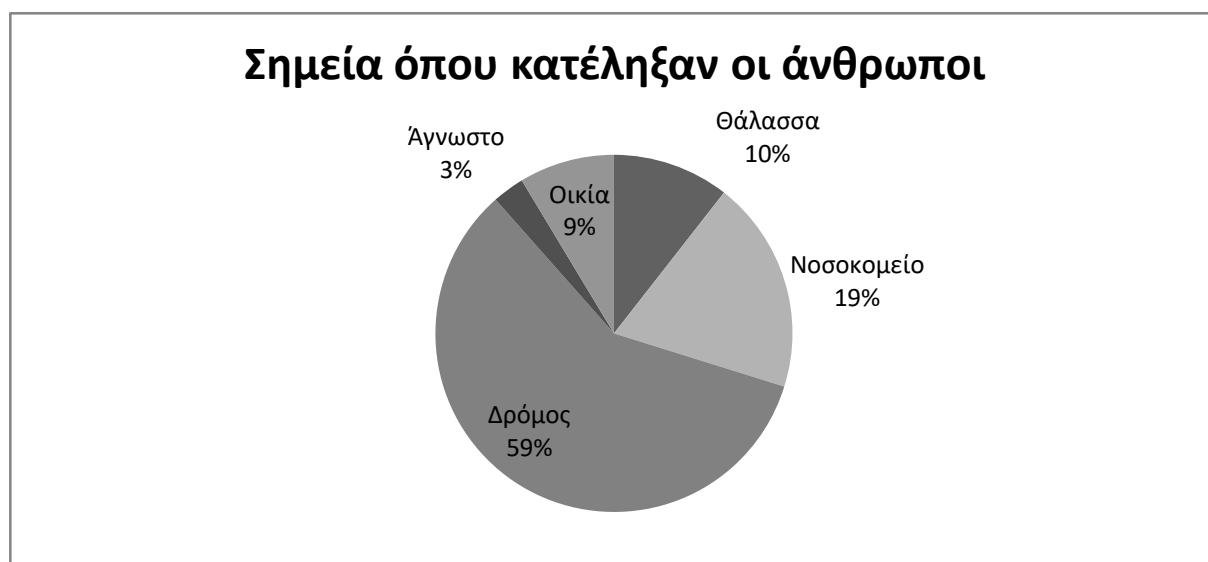
20 άτομα κατέληξαν μετέπειτα από τα εγκαύματά τους στα νοσοκομεία.

8 άτομα βρέθηκαν απανθρακωμένα μέσα στο σπίτι τους.

1 βρέφος κατέληξε από τις αναθυμιάσεις στην Παραλία της Αργυράς Ακτής.

30 άτομα βρέθηκαν στο Κόκκινο Λιμανάκι και συγκεκριμένα 26 άτομα απανθρακωμένα στο οικόπεδο της οδού Ειρήνης.

Όπως φαίνεται και στο παρακάτω γράφημα , το 59% των ανθρώπων βρήκε φρικτό θάνατο όταν τους πρόλαβαν οι φλόγες. Ένα 10% περισυλλέγη από τη θάλασσα και το 19% κατέληξε μετέπειτα στο νοσοκομείο.

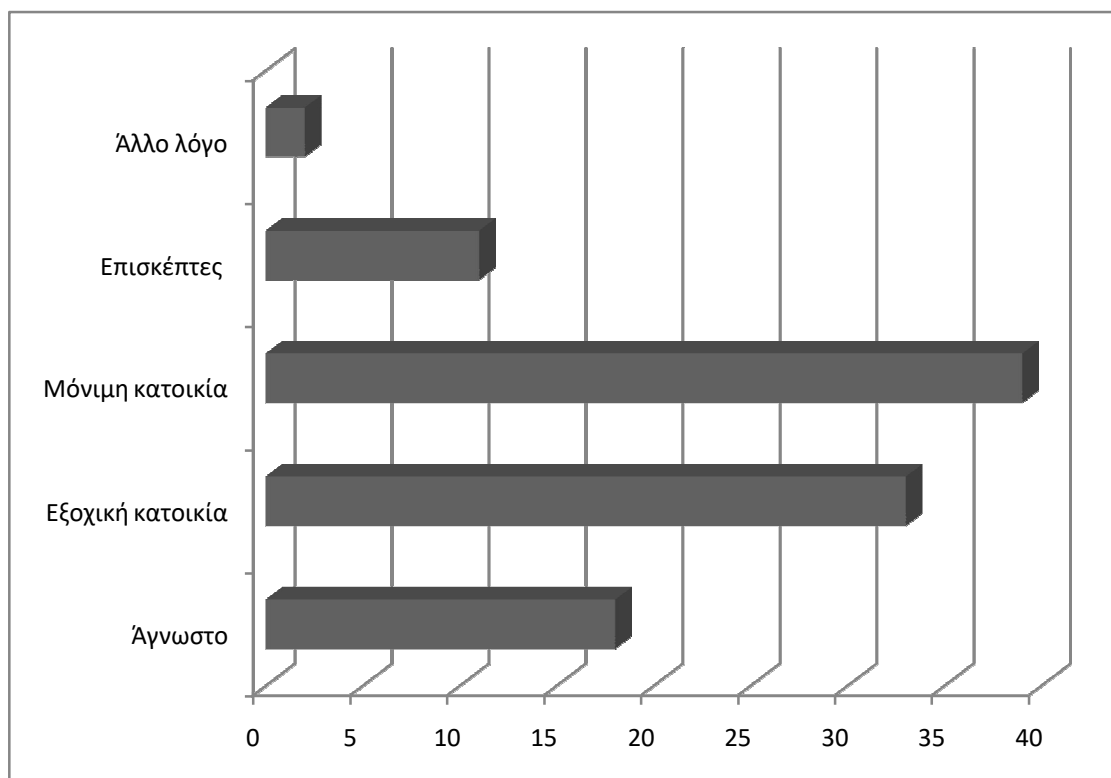


Το μεγαλύτερο ποσοστό των θυμάτων ήταν από 51 έως 75 ετών , στα ίδια ποσοστά κυμαίνονται (13% και 14%) οι ηλικίες 0 έως 50 και τέλος σημαντικό ποσοστό της τάξης του ¼ των θυμάτων ήταν άτομα τρίτης ηλικίας τα οποία είτε τα εγκατέλειψαν οι δυνάμεις τους είτε εγκλωβίστηκαν στα σπίτια τους.



Είναι σημαντικό να διαπιστώσουμε και να υπογραμμίσουμε ότι το μεγαλύτερο ποσοστό των ανθρώπων αυτών είναι νέοι σε ηλικία οι οποίοι αν είχαν τον απαραίτητο χρόνο ίσως και να είχαν σωθεί. Αντίθετα , οι άνθρωποι μεγαλύτερης ηλικίας κατά κύριο λόγο εγκλωβίστηκαν σπίτι τους είτε γιατί δεν είχαν μεταφορικό μέσο είτε γιατί δεν είχαν δυνάμεις. Σχετικά με τα άτομα που βρέθηκαν στη θάλασσα , κι εκεί κάποιο θάνατοι θα μπορούσαν να είχαν αποφευχθεί αν τα σωστικά συνεργεία είχαν φτάσει έγκαιρα καθώς οι μάρτυρες δηλώνουν πως οι άνθρωποι τους ήταν ζωντανοί για ώρα μέσα στο νερό. Τέλος , να σημειωθεί πως ανάμεσα στα θύματα υπήρχαν και άτομα με κινητικά προβλήματα τα οποία λόγω του ελάχιστου χρόνου διαφυγής , τους πρόλαβαν οι φλόγες.

Τέλος, πολύ σημαντικό στοιχείο της παρούσας έρευνας είναι το γεγονός ότι η συντριπτική πλειοψηφία των νεκρών ήταν μόνιμοι κάτοικοι της περιοχής ή με εξοχικά στην περιοχή τα οποία επισκέπτονταν για χρόνια. Κι όμως δε κατάφεραν τις στιγμές εκείνες να βρουν τη δίοδο για τη σωτηρία. Ελάχιστα ήταν τα άτομα τα οποία έκαναν διακοπές στην περιοχή ή βρέθηκαν τυχαία εκεί , όπως φαίνεται και στο παρακάτω διάγραμμα.





## Κεφάλαιο 5. Νέος Βουτζάς – Μάτι 2021

Στις 17 , 21 και 30 Μαΐου 2021 επισκέφθηκα την ευρύτερη περιοχή του Ματιού για να συνομιλήσω με κατοίκους και να βγάλω φωτογραφίες. Τρία χρόνια μετά κάποια σπίτια έχουν ανοικοδομηθεί κι άλλα μένουν ρημαγμένα από την πύρινη λαίλαπα να θυμίζουν τις ιστορίες των ανθρώπων, τη μαύρη Δευτέρα του 2018.

Αρχικά , συναντήθηκα με την κα Κροκίδη Έμυ , πρόεδρο του πολιτιστικού συλλόγου του Νέου Βουτζά και πρόεδρο όλων των συλλόγων και των κατοίκων του Νέου Βουτζά. Ξεκινήσαμε τη διαδρομή μας από την πρώτη είσοδο του οικισμού προς το Λύρειο Ίδρυμα. Μου εξιστόρησε τη δική της ιστορία. Ο σύζυγός της βρισκόταν στο σπίτι τους στο Νέο Βουτζά και εκείνη μαθαίνοντας για τη φωτιά βρισκόμενη στην Αθήνα προσπάθησε γύρω στις 5:50 να προσεγγίσει τον οικισμό. Μου περιέγραφε πως περιπολικό και πυροσβεστικό την οδήγησαν με την όπισθεν εκτός οικισμού και πως αν λόγω του «δημοσιογραφικού δαιμονίου» είχε καταφέρει να περάσει εντός του Ν. Βουτζά θα την είχε περικυκλώσει η φωτιά. Στη συνέχεια , επισκεφθήκαμε το πυροφυλάκιο , δωρεά των Γυναικών της Ευρώπης , και μου έδειξε την περιοχή από το Νταού Πεντέλης ως το Λύρειο όπου η φωτιά έκαιγε για μια ώρα χαμηλή βλάστηση καθώς η συγκεκριμένη περιοχή είχε καεί πριν έξι χρόνια.



**Εικόνα 5** Το πυροφυλάκιο στον Νέο Βουτζά (προσωπικό αρχείο)

Φαινόταν από το πυροφυλάκιο , τρία χρόνια μετά, η φορά της πυρκαγιάς. Ο άνεμος δυτικός δεν είχε αλλάξει καθόλου φορά , είχε μόνο στροβιλιστεί μέσα στις χαράδρες αλλά πάντα κινούταν δυτικά. Έπειτα, κατεβήκαμε από τη δεύτερη είσοδο – εκεί όπου έγινε η μεγαλύτερη συμφόρηση με οχήματα που προσπαθούσαν να εγκαταλείψουν τον οικισμό. Πέρασαμε από την οδό Ισμήνης όπου βρήκαν τραγικό θάνατο άνθρωποι. Είδα το μνημείο για τους νεκρούς , τα 17 δενδράκια για τους κατοίκους του οικισμού όπως και τα 102 κυπαρίσσια συνολικά για τους νεκρούς. Τέλος , ανεβήκαμε και την τρίτη είσοδο του οικισμού όπου βρίσκεται πλέον το καινούριο πυροφυλάκιο, αφού το ξύλινο προηγούμενο κάηκε . Το μήνυμα των ανθρώπων της περιοχής είναι πως κανείς δε τους ενημέρωσε και δεν είχαν χρόνο να δράσουν. Σε όσα ακούγονται περί άναρχης δόμησης η κα Κροκίδη με πληροφόρησε πως το μεγαλύτερο μέρος του Βουτζά είναι εντός σχεδίου κι όμως ο οικισμός θρηνεί 17 θύματα και 50-60 σπίτια κατεστραμμένα. Όσο για την αντιπυρική ζώνη της Μαραθώνος , επίσης , η κα Κροκίδη μου αντιπρότεινε πως και στη φωτιά της Κινέττας με οκτώ λωρίδες εθνικής οδού και η φωτιά έκανε κηλιδώσεις και πέρασε απέναντι.

Η κα **Παπακωνσταντίνου Αστερία** , μόνιμος κάτοικος Νέου Βουτζά , μου αφηγήθηκε την ιστορία της στη κατ' ιδίαν συνάντησή μας στην περιοχή στις 21.05.2021. «Την ημέρα εκείνη βρισκόμουν μόνη στο σπίτι[...] Είχε μια περίεργη αίσθηση εκείνο το πρωί. Έβλεπτα στην τηλεόραση τις φωτιές της Κινέττας και με κάλεσε η κόρη μου και με ενημέρωσε για τη φωτιά. Δε ξέρω πως βρήκα την ψυχραιμία ..... έκλεισα πορτοπαράθυρα, μάζεψα κουρτίνες , έβαλα βρεγμένες πετσέτες στα παράθυρα και πήγα να φύγω... Τότε επέστρεψε ο άντρας μου [...] Οι φίλοι μας μας περίμεναν στο Μάτι. Κατεβήκαμε με τα δύο μας αυτοκίνητα προς τη Λεωφόρο Μαραθώνος. Με σταμάτησε μια κοπέλα και μπήκε στο αυτοκίνητο μου καθώς ανεβαίνοντας προς τον Νέο Βουτζά τράκαρε με το δικό της , το οποίο έπιασε φωτιά . Λίγο αργότερα εν κινήσει άνοιξε την πόρτα κι εξαφανίστηκε. Ένα περιπολικό έκανε νόημα να κατευθυνθούμε προς το Μάτι ... ο άνδρας μου προπορευόμενος μου έκανε νόημα να στρίψω αριστερά προς Νέα Μάκρη αλλά το περιπολικό δε μας άφηνε. Μετά από 5-7 λεπτά καταφέραμε τελικά να περάσουμε προς Νέα Μάκρη και έτσι σωθήκαμε . Στη 1 πμ επιστρέψαμε στο σπίτι, ενώ οι φωτιές έκαιγαν ακόμα και κανείς δε μας εμπόδισε. Ένας γείτονας μας ζήτησε όντας μακριά να πάμε να δούμε το σπίτι του και μας ρωτούσε για μια γειτόνισσα του η οποία αγνοούταν. Την επόμενη μέρα διαπιστώσαμε πως αυτά που εμείς θεωρούσαμε κορμούς δέντρους ήταν απανθρακωμένοι άνθρωποι. Δεν είδαμε ούτε ένα πυροσβεστικό ούτε κανείς μας ενημέρωσε . Η αστυνομία έστειλε τα αυτοκίνητα στο Μάτι.. Καιρό μετά με βρήκε η κοπέλα η οποία δεν ήξερα τι είχε απογίνει...κατέληξε στο Μάτι όπου κάποιοι την έβαλαν στο αυτοκίνητο τους και σώθηκε.»

Την ίδια μέρα συναντήθηκα και με τον κ. **Τσαλιαγκό Μάνο** , επιχειρησιακό υπάλληλο πολιτικής προστασίας του Δήμου Πικερμίου – Ραφήνας. Ξεκινήσαμε την διαδρομή μας από τη Λεωφόρο Μαραθώνος κατευθυνόμενοι στη Ζούγκλα, πέρασαμε από τη Λεωφόρο Ποσειδώνος παραλιακά του Ματιού , από το οικόπεδο όπου εγκλωβίστηκαν οι συνάνθρωποί μας και καταλήξαμε στην παραλία όπου είχαν καταφύγει οι άνθρωποι για να προστατευθούν.



**Εικόνα 6** Το οικόπεδο στην οδό Ειρήνης(προσωπικό αρχείο)

Στη συνέχεια , κατευθυνθήκαμε εντός του οικισμού της Ραφήνας και στο εκκλησάκι του Αγίου Νικολάου πάνω από το λιμάνι όπου επίσης βρέθηκε πολύς κόσμος.



**Εικόνα 7** Άγιος Νικόλαος – Ραφήνα (προσωπικό αρχείο)



Τέλος , επισκέφθηκα και το φυλάκιο του κ. Τσαλιαγκού , εκεί από όπου αντιλήφθηκε τους καπνούς της νέας εστίας.



**Εικόνα 8** Φυλάκιο Ραφήνας(προσωπικό αρχείο)

Παρακάτω καταγράφω κάποια αποσπάσματα από τη συζήτηση μας :

**Ποια είναι η συγκλονιστικότερη σας ανάμνηση ;**

Όλα...ήταν όλα συγκλονιστικά....για μια εβδομάδα είχα προβλήματα . Δεν ήταν εύκολο. Δεν είναι εύκολο. Το δυσκολότερο ήταν η ανεύρεση της σωρού μιας γιαγιάς ( Δεσύπρη Θέκλα). Την επομένη της πυρκαγιάς, περίπου στις 6πμ με κάλεσαν οι γείτονες και με ενημέρωσαν πως αγνοείται η συγκεκριμένη γυναίκα. Μπήκα στο σπίτι , έψαξα παντού...είδα στο σαλόνι το σκυλί και κατάλαβα ότι κάπου εκεί θα είναι και η γυναίκα. Είδα στη μπότα μου μια «μπάλα» και τότε διαπίστωσα πως ήταν το κρανίο της – όλα τα υπόλοιπα οστά είχαν καεί.

## Τι συνέβη με τη Ζωή ;

Η Ζοε και ο Brian είχαν νοικιάσει ένα σπίτι για τις καλοκαιρινές τους διακοπές περίπου στα 150 μέτρα από τη Λεωφόρο Ποσειδώνος. Βλέποντας τη φωτιά από πάνω τους εγκατέλειψαν το σπίτι ( στο οποίο έχουν καί μόνο οι τέντες βόρεια) και κατευθύνθηκαν προς τη θάλασσα. Ο Brian βρέθηκε μετέπειτα καμένος στη Λεωφόρο Δημοκρατίας. Εγώ βρισκόμουν με το πυροσβεστικό στη Λεωφόρο Ποσειδώνος , στο σημείο που υπάρχει σκάλα για να οδηγεί στην παραλία. Ο κόσμος κατευθυνόταν προς τα εκεί όμως τους δίναμε οδηγία να καταφύγουν προς Ραφήνα. Εκεί πηγαίνοντας να κλείσω το πορτοπαγκαζ ενός αυτοκινήτου είδα μέσα τη Ζωή . Έσβησα με μπουκαλάνια νερό τις φλόγες πάνω της και την έβαλα στο πυροσβεστικό μαζί με μια άλλη κυρία η οποία βρισκόταν σε κατάσταση σοκ. Αργότερα τις ανεβάσαμε στη Λεωφόρο Μαραθώνος για να τις πάρουν τα ασθενοφόρα.



Εικόνα 9 Συνέντευξη του κ. Τσαλιαγκού σε Ιρλανδό δημοσιογράφο (προσωπικό αρχείο)

### **Πώς εγκλωβίστηκαν στο οικόπεδο ;**

Μετά το μποτιλιάρισμα στη Λεωφόρο Ποσειδώνος ο κόσμος είδε το στενάκι αυτό , πρώτο στενό και έστριψε εδώ για να κατέβει στη θάλασσα. Ωστόσο , δε πρόλαβαν. Άρχισαν να λιποθυμούν αρχικά από τους καπνούς και μετά ήρθε η φωτιά.

### **Ποιος/τι φταίει τελικά ;**

Φταίμε όλοι...όλοι . Οι καιρικές συνθήκες ήταν δύσκολες όντως αλλά η φωτιά θα μπορούσε να έχει αντιμετωπιστεί στο Νταού όπου έκαιγε για μια ώρα χαμηλή βλάστηση, δεντράκια έξι χρόνων , αφού η περιοχή είχε καεί το 2012.

### **Αρκετά ακούγονται για την εντολή εκκένωσης που δε δόθηκε. Ποια είναι η αποψη σας ;**

Στην Ελλάδα δε συμβαίνει αυτό. Αυτό συμβαίνει στον Καναδά όπου καίγεται η «Αθήνα» κι έχεις δυνατότητα να εκκενώσεις το «Μαραθώνα». Εδώ , πρώτον , οι άνθρωποι δεν εγκαταλείπουν εύκολα τα σπίτια τους και δεύτερον πρέπει να συναποφασιστεί σε εύλογο χρονικό διάστημα από Δήμαρχο , Περιφερειάρχη , Γενικό Γραμματέα Πολιτικής Προστασίας κλπ. Μια ώρα για να τους συγκεντρώσεις και μια ώρα για τα πρακτικά , η φωτιά είχε φτάσει στη θάλασσα.

### **Τρία χρόνια μετά έχει αλλάξει κάτι ;**

Όχι , όπως θα δεις όλοι χτίζουν εκεί που ήταν και πριν τα σπίτια τους χωρίς εκ νέου σχεδιασμό του Ματιού.

## Κεφάλαιο 6. Συμπεράσματα - Προτάσεις

### 6.1. Συμπεράσματα

Κατά τη γνώμη μου , μετά από ενασχόληση ενός έτους στη παρούσα διπλωματική με την δασική πυρκαγιά στο Μάτι , δύο παράγοντες έπαιξαν καθοριστικό ρόλο : **ενημέρωση και εγκλωβισμός**. Ειδικότερα , οι άνθρωποι δεν είχαν ενημέρωση ούτε από Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης , ούτε από Πυροσβεστική – Αστυνομία ή έστω καμπάνα , πως η φωτιά τους πλησίαζε. Όταν αντιλαμβάνονταν τον κίνδυνο προσπαθούσαν με ότι μέσα μπορούσαν είτε πεζοί να εγκαταλείψουν την περιοχή. Ο ελάχιστος χρόνος αντίδρασης που είχαν έφερε και τους πρώτους νεκρούς στον Νέο Βουτζά αφού η φωτιά τους πρόλαβε έξω από τα σπίτια τους. Μετέπειτα , όσοι είχαν εγκαταλείψει τον οικισμό αλλά είχαν κατευθυνθεί προς το Μάτι ( με υπόδειξη των Αρχών ή αυτοβούλως) εγκλωβίστηκαν στους στενούς δρόμους με τα οχήματα τους και στη συνέχεια πεζοί εγκλωβίστηκαν εκ νέου καθώς οι δίοδοι προς τη θάλασσα ήταν περιορισμένες ή ανύπαρκτες σε περιπτώσεις που κάτω βρίσκονταν βράχια. Δε θα επεκταθώ σε αιτίες και επίρριψη ευθυνών. Σκοπός της διπλωματικής ήταν η καταγραφή της στάσης των θυμάτων , η οποία φαίνεται πως ήταν η φυγή, μια άτακτη φυγή.

Συνοψίζοντας όσα κατατέθηκαν στη παρούσα έρευνα καταλήγουμε στο συμπέρασμα πως ο κίνδυνος караδοκεί ανά πάσα ώρα και στιγμή. Οφείλουμε σαν πολίτες και σαν κράτος να φροντίσουμε να μην επαναληφθεί μια τέτοια τραγωδία. Ούτε σε ατομικό επίπεδο , ούτε σαν Κράτος μπορούμε να αλλάξουμε τα περιβαλλοντικά δεδομένα ή τις συνθήκες που επικρατούν σε μια περιοχή μια δεδομένη στιγμή . Επίσης , δε μπορούμε να αποτρέψουμε πάση φύση ατυχήματος . Σε εθνικό και ατομικό επίπεδο μπορούμε όμως να αλλάξουμε όλα τα υπόλοιπα που προκάλεσαν εκείνη τη μέρα την καταστροφή και ταυτόχρονα να χρησιμοποιήσουμε την τεχνολογία ως αρωγό στην διαχείριση πάσης φύσεως κρίσεων.

### 6.2. Προτάσεις

Στελέχωση των σωμάτων ασφαλείας , αξιοκρατική κάλυψη θέσεων στη πολιτική προστασία , ανανέωση του στόλου είναι κάποιες προτάσεις οι οποίες ακούγονται συνεχώς αλλά δεν εφαρμόζονται πάντοτε. Υπάρχουν, ωστόσο , μικρές αλλαγές που μπορούν να φέρουν αποτελέσματα.

Πριν αποποιηθούμε τις ευθύνες μας ως άτομα και κατηγορήσουμε μόνο τον κρατικό μηχανισμό και τους αρμόδιους , ας εξετάσουμε τι μπορούμε εμείς να πράξουμε για να μη ζήσουμε πάλι ανάλογη τραγωδία. Το σημαντικότερο όλων είναι **η πρόληψη**. Για παράδειγμα , το να μη πετάμε μισοσβησμένα τσιγάρα στο δρόμο ή γυαλιά είναι μια κίνηση η οποία πρέπει να γίνει συνειδητή σε όλους. Επιπλέον , το να μην ανάβουμε φωτιές – ιδιαίτερα κατά τους θερινούς μήνες – για διασκέδαση ή για καύση χόρτων ανήκει στην προσωπική μας βούληση.

Επιπρόσθετα , ο καθαρισμός των οικοπέδων μας από ξερόχορτα κι άλλα αντικείμενα που μπορεί να προκαλέσουν καύσιμη ύλη είναι ατομική ευθύνη του καθενός , ώστε να μειωθεί όσο είναι εφικτό η εξάπλωση των εστιών. Ωστόσο , λίγες μέρες πριν την ολοκλήρωση της Διπλωματικής και τρία χρόνια μετά το Μάτι , άλλη μια δασική πυρκαγιά προκλήθηκε από φωτιά σε ξερόχορτα που έβαλε ηλικιωμένος στο Σχίνο Κορινθίας κατακαίοντας σχεδόν 73.000 στρέμματα δάσους σε Κορινθία και Δυτική Αττική.

Αν ο κάθε πολίτης έχει λάβει τα μέτρα τα οποία απαιτούνται για την πρόληψη των πυρκαγιών , το επόμενο στάδιο είναι η **ενημέρωση** , η διάχυση των πληροφοριών στην κοινότητα . Αυτό το αναφέρω στο συγκεκριμένο σημείο γιατί κατά την άποψή μου έγκειται τόσο στην ιδιωτική πρωτοβουλία όσο και στις πρωτοβουλίες του κράτους και των αρμόδιων φορέων. Υπάρχει πληθώρα ιδιωτών και εθελοντών ή συλλόγων που κάνουν προσπάθεια ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης των πολιτών σε αυτά τα θέματα. Το κράτος , όπως έχει ήδη προαναφερθεί , εστιάζει κυρίως σε ενημερώσεις για σεισμούς . Για παράδειγμα , ο ΟΑΣΠ πραγματοποιεί επισκέψεις σε φορείς και σχολεία ανά την επικράτεια για να ενημερώνει τον πληθυσμό για το τι πρέπει να κάνουν (ΟΑΣΠ) .

Σχετικά με τα μέτρα που μπορεί να παρθούν από την Πολιτεία , αυτά διαφέρουν ανάλογα με το αν πρόκειται για προληπτικά ή κατασταλτικά.

Σε **προληπτικό** επίπεδο , η Πολιτεία οφείλει να επανεξετάσει τα ρυμοτομικά σχέδια των επικίνδυνων περιοχών και να προχωρήσει στις απαιτούμενες ενέργειες , ώστε να μην υπάρχει αναρχία στις κατασκευές ούτε καταπάτηση δημοσίων εδαφών ή χώρων οι οποίοι χρησιμεύουν για τη συγκέντρωση του πληθυσμού σε έκτατη ανάγκη .

Επιπλέον , η Πολιτεία μέσω των Δημάρχων οφείλει να διοχετεύει πληροφορίες όπως π.χ. καταφύγια για σεισμό ή σχέδιο εκκένωσης σε όλους τους πολίτες . Αυτό θα έχει ως αποτέλεσμα οι κάτοικοι μιας περιοχής να γνωρίζουν τι πρέπει να κάνουν και να μη δημιουργείται πανικός τις κρίσιμες εκείνες ώρες. Είναι απολύτως αναγκαίο να υπάρχει άμεση , έγκυρη και έγκαιρη προειδοποίηση για τον κίνδυνο. Τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης αλλά , στην εποχή μας και τα κοινωνικά δίκτυα αποτελούν πηγή πληροφόρησης με τεράστιες δυνατότητες σε τέτοιες περιπτώσεις αν αξιοποιηθούν σωστά. Στην Εισαγωγή κάναμε αναφορά και στον Χάρτη Επικινδυνότητας Πρόβλεψης Πυρκαγιάς, ο οποίος θα πρέπει να κοινοποιείται από την προηγούμενη μέρα σε όλα τα μέσα ανά τακτά χρονικά διαστήματα, ώστε ο κόσμος να είναι ευαισθητοποιημένος και προετοιμασμένος για πιθανόν εστίες.

Επίσης , πρέπει να είναι απόλυτα σίγουροι οι αρμόδιοι ότι οι αντιπυρικές ζώνες λειτουργούν όπως πρέπει. Για παράδειγμα , σε άρθρο του κ. Δρυμιώτη (Η τραγωδία στο Μάτι (μέρος 2ο), 2018) στην Καθημερινή της Κυριακής αναφέρεται πως στη Λεωφόρο Μαραθώνος υπήρχαν κωνοφόρα δέντρα από το 2004 τα οποία είχαν μεγαλώσει τόσο που αντί να αναχαιτίσουν τη φωτιά τη μετέφεραν με ιλιγγιώδη ταχύτητα. Εντούτοις , σε αυτό αντιτίθενται κάτοικοι της περιοχής , οι οποίοι ισχυρίζονται πως αυτό δεν είναι αιτία για την τραγωδία διότι και στην Κινέττα η φωτιά εξαπλώθηκε κάτω από την Εθνική Οδό με οκτώ λωρίδες κυκλοφορίας.

Σε προληπτικό επίπεδο , μπορούμε να εντάξουμε και δύο ακόμα πρωτοβουλίες. Αρχικά, οι ποινές τόσο για εμπρηστές από πρόθεση αλλά και από αμέλεια να αυξηθούν . Ταυτόχρονα , να γίνουν μόνιμες προσλήψεις πυροσβεστών, το σώμα των οποίων θα ενισχύεται με εποχικούς



και εθελοντές, ώστε οι περιπολίες να είναι αυξημένες και να υπάρχει μια ξεκάθαρη εικόνα για νέα μέτωπα. Κατά τη γνώμη μου , μετά από μια τέτοια καταστροφή – ανεξάρτητα από τις ευθύνες που αναλογούν – οφείλουν οι εσωτερικές υποθέσεις των αρμόδιων οργάνων να προχωρήσουν και σε αξιολόγηση του προσωπικού τους.

Μια άλλη παράμετρος που εκείνη τη μέρα έπαιξε καθοριστικό ρόλο ήταν η λειτουργία του 112 . Το 2018 η συγκεκριμένη γραμμή λειτουργούσε μόνο για κλήσεις έκτακτης ανάγκης χωρίς να είναι δυνατή η γεωχωρική ανίχνευση των κατοίκων μιας συγκεκριμένης περιοχής , ώστε να τους ειδοποιήσει να εκκενώσουν. Με την ιλιγγιώδη ανάπτυξη της τεχνολογίας μπορούν να αναπτυχθούν συστήματα και εφαρμογές οι οποίες και το κοινό θα ενημερώνουν σε πραγματικό χρόνο αλλά και στους αρμόδιους θα εξασφαλίζουν επικοινωνία , άμεση και έγκαιρη πληροφόρηση για τις εστίες και τις απαιτούμενες ενέργειες .

Επιπρόσθετα, η τεχνολογία μπορεί να είναι αρωγός και στην προσπάθεια διάσωσης. Οι νεότεροι διαθέτουν συνήθως συσκευές τελευταίας τεχνολογίας μέσω των οποίων θα μπορούσαν να δώσουν το στίγμα τους για να τους εντοπίσουν οι διασώστες. Στη συγκεκριμένη πυρκαγιά , όπως φάνηκε (πρβλ Πρωτόκολλο καταγραφής δεδομένων) υπάρχουν άτομα μεγαλύτερης ηλικίας για τα οποία έχουμε λιγοστά στοιχεία για το που βρίσκονταν και πως κινήθηκαν. Για τέτοιες ηλικιακές ομάδες , οι οποίοι είτε δεν έχουν συγγενείς είτε για άλλους λόγους μένουν μόνοι τους , θα πρότεινα μια συσκευή-ρολόι η οποία με το πάτημα ταυτόχρονα δυο κουμπιών (για να αποφύγουμε περιπτώσεις λανθασμένου συναγερμού) θα μπορούσαμε να εντοπίσουμε τους ηλικιωμένους που χρειάζονται βοήθεια ή και διάσωση. Ο γεωχωρικός εντοπισμός θα λειτουργεί μόνο εφόσον πατηθούν συγχρόνως τα πλήκτρα ώστε να γνωρίζουμε που βρίσκονται τα άτομα εγκλωβισμένα και σε συνδυασμό με δεδομένα για την πυρκαγιά που θα έχουμε να τους δίνουμε τις απαραίτητες οδηγίες. Αν κατά τη γνώμη , λειτουργούσε κάτι αντίστοιχο το 2018, άτομα μεγάλης ηλικίας που δε μπορούσαν να κινηθούν ψύχραιμα και άμεσα, ίσως να είχαν διασωθεί.

Μια ακόμα πτυχή που πρέπει να εξετάσουμε στον ελλαδικό χώρο είναι αυτή της γραφειοκρατίας και της ευθυνοφοβίας. Μια εν εξελίξει κρίση δε μπορεί να αναμένουμε να επιλυθεί από ένα δαιδαλώδες οργανόγραμμα. Πρέπει το σύστημα ανάληψης ευθυνών να γίνει άμεσο , απλό και ξεκάθαρο, ώστε να μην υπάρχουν μελανά σημεία τα οποία θα επιδέχονται διπλή ανάγνωση , να μη μπορούν δηλαδή να παρερμηνεύονται και τελικά κανείς να μη δρα επειδή «δεν έχει αυτή την αρμοδιότητα». Χαρακτηριστικό τέτοιο παράδειγμα είναι όλοι οι φορείς οι οποίοι πρέπει να συνεδριάσουν για να ληφθεί η απόφαση εκκένωσης μιας περιοχής.

Σε **κατασταλικό** επίπεδο, όπως προαναφέραμε, θα πρέπει να ενισχυθεί το Πυροσβεστικό Σώμα με μόνιμους πυροσβέστες και να εξασφαλίζει συνεργασία με εθελοντές και εποχικό προσωπικό. Επιπλέον , είναι πολύ σημαντικό , τις κρίσιμες ώρες οι διαχειριστές μια κρίσης να έχουν διαθέσιμα όλα τα μέσα που μπορούν να συνδράμουν όσο το δυνατό πιο σύντομα , δηλαδή χωρίς περίπλοκες διαδικασίες. Η καθήλωση εναέριων μέσων τις ώρες εκείνες είναι κομμάτι που εγείρει ερωτήματα τόσο στους κατοίκους της περιοχής όσο και στην κοινωνία γενικότερα.

Συμπερασματικά, φαίνεται ότι η πρόληψη είναι λιγότερο δαπανηρή από την κατάσβεση των πυρκαγιών και την ανακούφιση των πληγέντων. Αφενός , στην κατάσβεση απαιτούνται πολλά μέσα ( χερσαία – εναέρια ) αλλά και ανθρώπινο δυναμικό. Συντονισμός πολύωρων

επιχειρήσεων . Αφετέρου, η ανακούφιση των ανθρώπων των οποίων μια μεγάλη καταστροφή τους κόστισε τη ζωή των οικείων τους ή ολόκληρη την περιουσία τους είναι πολυδάπανη είτε το εκλάβουμε ως νοσηλεία , ψυχολογική παρέμβαση ή προσωρινή στέγαση , σίτιση και τα λοιπά.

## Κεφάλαιο 7. Βιβλιογραφία

"Έχουν μείνει όλοι με αυτό το παράπνο: Γιατί μας άφησαν μόνους; " | Μάτι 2020- Behind the scenes. (n.d.). Retrieved (Μάιος 29), 2021, from youtube.gr:  
<https://www.youtube.com/watch?v=yVER5cWxUsI>

«Η εικόνα ήταν δραματική από την αρχή» - Καταθέσεις φωτιά για την τραγωδία στο Μάτι. (2020, 07 26). Retrieved (Μάιος 08), 2021, from CNN GR.:  
<https://www.cnn.gr/ellada/story/228589/h-eikona-itan-dramatiki-apo-tin-arxi-katatheseis-fotia-gia-tin-tragodia-sto-mati>

10 συγκλονιστικές μαρτυρίες από την κόλαση στο Μάτι. (2018, 07 25). Retrieved (Απρίλιος 07), 2021, from AthensVoice: [https://www.athensvoice.gr/greece/463089\\_zo-den-mporesan-oloi-den-antehtai-den-pernaei-den-xehnietai-eikones-video](https://www.athensvoice.gr/greece/463089_zo-den-mporesan-oloi-den-antehtai-den-pernaei-den-xehnietai-eikones-video)

103 πλέον οι νεκροί της 23ης Ιουλίου 2018 στο Μάτι : Κατέληξε εγκαυματίας. (2020, 08 28). Retrieved (Μάιος 01), 2021, from Το Μάτι μας: <https://mati2307.gr/?p=1852>

(2018, 07 23). Retrieved (Απρίλιος 02), 2021, from Κόλαση φωτιάς στον Ν. Βουτζά, Αγ. Ανδρέα, Μάτι και Κάλαμο: <https://www.youtube.com/watch?v=DjOcgTJrPpQ>

ALPHA. (2018, 07 26). Συγκλονιστικές μαρτυρίες όσων γλύτωσαν: Πώς το Μάτι έγινε παγίδα θανάτου. Retrieved (Μάιος 04), 2021, from youtube:  
<https://www.youtube.com/watch?v=mk56pr4NRy0>

ANT1 NEWS 23-07-2018 ΣΤΙΣ 20:00. (2018, 07 23). Retrieved (Μάιος 08), 2021, from youtube.gr: <https://www.youtube.com/watch?v=Riz1TBpQgnw>

ANT1. (2019, 07 23). Τραγωδία στο Μάτι: δάκρυα και θυμός από πυρόπληκτους και συγγενείς θυμάτων. Retrieved (Απρίλιος 30), 2021, from youtube:  
<https://www.youtube.com/watch?v=t6CLHID9irY>

As fire victims named, their stories emerge. (2018, 08 10). Retrieved (Μάιος 01), 2021, from <https://www.ekathimerini.com/news/231605/as-fire-victims-named-their-stories-emerge/>

COPERNICUS. (n.d.). Retrieved (Μάρτιος 20), 2021, from Emergency Management Service - Mapping: <https://emergency.copernicus.eu/mapping/ems/service-overview>

EUROPEAN CIVIL PROTECTION AND HUMANITARIAN AID OPERATIONS. (n.d.). Retrieved (Μάρτιος 20), 2021, from Emergency Response Coordination Centre (ERCC):  
[https://ec.europa.eu/echo/what/civil-protection/emergency-response-coordination-centre-ercc\\_en](https://ec.europa.eu/echo/what/civil-protection/emergency-response-coordination-centre-ercc_en)

(2019). *Forest Fires in Europe, Middle East and North Africa 2018*. Publications Office of the European Union.

K. Lagouvardos, V. K. (2019). *Meteorological Conditions Conducive to the Rapid Spread of the Deadly Wildfire in Eastern Attica, Greece*.

*Newpost: Η έρευνα του Αλ. Παπαχελά για το Μάτι (μέρος Β)*. (2019, 05 02). Retrieved from <https://www.youtube.com/watch?v=-0QFMSd2I0k>

*Νέο κύμα μηνύσεων για το Μάτι -Ανατριχιαστικές περιγραφές στις ληξιαρχικές πράξεις θανάτου των θυμάτων*. (2018, 11 26). Retrieved (Μάιος 01), 2021, from iefimerida: <https://www.iefimerida.gr/news/461245/neo-kyma-minyseon-gia-mati-anatrihiastikes-perigrafes-stis-lixiarhikes-praxeis-thanatoy>

*Star - Ειδήσεις - 23.7.2018 - απογευματινό δελτίο*. (2018, 07 23). Retrieved from [https://www.youtube.com/watch?v=\\_rEOGtV5fvk](https://www.youtube.com/watch?v=_rEOGtV5fvk)

*Star - Ειδήσεις 23.7.2018 - μεσημέρι*. (2018, 07 23). Retrieved from [https://www.youtube.com/watch?v=aW\\_Jvxuhj08](https://www.youtube.com/watch?v=aW_Jvxuhj08)

*Star - Έκτακτο Δελτίο 23.7.2018 17:25 - Φωτιά στην Κινέτα*. (2018, 07 23). Retrieved from <https://www.youtube.com/watch?v=T8tVlwe8nRk>

*Star - Έκτακτο Δελτίο 23.7.2018 18:25 - Σε πύρινο κλοιό η χώρα*. (2018, 07 23). Retrieved from <https://www.youtube.com/watch?v=mavCdVTpeac>

*Star - Συνεχής ενημέρωση 26.7.2018 - 84 οι νεκροί από τις φωτιές*. (2018, 07 27). Retrieved (Απρίλιος 30), 2021, from Star: <https://www.youtube.com/watch?v=A9IqSPLISwo>

Wikipedia. (2021, 02 24). Retrieved from [www.wikipedia.gr](http://www.wikipedia.gr)

[www.zoosos.gr](http://www.zoosos.gr). (2018, 08 05). Retrieved (Μάιος 01), 2021, from <https://www.zoosos.gr/kaike-mazi-me-ta-dekades-zoa-tis-sto-spiti-tis-sti-nea-makri-attikis/#axzz6tbjJgqW9>

Αλεξίου, Ν. (2019, 04 04). *Μάτι: ..101 νεκροί στη φονική πυρκαγιά*. Retrieved (Μάιος 01), 2021, from nantiareport: <https://www.nantiareport.gr/mati-101-nekroi-sti-foniki-pyrkagia/>

Αναγνώστου, Χ. (2018, 11 10). *Μάτι η επόμενη μέρα*.CHECKPOINT 10/11/2018. (N. Βασιλειάδου, Interviewer)

*Ανατριχιαστικές μαρτυρίες από τη φωτιά στο Μάτι: «Η γυναίκα μου έπαθε έμφραγμα, την είχα αγκαλιά στη θάλασσα 5,5 ώρες»*. (2019, 07 23). Retrieved (Απρίλιος 06), 2021, from Newsbeast: <https://www.newsbeast.gr/greece/arthro/5185416/anatrichiastikes-martyries-aro-ti-fotia-sto-mati-i-gynaika-moy-epathe-emfragma-tin-eicha-agkalia-sti-thalassa-5-5-ores>

ΑΠΕ-ΜΠΕ. (2019). Ο δορυφόρος Sentinel-2 φωτογράφησε την Κινέττα μετά τις πλημμύρες του «Γηρούνη».

- Ασημακόπουλος, Κ. (2020, 07 23). *Μάτι - συγκλονιστική μαρτυρία: Η γυναίκα μου μαρτύρησε αγκαλιά με τα έξι σκυλάκια μας*. Retrieved from [https://www.ethnos.gr/ellada/116709\\_mati-sygklonistikhi-martyria-i-gynaika-moy-martyrise-agkalia-me-ta-exi-skylakia-mas](https://www.ethnos.gr/ellada/116709_mati-sygklonistikhi-martyria-i-gynaika-moy-martyrise-agkalia-me-ta-exi-skylakia-mas)
- Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας (α). (n.d.). Retrieved (Μάιος 07), 2021, from [civilprotection.gr: https://www.civilprotection.gr/el/daily-fire-prediction-map](https://www.civilprotection.gr/el/daily-fire-prediction-map)
- Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας (β). (n.d.). Retrieved (Μάρτιος 20), 2021, from <https://www.civilprotection.gr/el/dasikes-pyrkagies>
- Γκουρμπάτσος, Α. (2018). *ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ (ΠΡΟΚΑΤΑΡΚΤΙΚΗ)*. ΑΘΗΝΑ.
- Δήμα, Μ. (2007, 08 20). *Το χρονικό της «μαύρης» Παρασκευής του 2007*. Retrieved (Μάιος 13), 2021, from [www.efsyn.gr](http://www.efsyn.gr): [https://www.efsyn.gr/ellada/120976\\_hroniko-tis-mayris-paraskeyis-toy-2007](https://www.efsyn.gr/ellada/120976_hroniko-tis-mayris-paraskeyis-toy-2007)
- Δρυμιώτης, Α. (2018, 11 18). *Η τραγωδία στο Μάτι (μέρος 2ο)*. Retrieved from <https://www.kathimerini.gr/opinion/995774/i-tragodia-sto-mati-meros-2o/>
- Εγκαυματίες στο Μάτι: «Δεν είμαστε τυχεροί που σωθήκαμε». (2019, 07 23). Retrieved (Μάιος 04), 2021, from TA NEA: <https://www.tanea.gr/2019/07/23/greece/egkaymaties-sto-mati-den-eimaste-tyxeroi-pou-sothikame/>
- Επιστολή στην «Κ»: Πείτε την αλήθεια στη μνήμη τους. (2018, 11 25). Retrieved ( Ιούνιος 04), 2021, from Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ: <https://www.kathimerini.gr/society/996889/epistoli-stin-k-peite-tin-alitheia-sti-mnimi-toys/>
- Ευαγγελοδήμου, Ε. (2018, (Σεπτέμβριος 15)). *Γράμματα από τον τόπο της φρίκης*. Retrieved from <https://www.tanea.gr/print/2018/09/15/greece/grammata-lfapo-ton-topo-lftis-frikis/>
- Ζερεφός, Χ. (2018, 11 10). Μάτι η επόμενη μέρα.CHECKPOINT 10/11/2018. (Γ. Παπαδάκου, Interviewer)
- Η Τραγωδία στο Μάτι Μέσα Από τους Γιατρούς του Κόσμου*. (2018, 11 26). Retrieved (Μάιος 07), 2021, from [vice.gr](http://www.vice.com): <https://www.vice.com/el/article/wj9wv9/h-tragwdia-sto-mati-mesa-apo-toys-giatroys-toy-kosmoy>
- Κακαουνάκη, Μ. (2021). Δε πρέπει με τίποτα να ξεχαστεί το Μάτι. *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ* , 22.
- Κάργας, Β. (2018, 07 27). *Η συγγραφέας από τον Έβρο Ελισάβετ Παπαδοπούλου έζησε τον πύρινο εφιάλη στο Μάτι Αττικής....* Retrieved (Μάιος 29), 2021, from [inevros.gr](http://inevros.gr): <https://www.inevros.gr/2018/07/27/i-syngrafeas-apo-ton-evro-elisavet-papadopoulou-ezise-ton-pyrino-efialti-sto-mati-attikis/>
- Καρύδη, Κ. (2018, 12 18). *Το πολιτικό ιστολόγιο της Κυριακής* . Retrieved 05 01, 2021, from 100 οι νεκροί στο Μάτι. Κατέληξε ο 73χρονος Σπύρος Σκοπελίτης που προστάτευσε τον εγγονό του με το σώμα του δεχόμενος αυτός την θανάσιμη σφοδρότητα του θερμικού κύματος.: <https://karydikyriaki.wordpress.com>

Καρύδη, Κ. (2018, 09 17). *Το πολιτικό ιστολόγιο της Κυριακής*. Retrieved (Μάιος 01), 2021, from <https://karydikyriaki.wordpress.com>

*Κι άλλες μηνύσεις εις βάρος Δούρου, Ψινάκη, Καπάκη και λοιπών υπευθύνων*. (2018, 11 16). Retrieved (Απρίλιος 07), 2021, from ereportaz: <https://www.ereportaz.gr/ki-alles-minyseis-eis-varos-doyroy-psinaki-karakai-kai-loipon-ypeythynon/>

Κιντή, Χ. (2019, 07 23). *Μαρτυρίες από τη φωτιά στο Μάτι (1)*. Retrieved from <https://www.youtube.com/watch?v=xuwlFDgoi6Y>

Κοκκώνη, Σ. (2018, 11 10). Μάτι η επόμενη μέρα. CHECKPOINT 10/11/2018. (N. Βασιλειάδου, Interviewer)

Κυβιδιώτης, Μ. (2019, 07 28). *Μάτι ένας χρόνος μετά: «Δεν αξίζει σε κάποιον τέτοιος θάνατος» (BINTEO)*. Retrieved (Απρίλιος 06), 2021, from [www.alphanews.live](http://www.alphanews.live): <https://www.alphanews.live/greece/mati-enas-hronos-meta-den-axizei-se-kapoiion-tetoios-thanatos-binteo>

Λαμπρίδου, Μ. (2019). *Μαρίνα Λαμπρίδου: Ζήσαμε την κόλαση*. Retrieved from <https://www.kathimerini.gr/pages/mati/1035071/marina-lampridou-zisame-tin-kolasi/>

*Λειτουργία του μηχανισμού καταπολέμησης των δασικών πυρκαγιών στην Ευρώπη*. (n.d.). Retrieved (Μάρτιος 20), 2021, from Ευρωπαϊκή Επιτροπή - Αντιπροσωπεία στην Ελλάδα: [https://ec.europa.eu/greece/news/20190718\\_1\\_el\\_el](https://ec.europa.eu/greece/news/20190718_1_el_el)

Λέκκας Ε., Καρύδης Π., κ.ά. (2018). *Η ΠΥΡΚΑΓΙΑ ΤΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ (ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ) ΤΟΝ ΙΟΥΛΙΟ ΤΟΥ 2018*. Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Αθήνα.

Μαρτζάκλης, Β. (2019). Πανεπιστημιακές Σημειώσεις του μαθήματος : Δασικές Πυρκαγιές.

Μαρτζάκλης, Β. (2020). Πανεπιστημιακές Σημειώσεις του μαθήματος : Υδρομετεωρολογικές Καταστροφές και Κλιματική Αλλαγή. Αθήνα.

(2019, 07 23). Μαρτυρίες από τη φωτιά στο Μάτι (2). (newsbeast.gr, Interviewer)

*Μάτι : 2,5 μήνες μετά οι πληγές μένουν ανοιχτές και οι τραυματίες μαθαίνουν να ζουν από την αρχή*. (2018, 10 07). Retrieved (Μάιος 29), 2021, from [tanea.gr](http://tanea.gr): <https://www.tanea.gr/2018/10/07/greece/mati-25-mines-meta-oi-pliges-menoun-anoixtes-kai-oi-traymaties-mathainoun-na-zoun-apo-tin-arxi/>

*Μάτι : Η «μαύρη λίστα» με τα ονόματα των νεκρών – Χάθηκαν ολόκληρες οικογένειες*. (2018, 08 09). Retrieved (Απρίλιος 06), 2021, from [in.gr](http://in.gr): <https://www.in.gr/2018/08/09/greece/sti-dimosiotita-mayri-lista-tous-92-nekrous/>

*Μάτι : Συγκλονιστικές μαρτυρίες – «Δεν θα αντέξω μαμά, μου είπε και πέθανε στα χέρια μου»*. (2018, 10 20). Retrieved (Μάιος 19), 2021, from [in.gr](http://in.gr): <https://www.in.gr/2018/10/20/greece/mati-syglonistikies-martyries-den-tha-antekso-mama-mou-eipe-kai-pethane-sta-xeria-mou/>

- Μάτι* : Το μεγάλο «γιατί...». (2020, 07 23). Retrieved (Ιούνιος 04), 2021, from tovima.gr: <https://www.tovima.gr/2020/07/23/society/mati-to-megalo-giati/>
- Μάτι*: Δίωξη για κακουργήματα ζητεί η Βαρβάρα Φύτρου. (2020, 11 27). Retrieved (Ιούνιος 04), 2021, from m.naftemporiki.gr: <https://m.naftemporiki.gr/story/1663489/mati-dioksi-gia-kakourgimata-zitei-i-barbara-futrou>
- Μάτι*: Και νέα μήνυση από συγγενή θύματος για την πυρκαγιά. (2018, 09 20). Retrieved (Απρίλιος 05), 2021, from m.naftemporiki.gr: <https://m.naftemporiki.gr/story/1393664>
- Μάτι*: Ταυτοποιήθηκε και ο Παναγιώτης Χαμηλοθώρας! Η συγκινητική επιθυμία της οικογένειας. (2018, 07 31). Retrieved (Απρίλιος 07), 2021, from NEWSIT: <https://www.newsit.gr/ellada/mati-taytopoiithike-kai-o-panagiotis-xamilothoris-i-sygkinitiki-epithymia-tis-oikogeneias/2590184/>
- Μάτι*: Φρίκη δίχως τέλος – Έριξαν σε λάκκο αταυτοποίητα μέλη νεκρών από την πυρκαγιά. (2020, 07 30). Retrieved (Ιούνιος 06), 2021, from in.gr: <https://www.in.gr/2020/07/30/greece/mati-friki-dixos-telos-eriksan-se-lakko-ataytopoiita-kokkala-nekron/>
- Μήλα, Μ. (2018, 11 10). Μάτι η επόμενη μέρα.CHECKPOINT 10/11/2018. (Ν. Βασιλειάδου, Interviewer)
- Μόσχου, Γ. (2018, 11 10). Μάτι η επόμενη μέρα.CHECKPOINT 10/11/2018.
- Νέα μήνυση για το Μάτι – "Μας άφησαν να καούμε πλήρως εγκαταλελειμμένοι".* (2018, 10 23). Retrieved (Απρίλιος 30), 2021, from Capital.gr: <https://www.capital.gr/epikairota/3323412/nea-minusi-gia-to-mati-mas-afisan-na-kaoume-pliros-egkataleimmeno>
- Νεκρή Φιλαδελφειώτισσα στην καταστροφική φωτιά.* (2018, 07 28). Retrieved (Απρίλιος 06), 2021, from ΦΙΛΑΗΔΟΝΑ: <http://www.filaidona.gr/2018/07/28/nekra-fialelfeiwitissa-sth-fwtia/>
- Νεκρός και ο Χανιώτης Λεωνίδας Πλυμάκης που αγνοείτο στο Μάτι.* (2018, 07 29). Retrieved 04 07, 2021, from ΠΡΩΤΟ ΘΕΜΑ: <https://www.protothema.gr/greece/article/809034/nekros-kai-o-haniotis-leonidas-plumakis-pou-agnoeito-sto-mati/>
- Νικόλα, Α. (2019, 07 23). Φωτιά στο Μάτι: «Βλέπω εφιάλτες ότι χάνω τα παιδιά μου και ξυπνάω με κόμπο στο λαιμό». Retrieved (Απρίλιος 25), 2021, from newsbeast: <https://www.newsbeast.gr/greece/arthro/5186484/fotia-sto-mati-vlepo-efialtes-oti-chano-ta-paidia-moy-kai-xyrnao-me-kompo-sto-laimo>
- Νικολοπούλου, Ε. (2020, 07 21). Συγκλονιστική επιστολή για τη συμφορά στο Μάτι: «Τι είναι η 23η Ιουλίου». Retrieved (Απρίλιος 06), 2021, from ΕΘΝΟΣ: [https://www.ethnos.gr/ellada/116594\\_sygklonistiki-epistoli-gia-ti-symfora-sto-mati-ti-einai-i-23i-ioulioy](https://www.ethnos.gr/ellada/116594_sygklonistiki-epistoli-gia-ti-symfora-sto-mati-ti-einai-i-23i-ioulioy)
- Ντοκουμέντα από το Μάτι.* (2019, 05 02). Retrieved from newsittv: <https://www.youtube.com/watch?v=op4xBowOEz0>

ΟΑΣΠ. (n.d.). Retrieved (Απρίλιος 09), 2021, from [www.oasp.gr](http://www.oasp.gr)

(2019, 07 27). ΟΔΟΙΠΟΡΙΚΟ ΣΤΟ ΜΑΤΙ - Ν. ΒΟΥΤΖΑ 1 ΧΡΟΝΟ ΜΕΤΑ 27/07/2019. 24 ώρες. (Κ. Κωνσταντίνου, Interviewer)

Οι πλημμύρες στην Κινέτα από το διάστημα (φωτογραφία). (2019, 11 26). *Καθημερινή* .

Παπαγιαννάκη Κ., Γ. Θ. (n.d.). *Οι δασικές πυρκαγιές στην Ελλάδα από το 2000 - 8 εκατομμύρια καμένα στρέμματα*. Retrieved (Μάιος 27), 2021, from [meteo.gr](http://meteo.gr): [https://www.meteo.gr/article\\_view.cfm?entryID=1737](https://www.meteo.gr/article_view.cfm?entryID=1737)

Παπαϊωάννου, Φ. (2018, 07 30). Μαρτυρία μέσα από το νοσοκομείο : Οι φλόγες χώρισαν την οικογένεια μου (Βίντεο). (Τ. ΝΕΑ, Interviewer)

*Πυρκαγιά σε Κινέτα και Πεντέλη*. 23/07/2018. (2018, 07 23). Retrieved (Απρίλιος 02), 2021, from <https://www.youtube.com/watch?v=1YwDScYsf4I>

*Πυρκαγιές*. (n.d.). Retrieved (Φεβρουαρίου 24), 2021, from WWF: [https://www.wwf.gr/ti\\_kanoume/fysh/dasi/pyrkagies/](https://www.wwf.gr/ti_kanoume/fysh/dasi/pyrkagies/)

Πυροσβεστικό Σώμα Ελλάδος. (n.d.). *Ανοιχτά Δεδομένα/Σύνολα Δεδομένων*. Retrieved (Μάιος 07), 2021, from [https://www.fireservice.gr/el\\_GR/synola-dedomenon](https://www.fireservice.gr/el_GR/synola-dedomenon)

Πυροσβεστικό Σώμα Ελλάδος. (2014, 06 30). *Στρατηγικό και Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Ανάπτυξης και Λειτουργίας*. Retrieved from [https://www.fireservice.gr/documents/20184/425039/sepal\\_2015-19.pdf/c54c1966-c98a-42b4-9a96-3d49a3725f40](https://www.fireservice.gr/documents/20184/425039/sepal_2015-19.pdf/c54c1966-c98a-42b4-9a96-3d49a3725f40)

*Σβήνουν οι ελπίδες: Νεκροί βρέθηκαν οκτώ αγνοούμενοι! (video)*. (2018, 07 29). Retrieved (Ιούνιος 20), 2021, from <https://www.eurohoops.net/el/epikerotita-el/718989/svinoun-i-elpides-nekri-vrethikan-okto-agnooumeni/>

Σπανός, Γ. (2021, 03 29). *Αστικές Πυρκαγιές: Η Διαχείριση τής Περίπτωσης "Μάτι", Ελλάδα 23.7.2018. Ατομική Διάσωση και Επείγουσα Απομάκρυνση Πληθυσμού, Μέσα Από Προσωπικές Μαρτυρίες Επιζώντων*. Retrieved (Ιούνιος 04), 2021, from [pergamos.lib.uoa.gr](http://pergamos.lib.uoa.gr): <https://pergamos.lib.uoa.gr/uoa/dl/object/2940339>

Σπυρόπουλος Παναγιώτης κ.ά. (2018, 10 20). *Αποκλειστικό: Οι καταθέσεις-φωτιά που «καίνε» συνειδήσεις για την πυρκαγιά στο Μάτι*. Retrieved from <https://eleftherostypos.gr/ellada/309472-apokleistiko-oi-katatheseis-fotia-poy-kaine-syneidiseis-gia-tin-pyrkagia-sto-mati/>

*Σπύρος Σπυρίδης: Ο ήρωας παππούς από το Μάτι*. (2018, 12 16). Retrieved (Μάιος 01), 2021, from THE TOC: <https://www.thetoc.gr/koinwnia/article/spuros-spuridis-o-irwas-pappous-apo-to-mati/>

*Στα αζήτητα νεκροί από το Μάτι δύο χρόνια μετά την φονική πυρκαγιά*. (2020, 07 30). Retrieved (Ιούνιος 04), 2021, from [dikaiologitika.gr](http://dikaiologitika.gr): <https://www.dikaiologitika.gr/eidhseis/koinonia/308183/sta-azitita-nekroi-apo-to-mati-dyo-xronia-meta-tin-foniki-pyrkagia>



- Στεφανής, Π. (2018, 12 07). *Μάτι: «Γολγοθάς» δίχως τέλος για τους εγκαυματίες*. Retrieved (Μάιος 04), 2021, from m.naftemporiki.gr: <https://m.naftemporiki.gr/story/1421790>
- Στεφανής, Π. (2020, 07 23). *Μάτι: Οργή και πόνος μαζί δυο χρόνια μετά την καταστροφή*. Retrieved (Απρίλιος 05), 2021, from naftemporiki.gr: <https://www.naftemporiki.gr/story/1621718/mati-orgi-kai-ponos-mazi-duo-xronia-meta-tin-katastrofi>
- Στο Μάτι ένα χρόνο μετά την εθνική τραγωδία*. (2019, 07 17). Retrieved (Απρίλιος 01), 2021, from Livemedia: [https://www.youtube.com/watch?v=5\\_nFa9C3gkU](https://www.youtube.com/watch?v=5_nFa9C3gkU)
- Στους 97 οι νεκροί από τη φωτιά στο Μάτι - Υπέκυψε εγκαυματίας*. (2018, 08 27). Retrieved (Μάιος 01), 2021, from ΠΡΩΤΟ ΘΕΜΑ: <https://www.protothema.gr/greece/article/815815/alert-stous-97-oi-nekroi-uekupse-egaumatias/>
- Συγκλονίζουν οι μαρτυρίες συγγενών θυμάτων από την φωτιά στο Μάτι*. (2018, 10 08). Retrieved (Απρίλιος 25), 2021, from ANT1 TV: <https://www.youtube.com/watch?v=jSzj8n9GL7U>
- Τι αναφέρεται στο πόρισμα του ανακριτή για την τραγωδία στο Μάτι*. (2021, 05 18). Retrieved from <https://tvxs.gr/news/ellada/ti-anaferetai-sto-porisma-toy-anakriti-gia-tin-tragodia-sto-mati>
- Τραγωδία Μάτι: Δύο χρόνια μετά τάφηκε θύμα της φονικής φωτιάς*. (2020, 07 24). Retrieved (Ιούνιος 04), 2021, from TA NEA: <https://www.tanea.gr/2020/07/24/greece/tragodia-mati-dyo-xronia-meta-tafike-thyma-tis-fonikis-fotias/>
- Τραγωδία στο Μάτι: Πόρισμα-Κόλαφος του ανακριτή για κακουργηματικές πράξεις*. (2020, 07 13). Retrieved (Μάιος 08), 2021, from ΕΘΝΟΣ: [https://www.ethnos.gr/ellada/115098\\_tragodia-sto-mati-porisma-kolafos-toy-anakriti-gia-kakourgimatikes-praxeis](https://www.ethnos.gr/ellada/115098_tragodia-sto-mati-porisma-kolafos-toy-anakriti-gia-kakourgimatikes-praxeis)
- Φιλιππής, Δ. (2019, 07 23). *Για την Ελλάδα, EPT*. Retrieved from <https://www.youtube.com/watch?v=28XejMIRwdY>
- Φονικές πυρκαγιές: Ταυτοποιήθηκε η σορός του Κρητικού Μάρκου Κατσουλάκη*. (2018, 07 27). Retrieved (Απρίλιος 07), 2021, from cretapost: <https://www.cretapost.gr/424610/fonikes-pyrkagies-taftopiithike-i-soros-tou-kritiku-markou-katsoulaki/>
- Φονική φωτιά στο Μάτι - Ένας χρόνος μετά: «Μας άφησαν να καούμε»*. (2019, 07 21). Retrieved (Ιούνιος 20), 2021, from [https://www.ethnos.gr/ellada/51654\\_foniki-fotia-sto-mati-enas-hronos-meta-mas-afisan-na-kaoyme](https://www.ethnos.gr/ellada/51654_foniki-fotia-sto-mati-enas-hronos-meta-mas-afisan-na-kaoyme)
- Φονική φωτιά στο Μάτι: Οι καταθέσεις των πρωταγωνιστών και το μπαλάκι των ευθυνών*. (2020, 07 22). Retrieved (Μάιος 08), 2021, from newsbeast: <https://www.newsbeast.gr/society/dikastiko/arthro/6493313/foniki-fotia-sto-mati-oi-katatheseis-ton-protagoniston-kai-to-mpalaki-ton-eythnon>
- Φούσσας, Α. (n.d.). *Η πρώτη μήνυση για τα θύματα της τραγωδίας*. Retrieved from <http://antonisfousas.gr/lawarchive/939/>

- Φούσσας, Α. (2018, 09 04). *Φωτιές στην Ανατ. Αττική- Μήνυση Οικ. Σιαπέρα κ.λπ.*
- Φωτιά Μάτι - Σοκάρουν οι καταθέσεις συγγενών θυμάτων: «Κολυμπούσα κρατώντας τον νεκρό πατέρα μου».* (2018, 10 22). Retrieved (Απρίλιος 07), 2021, from NEWSBOMB: <https://www.newsbomb.gr/ellada/story/926648/fotia-mati-sokaroun-oi-katatheseis-syggennon-thymaton-kolympoysa-kratontas-ton-nekro-patera-moy>
- Φωτιά Μάτι: Μήνυση-καταπέλτης από συγγενή θύματος.* (2018, 09 20). Retrieved (Απρίλιος 05), 2021, from CNN Greece: <https://www.cnn.gr/ellada/story/147506/fotia-mati-minysi-katapeltis-apo-syggeni-thymatos>
- Φωτιά στο Μάτι: Έφτασαν τους 100 οι νεκροί- κατέληξε 73χρονος εγκαυματίας.* (2018, 12 15). Retrieved (Μάιος 01), 2021, from AgrinioPress: <https://www.agrinioexpress.gr/fotia-mati-egkaymatias/>
- Φωτιά στο Μάτι: Έχασα τον σύζυγό μου γιατί έστειλαν τα αυτοκίνητα στο Μάτι.* (2018, 08 03). Retrieved (Μάιος 05), 2018, from ΠΡΩΤΟ ΘΕΜΑ: <https://www.protothema.gr/greece/article/810271/fotia-sto-mati-etsi-ehasa-ton-adra-mou-suglonizei-i-suzugos-tou-nikou-kossora/>
- Φωτιά στο Μάτι: Μήνυση κατά του κράτους για τον θάνατο της Χρύσας Σπηλιώτη και του συζύγου της.* (2018, 12 15). Retrieved (Απρίλιος 07), 2021, from iefimerida: <https://www.iefimerida.gr/news/465732/toys-100-eftasan-oi-nekroi-apo-ti-fotia-sto-mati-ypekypse-73hronos-egkaymatias>
- Φωτιά στο Μάτι: Οι τραγωδίες πίσω από τους 93 ανθρώπους που χάθηκαν στην πυρκαγιά.* (2018, 08 10). Retrieved (Απρίλιος 07), 2021, from ΠΡΩΤΟ ΘΕΜΑ: <https://www.protothema.gr/greece/article/811847/mati-oi-sparaktikes-istories-ton-oikogeneion-pou-hathikan-agalia-stis-floges/>
- Φωτιά στο Μάτι: Πέθανε 78χρονη εγκαυματίας - Στους 93 οι νεκροί.* (2018, 08 09). Retrieved (Φεβρουάριος 01), 2021, from news247: <https://www.news247.gr/koinonia/fotia-sto-mati-pethane-78chroni-egkaymatias-stoys-93-oi-nekroi.6639576.html>
- Φωτιά στο Μάτι: Στη δημοσιότητα οι καταθέσεις Τόσκα, Γεροβασίλη και Σκουρλέτη.* (2020, 07 21). Retrieved (Μάιος 08), 2021, from LIFO: <https://www.lifo.gr/now/greece/fotia-sto-mati-sti-dimosiotita-oi-katatheseis-toska-gerobasili-kai-skourleti>
- Φωτιά στο Μάτι: Τα ηχητικά της αστυνομίας | Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ.* (n.d.). Retrieved (Απρίλιος 06), 2021, from <https://www.youtube.com/watch?v=fZZcXF8jKag>
- Χάθηκαν οικογένειες στις φλόγες στο Μάτι – Η λίστα των θυμάτων συγκλονίζει.* (2018, 08 10). Retrieved (Απρίλιος 06), 2021, from iefimerida: <https://www.iefimerida.gr/news/436675/hathikan-oikogeneies-stis-floges-sto-mati-i-lista-ton-thymaton-sygklonizei#ixzz5PA79MSKF>
- Χάρτης Θυμάτων 23.07.2018.* (2019, 03 15). Retrieved (Μάιος 19), 2021, from <https://www.google.com/maps/d/u/0/edit?mid=1iPNmmSWNkLaS0mRNn7CqQtQUBlrYvVYj&usp=sharing>

## Παράρτημα Α. Πίνακας Βιβλίων

<i>Φύγε όπως είσαι (και θα 'ρθω να σε βρω)</i> , Σπανός Γ. (εκδόσεις: Athos Press)
<i>Στο Μάτι του πυρός</i> , Φουράκης Π., 2019 (εκδόσεις: ΥΔΡΟΠΛΑΝΟ)
<i>Μάτι: πυρ και ύδωρ</i> , Αργυρόπουλος Ι. , 2020 (εκδόσεις: ΜΑΡΑΘΙΑΣ)
<i>«As the smoke clears»</i> , Holohan Zoe , 2021 (εκδόσεις: Kindle Edition)

### Πίνακας 2 Κατάλογος Βιβλίων για την 23η Ιουλίου 2018

## Παράρτημα Β. Δεδομένα Excel (α)

ΕΠΙΘΕΤΟ	ΟΝΟΜΑ	ΗΛΙΚΙΑ	ΣΗΜΕΙΟ ΠΟΥ ΒΡΕΘΗΚΑΝ
Bonte	Dirk	64	Μάτι
Korzeniowska	Beata-Teresa	38	Μάτι
Korzeniowski	Kacper-Nikolaj	9	Μάτι
O' Callaghan-Westropp	Brian	47	Δημοκρατίας 150 , Μάτι
Αβραμίδου	Αικατερίνη	47	Ειρήνης 0 , Μάτι
Αθανασοπούλου	Ζωή	86	Λεωφ. Ποσειδώνος 95 , Μάτι
Αλεξόπουλος	Δημήτριος-Αριστείδης	13	Ειρήνης 0 , Μάτι
Ανδρουλιδάκη	Αιμιλία	73	Μάτι
Βονικόπουλος	Ευθύμιος	55	Μάτι
Γαζεπίδου- Γαζέπη	Παναγιώτα	54	Θέτιδος 0 , Νέος Βουτζάς
Γαλάνη	Μαρία	41	Απάλου & Αγ. Ιωάννου , Νέος Βουτζάς
Γιαννακοδήμος	Βασίλειος		Λεωφ. Μαραθώνος & Στεφάνου , Μάτι
Γιαννακοπούλου	Σοφία	86	Φυσιολατρών 0 , Μάτι
Γιαννοπούλου	Αγγελική	88	Χρυσανθέμων 0 , Μάτι
Γκαβέρας	Κυριάκος		
Δεσύπρη	Θέκλα	61	Αρχαίας Φενεού 0 , Μάτι
Δημητρίου	(αβάππιστο)	6 μηνών	Παραλία Αργυράς Ακτής
Διονυσιώτη	Μαργαρίτα	38	Παραλία Αργυράς Ακτής
Δόξας	Αργύριος	20	Ι. Μαζαράκη 0 , Μάτι
Δόξας	Παναγιώτης	81	Ι. Μαζαράκη 0 , Μάτι
Δρούβης	Χαράλαμπος	73	Λεωφ. Ποσειδώνος 0 , Μάτι
Ζαφειρίου	Ευστράτιος	85	Τρίτωνος 0 , Μάτι
Θάνος	Ιωάννης	89	
Κάκαρης	Σπυριδων	40	Λεωφ. Ποσειδώνος & Αργυράς Ακτής, Μάτι
Καλαμπανίδα	Μαριάνθη	51	Ι. Μαζαράκη 0 , Μάτι
Καλαμπανίδα	Μαρία	80	
Καλεγιαννάκος	Ιωάννης	51	Ειρήνης 0 , Μάτι
Καλεγιαννάκος	Νικόλαος	85	Ειρήνης 0 , Μάτι
Καλεγιαννάκου	Παρασκευή	74	Ειρήνης 0 , Μάτι
Κανδαλέπα	Σμαράγδα	95	Λεωφ. Μαραθώνος 0, Μάτι
Καραγκιαούρη- Μωραίτη	Γαρυφαλλιά	66	Ειρήνης 0, Μάτι
Κάραλη	Αθηνά	48	Λεωφ. Ποσειδώνος 0 , Μάτι
Κατσαργύρης	Βασίλειος	70	Ισμήνης 22 , Νέος Βουτζάς
Κατσουλάκης	Πολύδωρος-Πάρις	20	Ειρήνης 0, Μάτι
Κατσουλάκης	Μάρκος	53	Ειρήνης 0 , Μάτι
Κέρτσος	Κωνσταντίνος	83	Ακροπόλεως & Κύπρου , Μάτι
Κλάδιος	Ιάκωβος	47	Λεωφ. Ποσειδώνος & Τρίτωνος , Μάτι

Κλάδιος	Ιωάννης	84	Λεωφ. Ποσειδώνος & Τρίτωνος , Μάτι
Κλαδίου	Μαρία	84	Λεωφ. Ποσειδώνος & Τρίτωνος , Μάτι
Κοκκινίδης	Δημήτριος	5	Ειρήνης 0 , Μάτι
Κοκκινίδης	Γεώργιος	8	Ειρήνης 0 , Μάτι
Κοκκινίδης	Παναγιώτης	39	Ειρήνης 0 , Μάτι
Κοκκινίδου	Πιπίνα	67	Ειρήνης 0 , Μάτι
Κοκκίωνης	Επαμεινώνδας	75	Λεωφ. Ποσειδώνος 0 , Μάτι
Κοσσόρας	Νικόλαος	68	Ειρήνης 0 , Μάτι
Κούκλα-Πολυχρονίδου	Μαρία	71	Νικηταρά 16 , Μάτι
Κούκλας	Χρήστος	77	Νικηταρά 16 , Μάτι
Κωνσταντάκη	Μαριάνθη	85	Λεωφ. Ποσειδώνος 0 , Μάτι
Κωστοπούλου	Βασιλεία	51	Δρυάδων 0 , Μάτι
Λαμπρίδης	Μιχαήλ	73	Νυμφών 6 , Νέος Βουτζάς
Λιναρδάτος	Στέλιος		Ισμήνης 0 , Νέος Βουτζάς
Μάσχα	Αγγελική	85	Φυσιολατρών 0 , Μάτι
Μάσχας	Άγγελος	88	Φυσιολατρών 0 , Μάτι
Μαυρίδου	Βασιλεία	59	Λεωφ. Ποσειδώνος 95 , Μάτι
Μίχας	Βίκτωρας	25	Μάτι
Μόσχου	Μαρία	56	Ισμήνης 0 , Νέος Βουτζάς
Μωραϊτή	Ασπασία	91	Δρυάδων 0 , Μάτι
Νιτσοτόλη	Κατίνα	66	Θέτιδος 0 , Νέος Βουτζάς
Ντούτσα(Γαβάκη)	Νικολέτα	46	Παπαφλέσσα 53 , Μάτι
Ορφανού	Κωστούλα	82	
Παγωμένου	Μαρία	73	Ισμήνης 22 , Νέος Βουτζάς
Παλιούρα	Βασιλική	73	Μάτι
Παντελιδάκης	Στυλιανός	71	Λεωφ. Μαραθώνος & Χρυσοστόμου Σμύρνης , Ν.Βουτζάς
Παπαιωάννου	Ιωάννης	61	Ι.Μαζαράκη 0 , Μάτι
Παπαιωάννου	Παναγιώτης		Χρυσοστόμου Σμύρνης & Ισμήνης , Ν.Βουτζάς
Παπαιωάννου- Ζόγκα	Φλώρα		Ι. Μαζαράκη 0 , Μάτι
Παπαποστόλου	Σπυρίδων	83	Μάτι
Πατελάρου	Μοίρα	87	Κύπρου & Νικηταρά , Μάτι
Πεταλά	Ευαγγελή	75	Τρίτωνος & Αττάλειας , Μάτι
Πεταλάς	Διονύσιος	89	Τρίτωνος & Αττάλειας , Μάτι
Πλυμάκης	Λεωνίδας	75	Ειρήνης 0 , Μάτι
Πολίτου	Ευγενία	77	Καρπενησίου 0 , Νέος Βουτζάς
Πολυπόρτης	Μιχαήλ	66	Λεωφ. Ποσειδώνος 0 , Μάτι
Σαρίεβα	Ελένη	56	Ειρήνης 0 , Μάτι
Σιαπέρα	Ευαγγελία	77	Ι. Μηναδάκη 0 , Νέος Βουτζάς
Σιαπκαρά	Καλλιόπη	35	Λεωφ. Ποσειδώνος & Περικλέους , Μάτι
Σιδέρη	Ελένη	93	Μάτι
Σκαραμαγκά	Ζαμπέτα	77	Πανός 7 , Νέος Βουτζάς
Σκαραμαγκάς	Δημήτριος	86	Πανός 7 , Νέος Βουτζάς
Σπανού	Κασσιανή	40	Ειρήνης 0 , Μάτι
Σπηλιώτη	Χρυσή	62	Ειρήνης 0 , Μάτι

Σπυρίδης	Σπύρος	73	Λεωφ. Ποσειδώνος & Ευβοίας , Μάτι
Σπυροπούλου	Ευθαλία	83	Λεωφ. Μαραθώνος 0, Μάτι
Τζούλιας	Δημήτριος		Διαγόρα & Εσπερίδων 6 , Νέος Βουτζάς
Τουρναβίτης	Δημήτριος	54	Ειρήνης 0 , Μάτι
Τσαούση	Θεοδώρα	78	
Τσαρμπός	Πάυλος	60	Ισμήνης 0 , Νέος Βουτζάς
Τσέκος	Βίκτωρ	59	Ι. Μαζαράκη 0 , Μάτι
Φιλιππόπουλος	Φίλιππος	72	Ειρήνης 0 , Μάτι
Φιλιπποπούλου	Σοφία	9	Ειρήνης 0 , Μάτι
Φιλιπποπούλου	Βασιλική	9	Ειρήνης 0 , Μάτι
Φιλιπποπούλου	Σοφία	61	Ειρήνης 0 , Μάτι
Φύτρος	Ανδρέας	11	Ειρήνης 0 , Μάτι
Φύτρος	Γρηγόριος	54	Ειρήνης 0 , Μάτι
Φύτρου	Ευδοκία	13	Μάτι
Χαμηλοθώρης	Παναγιώτης	29	Ειρήνης 0 , Μάτι
Χαρδαλούπα	Ελισάβετ	26	Ισμήνης 0 , Νέος Βουτζάς
Χατζόπουλος	Νικόλαος	84	Φυσιολατρών 0 , Μάτι
Χερουβείμ	Μαρία-Ηλιάνα	5	Πανός 7 , Μάτι
Χερουβείμ	Ευπραξία-Μελίνα	5	Πανός 7 , Μάτι
Χερουβείμ	Βασιλική	53	Πανός 7 , Μάτι
Χερουβείμ	Ευπραξία	74	Πανός 7 , Μάτι
Χριστοφίδου	Στυλιανή	59	Ειρήνης 0 , Μάτι

## Παράρτημα Γ. Δεδομένα Excel (b)

<b>ΕΠΙΘΕΤΟ</b>	<b>ΟΝΟΜΑ</b>	<b>ΛΟΓΟΣ ΠΟΥ ΒΡΙΣΚΟΤΑΝ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ</b>
Καλαμπανίδα	Μαριάνθη	Άγνωστο
Βονικόπουλος	Ευθύμιος	Άγνωστο
Παντελιδάκης	Στυλιανός	Άγνωστο
Δρούβης	Χαράλαμπος	Άγνωστο
Πολίτου	Ευγενία	Άγνωστο
Τσαούση	Θεοδώρα	Άγνωστο
Καλαμπανίδα	Μαρία	Άγνωστο
Ορφανού	Κωστούλα	Άγνωστο
Χατζόπουλος	Νικόλαος	Άγνωστο
Ζαφειρίου	Ευστράτιος	Άγνωστο
Γιαννακοδήμος	Βασίλειος	Άγνωστο
Γκαβέρας	Κυριάκος	Άγνωστο
Λιναρδάτος	Στέλιος	Άγνωστο
Πολυπόρτης	Μιχαήλ	Άγνωστο
Κωνσταντάκη	Μαριάνθη	Άγνωστο
Αθανασοπούλου	Ζωή	Άγνωστο
Γιαννακοπούλου	Σοφία	Άγνωστο
Κανδαλέπα	Σμαράγδα	Άγνωστο
Χαμηλοθώρης	Παναγιώτης	Για άλλο λόγο
Κοσσόρας	Νικόλαος	Για άλλο λόγο
Κοκκινίδης	Δημήτριος	Εξοχική κατοικία
Χερουβείμ	Μαρία-Ηλιάνα	Εξοχική κατοικία
Χερουβείμ	Ευπραξία-Μελίνα	Εξοχική κατοικία
Κοκκινίδης	Γεώργιος	Εξοχική κατοικία
Φιλιπποπούλου	Σοφία	Εξοχική κατοικία
Φιλιπποπούλου	Βασιλική	Εξοχική κατοικία
Φύτρος	Ανδρέας	Εξοχική κατοικία
Αλεξόπουλος	Δημήτριος-Αριστείδης	Εξοχική κατοικία
Φύτρου	Ευδοκία	Εξοχική κατοικία
Κατσουλάκης	Πολύδωρος-Πάρις	Εξοχική κατοικία
Κοκκινίδης	Παναγιώτης	Εξοχική κατοικία
Σπανού	Κασσιανή	Εξοχική κατοικία
Αβραμίδου	Αικατερίνη	Εξοχική κατοικία
Καλεγιαννάκος	Ιωάννης	Εξοχική κατοικία
Κατσουλάκης	Μάρκος	Εξοχική κατοικία

Χερουβείμ	Βασιλική	Εξοχική κατοικία
Τουρναβίτης	Δημήτριος	Εξοχική κατοικία
Φύτρος	Γρηγόριος	Εξοχική κατοικία
Φιλιπποπούλου	Σοφία	Εξοχική κατοικία
Σπηλιώτη	Χρυσή	Εξοχική κατοικία
Καραγκιαούρη- Μωραίτη	Γαρυφαλλιά	Εξοχική κατοικία
Κοκκινίδου	Πιπίνα	Εξοχική κατοικία
Κούκλα-Πολυχρονίδου	Μαρία	Εξοχική κατοικία
Φιλιππόπουλος	Φίλιππος	Εξοχική κατοικία
Παλιούρα	Βασιλική	Εξοχική κατοικία
Καλεγιαννάκου	Παρασκευή	Εξοχική κατοικία
Χερουβείμ	Ευπραξία	Εξοχική κατοικία
Πλυμάκης	Λεωνίδα	Εξοχική κατοικία
Κούκλας	Χρήστος	Εξοχική κατοικία
Καλεγιαννάκος	Νικόλαος	Εξοχική κατοικία
Μάσχα	Αγγελική	Εξοχική κατοικία
Πατελάρου	Μοίρα	Εξοχική κατοικία
Μάσχας	Άγγελος	Εξοχική κατοικία
Korzeniowski	Kacper-Nikolaj	Επισκέπτης
Μίχας	Βίκτωρας	Επισκέπτης
Σιαπκαρά	Καλλιόπη	Επισκέπτης
Korzeniowska	Beata-Teresa	Επισκέπτης
Ο' Callaghan-Westropp	Brian	Επισκέπτης
Σαρίεβα	Ελένη	Επισκέπτης
Bonte	Dirk	Επισκέπτης
Σπυρίδης	Σπύρος	Επισκέπτης
Σκαραμαγκά	Ζαμπέτα	Επισκέπτης
Σκαραμαγκάς	Δημήτριος	Επισκέπτης
Σιδέρη	Ελένη	Επισκέπτης
Δόξας	Αργύριος	Κάτοικος
Χαρδαλούπα	Ελισάβετ	Κάτοικος
Διονυσιώτη	Μαργαρίτα	Κάτοικος
Κάκαρης	Σπυρίδων	Κάτοικος
Γαλάνη	Μαρία	Κάτοικος
Ντούτσα(Γαβάκη)	Νικολέτα	Κάτοικος
Κάραλη	Αθηνά	Κάτοικος
Κωστοπούλου	Βασιλεία	Κάτοικος
Γαζεπίδου- Γαζέπη	Παναγιώτα	Κάτοικος
Μόσχου	Μαρία	Κάτοικος
Μαυρίδου	Βασιλεία	Κάτοικος
Τσέκος	Βίκτωρ	Κάτοικος
Χριστοφίδου	Στυλιανή	Κάτοικος
Τσαρμπός	Πάυλος	Κάτοικος
Δεσύπρη	Θέκλα	Κάτοικος
Παπαιωάννου	Ιωάννης	Κάτοικος



Νιτσοτόλη	Κατίνα	Κάτοικος
Κατσαργύρης	Βασίλειος	Κάτοικος
Ανδρουλιδάκη	Αιμιλία	Κάτοικος
Λαμπρίδης	Μιχαήλ	Κάτοικος
Παγωμένου	Μαρία	Κάτοικος
Κοκκώνης	Επαμεινώνδας	Κάτοικος
Πεταλά	Ευαγγελή	Κάτοικος
Σιαπέρα	Ευαγγελία	Κάτοικος
Δόξας	Παναγιώτης	Κάτοικος
Κέρτσος	Κωνσταντίνος	Κάτοικος
Παπαποστόλου	Σπυρίδων	Κάτοικος
Σπυροπούλου	Ευθαλία	Κάτοικος
Γιαννοπούλου	Αγγελική	Κάτοικος
Πεταλάς	Διονύσιος	Κάτοικος
Μωραΐτη	Ασπασία	Κάτοικος
Δημητρίου	(αβάπτιστο)	Κάτοικος
Παπαιωάννου	Παναγιώτης	Κάτοικος
Παπαιωάννου- Ζόγκα	Φλώρα	Κάτοικος
Τζούλιας	Δημήτριος	Κάτοικος
Κλάδιος	Ιάκωβος	Κάτοικος
Κλάδιος	Ιωάννης	Κάτοικος
Κλαδίου	Μαρία	Κάτοικος
Θάνος	Ιωάννης	Κάτοικος